

**T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**MÜZİK EĞİTİMCİSİ YETİŞTİREN KURUMLARDA
ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ EĞİTİMİ VE
ORKESTRA YAPILANMALARININ İNCELENMESİ**

Rıza AKYÜREK

Haziran 2009

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMCİSİ YETİŞTİREN KURUMLARDA
ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ EĞİTİMİ VE
ORKESTRA YAPILANMALARININ İNCELENMESİ

Doktora Tezi

Hazırlayan
Rıza AKYÜREK

Danışman:
Yrd. Doç. Sefai ACAY

Haziran 2009
BOLU

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Rıza AKYÜREK’e ait, “Müzik Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği Eğitimi ve Orkestra Yapılanmalarının incelenmesi” adlı çalışma, jürilerimiz tarafından Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir. 30.06.2009

İmza

Üye (Tez Danışmanı) :	Yrd. Doç. Sefai ACAY	
Üye :	Prof. Dr. Ali GÜLER	
Üye :	Doç. Dr. Dolunay Akgül BARIŞ	
Üye :	Yrd.Doç.Dr. Uğur TÜRKMEN	
Üye :	Yrd.Doç.Dr. Yavuz DURAK	

Prof. Dr. Gönül ÜLKER

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ABSTRACT

**EDUCATION OF ORCHESTRA/CHAMBER MUSIC AND
ANALYSİNG THE ORCHESTRA/CHAMBER MUSIC
STRUCTURING İN THE İNSTITUTIONS WHICH BRİNG UP
MUSIC İNSTRUCTORS**

Rıza AKYÜREK

Doctorate Thesis

Music Education Department

Supervisor: Yrd. Doç. Sefai ACAY

June 2009, xviii + 266 pages

The aim of this study is to determine the current situation in the structuring of orchestra and chamber music education institutions and other related institutions which bring up music educators, to evaluate the current status and contribute to making music education more practical by suggestions.

A descriptional analysis which is based on qualitative and quantitative research methods is used in this study. The study was conducted in a sample which consists of the instructors who have taught or have been teaching orchestra / chamber music courses and the students taking orchestra/chamber music-I and orchestra/chamber music III lessons in the fall semester of 2008-2009 academic year in music teaching departments of universities.

To provide data for the minor problems which rose during the study, studies which are directly or indirectly related to our study are gathered, the teachers who have taught or have been teaching in the related departments of the universities taking place in the study are interviewed and a survey was given to the students who were taking orchestra/ chamber music-I and orchestra / chamber music-III courses.

For the statistical analysis of the data collected during the study, the ideas of the experts of this area were taken and SPSS 13.0 pack program was used. The frequency (f), percentage (%) and chi-square values and the levels of significance were given in tables. 0,05 was used as the level of significance.

At the end of the study, it is found out that in the institutions bringing up music educators, the teachers giving education on music are having problems on planning, applying and evaluating the course. Moreover, the ideas of the teachers and students on the formation, foundation, performance and concert processes of the orchestra structuring in the institutions raising music instructors are taken into consideration, and whether there are differences in their opinions owing to the institution, gender, personal instrument and the history of experience on the instrument are found by the statistical analysis.

According to the findings derived from the study, some suggestions are made on the foundation, development and encouraging of orchestra structuring in the institutions which raise music instructors to make the orchestra / chamber music education more functional.

Key words : Music Education, Orchestra / Chamber Music, Orchestra Structuring

ÖZET

MÜZİK EĞİTİMCİSİ YETİŞTİREN KURUMLARDA ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ EĞİTİMİ VE ORKESTRA YAPILANMALARININ İNCELENMESİ

Rıza AKYÜREK

Doktora Tezi

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Sefai ACAY

Haziran, 2009 xviii + 266 sayfa

Bu araştırmanın amacı, Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitiminde ve ilgili kurumlardaki orkestra yapılanmalarında mevcut durumu saptamak, bulgularla durum değerlendirmesi gerçekleştirmek ve önerilerle orkestra/oda müziği eğitiminin daha işlevsel hale gelmesine katkı sağlamaktır.

Araştırmada nitel ve nicel araştırma yöntemlerini esas alan betimsel bir desen kullanılmıştır. Araştırma, Üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında orkestra/oda müziği derslerini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanları ve Müzik Eğitimi Anabilim Dallarını 2008-2009 eğitim-öğretim yılı güz yarısında Orkestra/oda müziği-I ve Orkestra/oda müziği-III derslerini alan öğrencilerden oluşan örneklem kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Araştırma kapsamında oluşturulan alt problemlere veri sağlamak amacıyla araştırmayla doğrudan ya da dolaylı ilgili bilimsel çalışmalar toplanmış, örnekleme yer alan üniversitelerin ilgili anabilim dallarında orkestra/oda müziği dersini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanlarıyla yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiş, 2008-2009 eğitim-öğretim yılı güz dönemi Orkestra/oda müziği-I ve Orkestra/oda müziği-III derslerini alan öğrencilere anket uygulanmıştır.

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemelerinde bu alanda uzman kişilerin görüşlerine başvurulmuş, ayrıca SPSS 13.0 paket programından yararlanılmıştır. Verilerin istatistiksel çözümlemelerinde frekans (f), yüzde (%), Kay-kare değerleri ve anlamlılık değeri tablolar halinde verilmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak 0,05 değeri kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimini yürüten öğretim elemanlarının ilgili dersin planlaması, işlenişi, değerlendirmesi aşamalarında problemlerle karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra yapılanmalarının oluşum, kuruluş, çalışma ve konser etkinlikleri süreçlerine ilişkin öğretim elemanları ve öğrenci görüşlerine yer verilmiştir. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarına ilişkin öğrencilerin görüşlerinde kurum, cinsiyet, bireysel çalgı ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenlerine dayalı farklılıkların olup olmadığı istatistiksel çözümlemelerle ortaya konmuştur.

Elde edilen bulgulardan hareketle müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitiminin daha işlevsel hale dönüştürülmesi ve ilgili kurumlarda orkestra yapılanmalarının kurulması, geliştirilmesi ve özendirilmesi hususunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Orkestra/oda Müziği, Orkestra Yapılanmaları

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında fikirleri, engin bilgi ve tecrübesiyle çalışmama yön veren, sabırla her aşamada ilgi ve desteğini esirgemeyen, her bir kelimenin üzerinde titizlikle duran danışmanım değerli hocam müzik eğitimcisi Sayın Yrd. Doç. Sefai ACAY'a, araştırmanın oluşum, gelişim ve düzeltme aşamalarında her türlü desteği sağlayan değerli tez izleme komitesi üyeleri Sayın Prof. Dr. Ali GÜLER'e, Sayın Doç. Dr. Dolunay Akgül BARIŞ'a, jüri üyeleri Sayın Yrd. Doç. Dr. Yavuz DURAK'a, Yrd. Doç. Dr. Uğur TÜRKMEN'e, her zaman fikirlerine başvurduğum hocam Sayın Prof. Selahattin GÖRSEV'e, sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmanın istatistiksel çözümlemelerinde fikirlerine başvurduğum Sayın Yrd. Doç. Dr. Zekeriya NARTGÜN'e, Sayın Yrd. Doç. Dr. Bayram BIÇAK'a, değerli arkadaşlarım Arş. Gör. Türker SEZER'e, Arş. Gör. Ahmet SAPANCI'ya, Arş. Gör. Meltem KÖSTERELİOĞLU'na ve Okutman Selma DALBASTI'ya teşekkürü borç bilirim. Araştırmanın her aşamasında fikir ve eleştirilerde bulunan değerli dostlarım Arş. Gör. Yakup Alper VARİŞ'a, Arş. Gör. İsmail SÖZEN'e, Öğr. Gör. Türker EROL'a, görüşme sorularını içtenlikle yanıtlayan değerli öğretim elemanlarına ve ankete katılan sevgili öğrencilere teşekkürlerimi sunarım.

Akademik yaşamımın en başından beri her türlü maddi manevi desteği sağlayan, beni hayata hazırlayan Annem Nimet AKYÜREK'e, Babam Durmuş AKYÜREK'e, Abim Seydi AKYÜREK'e, Ablam Serap AKYÜREK'e ve tüm Aileme minnet ve teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak araştırma süresince hep destekleyicim olan moral kaynağım, yaşama sevincim, beni hayata bağlayan yaşam kaynaklarım Eşim Özlem AKYÜREK'e ve Biricik Oğlum Efe AKYÜREK'e sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT	iii
ÖZET	v
TEŞEKKÜRLER	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar, GRAFİKLER ve ŞEKİLLER LİSTESİ	x
BÖLÜM I	
GİRİŞ	1
1.1.Kültür.....	1
1.2.Eğitim.....	1
1.3.Müzik Eğitimi.....	2
1.4.Çalgı Eğitimi.....	3
1.5.Orkestra.....	4
1.6.Problem.....	9
1.7.Alt Problem.....	9
1.8.Araştırmanın Amacı.....	10
1.9.Araştırmanın Önemi.....	10
1.10.Sayıtlılar.....	11
1.11.Sınırlılıklar.....	11
1.12.Tanımlar.....	12
1.13.Kısaltmalar.....	12
BÖLÜM II	
İLGİLİ YAYIN ve ARAŞTIRMALAR	13
BÖLÜM III	
YÖNTEM	28
3.1.Araştırmanın Modeli.....	28
3.2.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	31
3.3.Literatür Taraması.....	34
3.4.Veritoplama Araçlarının Hazırlanması, Geliştirilmesi ve Uygulanması.....	34

3.4.1.Görüşme Formunun Hazırlanması ve Geliştirilmesi.....	35
3.4.2.Anket Formunun Hazırlanması ve Geliştirilmesi.....	36
3.5.Verilerin Toplanması.....	36
3.6.Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	37

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR.....	38
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	38
4.2. İkinci Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	46
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	57
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	67
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	71
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	75
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	78
4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	88
4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	126
4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	147
4.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	183
4.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	210

BÖLÜM V

SONUÇ ve ÖNERİLER	214
5.1.Sonuçlar	214
5.2.Öneriler	227

KAYNAKÇA.....	230
----------------------	------------

EKLER.....	235
-------------------	------------

ÖZGEÇMİŞ.....	266
----------------------	------------

TABLOLAR VE ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil:3.1.1. Araştırma Sürecinde İzlenen Aşamalar.....	30
Tablo:3.2.1. Görüşme Yapılan Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgilerine İlişkin Dağılımlar.....	32
Tablo:3.2.2. Anket Uygulanan Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Dağılımlar.....	33
Tablo:3.2.3. Örneklem İçin Seçilen Üniversitelerin İlgili Anabilim Dalları Eğitim Öğretim Süreleri.....	34
Tablo:4.2.1. Orkestra/Oda Müziği Ders Programına İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri.....	47
Tablo:4.2.2. Orkestra/Oda Müziği Ders Programına İlişkin Öğretim Elemanları Görüşlerinin Dağılımı.....	47
Tablo:4.3.1. Orkestra/Oda Müziği Ders Saatinin Yeterliliğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı.....	58
Tablo:4.3.2. Orkestra/Oda Müziği Dersi Kapsamında Eser Çalıştırma Yöntemlerine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı.....	59
Tablo:4.4.1. Orkestra/Oda Müziği Dersini Yürütmekte Olan Öğretim Elemanlarının Değerlendirme Aşamasına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	67
Tablo:4.6.1. Üniversitelerin İlgili Anabilim Dallarındaki Orkestra Yapılanmalarının / Oluşumlarının Dağılımı.....	77
Tablo:4.7.1. Müzik Eğitimsi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra Yapılanmalarının Kuruluş Aşamasında Çalgı Eğitimcileriyle İşbirliğine İlişkin Dağılım.....	78
Tablo:4.8.1. Örneklemde Yer Alan Üniversitelerin İlgili Anabilim Dallarında Uygulanan Anketin Kurumlara Göre Dağılımı.....	89

Tablo:4.8.1.1. Ders Öncesi Bireysel Hazırlık Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	90
Tablo:4.8.2.1. Ders Öncesi Grup Çalışması Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	92
Tablo:4.8.3.1. Bireysel Çalgı Eğitiminde Kazanılan Davranışların Toplu Çalma Yoluyla Gelişmesi Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	94
Tablo:4.8.4.1. Bireysel Çalgı Davranışlarının Orkestra/Oda Müziği Dersinde Pekleştirilmesi Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	96
Tablo:4.8.5.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinin Müzikal Birikime Katkısı Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	98
Tablo:4.8.6.1. Orkestra/Oda Müziği Eğitiminin Mesleki Yaşama Katkısı Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	100
Tablo:4.8.7.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinde Toplu Çalgı Alıştırmalarının Bireysel Çalgı Gelişimine Katkısı Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları...	102
Tablo:4.8.8.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Başlangıcındaki Dizi Ve Gam Çalışmalarının Katkısı Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	104
Tablo:4.8.9.1. Orkestra/Oda Müziği Dersini Alan Öğrencilerin Çalgı Grubundaki Seviyelerine İlişkin Görüşleri Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	106
Tablo:4.8.10.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Kapsamında Uygulanan Teknik Çalışmaların Bireysel Çalgı Eğitimine Katkısı Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	108
Tablo:4.8.11.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi İçerisinde Verilen Teorik Bilgilerin Ve Uygulamaların Yeterliliği Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.	110

Tablo:4.8.12.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinin V.Yarıyıldan İtibaren 3 Dönemlik Bir Ders Olması Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	112
Tablo:4.8.13.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinde Oluşturulan Orkestra Oturuş Düzenine İlişkin Görüşler Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.	115
Tablo:4.8.14.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Çalgı Grupları Arasında Farklılık Olup Olmadığına İlişkin Görüşler Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	117
Tablo:4.8.15.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinin Programda Mevcut Durumunun Arttırılmasına İlişkin Görüşler Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	119
Tablo:4.8.16.1. Orkestra Yapılanması İçerisinde Görev Almanın Bireysel Çalgı Yetenek, Bilgi Ve Tecrübesine Etkilerine İlişkin Görüşler Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	122
Tablo:4.8.17.1. Orkestra/Çalgı Topluluğu Konser Etkinliklerinde Görev Almanın Ve Çalgıdaki Birikimi Topluluk Önünde Sergilemenin Motivasyona Etkisine İlişkin Görüşler Ve Kurum Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	124
Tablo:4.9.1. Üniversitelerin İlgili Anabilim Dallarında Uygulanan Anketin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	126
Tablo:4.9.1.1. Ders Öncesi Bireysel Hazırlık Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	127
Tablo:4.9.2.1. Ders Öncesi Grup Çalışması Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	128
Tablo:4.9.3.1. Bireysel Çalgı Eğitiminde Kazanılan Davranışların Toplu Çalma Yoluyla Gelişmesi Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	129

Tablo:4.9.4.1. Bireysel Çalgı Davranışlarının Orkestra/Oda Müziği Dersinde Pekiştirilmesi Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	130
Tablo:4.9.5.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinin Müzikal Birikime Katkısı Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	131
Tablo:4.9.6.1. Orkestra/Oda Müziği Eğitiminin Mesleki Yaşama Katkısı Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	132
Tablo:4.9.7.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinde Toplu Çalgı Alıştırmalarının Bireysel Çalgı Gelişimine Katkısı Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	133
Tablo:4.9.8.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Başlangıcındaki Dizi Ve Gam Çalışmalarının Katkısı Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	134
Tablo:4.9.9.1. Orkestra/Oda Müziği Dersini Alan Öğrencilerin Çalgı Grubundaki Seviyelerine İlişkin Görüşleri Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	135
Tablo:4.9.10.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Kapsamında Uygulanan Teknik Çalışmaların Bireysel Çalgı Eğitimine Katkısı Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	136
Tablo:4.9.11.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi İçerisinde Verilen Teorik Bilgilerin Ve Uygulamaların Yeterliliği Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	137
Tablo:4.9.12.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinin V.Yarıyıldan İtibaren 3 Dönemlik Bir Ders Olması Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	139

Tablo:4.9.13.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinde Oluşturulan Orkestra Oturuş Düzenine İlişkin Görüşler Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	140
Tablo:4.9.14.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Çalgı Grupları Arasında Farklılık Olup Olmadığına İlişkin Görüşler Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	141
Tablo:4.9.15.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinin Programda Mevcut Durumunun Arttırılmasına İlişkin Görüşler Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	143
Tablo:4.9.16.1. Orkestra Yapılanması İçerisinde Görev Almanın Bireysel Çalgı Yetenek, Bilgi Ve Tecrübesine Etkilerine İlişkin Görüşler Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	144
Tablo:4.9.17.1. Orkestra/Çalgı Topluluğu Konser Etkinliklerinde Görev Almanın Ve Çalgıdaki Birikimi Topluluk Önünde Sergilemenin Motivasyona Etkisine İlişkin Görüşler Ve Cinsiyet Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	145
Tablo:4.10.1. Üniversitelerin İlgili Anabilim Dallarında Uygulanan Anketin Öğrencilerin Bireysel Çalgılarına Göre Dağılımı.....	147
Tablo:4.10.1.1. Ders Öncesi Bireysel Hazırlık Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	148
Tablo:4.10.2.1. Ders Öncesi Grup Çalışması Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	150
Tablo:4.10.3.1. Bireysel Çalgı Eğitiminde Kazanılan Davranışların Toplu Çalma Yoluyla Gelişmesi Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	152

Tablo:4.10.4.1. Bireysel Çalgı Davranışlarının Orkestra/Oda Müziği Dersinde Pekiştirilmesi Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	154
Tablo:4.10.5.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinin Müzikal Birikime Katkısı Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	156
Tablo:4.10.6.1. Orkestra/Oda Müziği Eğitiminin Mesleki Yaşama Katkısı Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	158
Tablo:4.10.7.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinde Toplu Çalgı Alıştırmalarının Bireysel Çalgı Gelişimine Katkısı Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	160
Tablo:4.10.8.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Başlangıcındaki Dizi Ve Gam Çalışmalarının Katkısı Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	163
Tablo:4.10.9.1. Orkestra/Oda Müziği Dersini Alan Öğrencilerin Çalgı Grubundaki Seviyelerine İlişkin Görüşleri Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	165
Tablo:4.10.10.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Kapsamında Uygulanan Teknik Çalışmaların Bireysel Çalgı Eğitimine Katkısı Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	167
Tablo:4.10.11.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi İçerisinde Verilen Teorik Bilgilerin Ve Uygulamaların Yeterliliği Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	170
Tablo:4.10.12.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinin V.Yarıyıldan İtibaren 3 Dönemlik Bir Ders Olması Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları...	171

Tablo:4.10.13.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinde Oluşturulan Orkestra Oturuş Düzenine İlişkin Görüşler Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	173
Tablo:4.10.14.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Çalgı Grupları Arasında Farklılık Olup Olmadığına İlişkin Görüşler Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	175
Tablo:4.10.15.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinin Programda Mevcut Durumunun Arttırılmasına İlişkin Görüşler Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	177
Tablo:4.10.16.1. Orkestra Yapılanması İçerisinde Görev Almanın Bireysel Çalgı Yetenek, Bilgi Ve Tecrübesine Etkilerine İlişkin Görüşler Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	179
Tablo:4.10.17.1. Orkestra/Çalgı Topluluğu Konser Etkinliklerinde Görev Almanın Ve Çalgıdaki Birikimi Topluluk Önünde Sergilemenin Motivasyona Etkisine İlişkin Görüşler Ve Bireysel Çalgı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	181
Tablo:4.11.1. Üniversitelerin İlgili Anabilim Dallarında Uygulanan Anketin Öğrencilerin Bireysel Çalgı Eğitim Yıllarına Göre Dağılımı.....	183
Tablo:4.11.1.1. Ders Öncesi Bireysel Hazırlık Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	184
Tablo:4.11.2.1. Ders Öncesi Grup Çalışması Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	185
Tablo:4.11.3.1. Bireysel Çalgı Eğitiminde Kazanılan Davranışların Toplu Çalma Yoluyla Gelişmesi Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	187

Tablo:4.11.4.1. Bireysel Çalgı Davranışlarının Orkestra/Oda Müziği Dersinde Pekiştirilmesi Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	188
Tablo:4.11.5.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinin Müzikal Birikime Katkısı Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	189
Tablo:4.11.6.1. Orkestra/Oda Müziği Eğitiminin Mesleki Yaşama Katkısı Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	191
Tablo:4.11.7.1. Orkestra/Oda Müziği Dersinde Toplu Çalgı Alıştırmalarının Bireysel Çalgı Gelişimine Katkısı Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	192
Tablo:4.11.8.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Başlangıcındaki Dizi Ve Gam Çalışmalarının Katkısı Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	194
Tablo:4.11.9.1. Orkestra/Oda Müziği Dersini Alan Öğrencilerin Çalgı Grubundaki Seviyelerine İlişkin Görüşleri Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	195
Tablo:4.11.10.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi Kapsamında Uygulanan Teknik Çalışmaların Bireysel Çalgı Eğitimine Katkısı Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	197
Tablo:4.11.11.1. Orkestra/Oda Müziği Dersi İçerisinde Verilen Teorik Bilgilerin Ve Uygulamaların Yeterliliği Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	198

Tablo:4.11.12.1.Orkestra/Oda Müziği Dersinin V.Yarıyıldan İtibaren 3 Dönemlik Bir Ders Olması Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	200
Tablo:4.11.13.1.Orkestra/Oda Müziği Dersinde Oluşturulan Orkestra Oturuş Düzenine İlişkin Görüşler Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	201
Tablo:4.11.14.1.Orkestra/Oda Müziği Dersi Çalgı Grupları Arasında Farklılık Olup Olmadığına İlişkin Görüşler Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	203
Tablo:4.11.15.1.Orkestra/Oda Müziği Dersinin Programda Mevcut Durumunun Arttırılmasına İlişkin Görüşler Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	204
Tablo:4.11.16.1.Orkestra Yapılanması İçerisinde Görev Almanın Bireysel Çalgı Yetenek, Bilgi Ve Tecrübesine Etkilerine İlişkin Görüşler Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	206
Tablo:4.11.17.1.Orkestra/Çalgı Topluluğu Konser Etkinliklerinde Görev Almanın Ve Çalgıdaki Birikimi Topluluk Önünde Sergilemenin Motivasyona Etkisine İlişkin Görüşler Ve Bireysel Çalgı Eğitim Yılı Değişkenleri İçin Kay-Kare Test Sonuçları.....	208

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1.Kültür

Toplumların gelişiminde ve değişiminde öncü rol oynayan eğitim, hayatımızın vazgeçilmez bir parçasıdır. Eğitim, toplumu oluşturan bireylerin yetiştirilmesinde en önemli faktördür. Günümüz toplumlarının gelişmişlik düzeylerindeki artış, eğitimle doğrudan ilintilidir. Teknolojik ilerlemeler ve küreselleşmenin bir sonucu olarak eğitim, günümüz bilgi çağında hızla gelişmekte ve toplumların iletişiminde önemli yer tutmaktadır.

Her insan bazı özelliklerle donanık bir organizma olarak belli bir toplum ve kültür içinde doğmakta ve toplumda oluşup gelişmektedir. Bireyin içinde yaşadığı kültürdeki özellikleri kazanmasına kültürlenme denilmektedir (Ertürk, 1994).

Güler(1997)'e göre eğitim bütün toplumlarda saygın bir yere sahiptir. Eğitim aracılığıyla yaşayan değerlerini korumak, ideallerini doğrulamak değerlerini aktarma fırsatı vardır. Bu fırsat her toplumun kendi insanlarını hayata hazırlamasını sağlar. Kişiliğin biçimlendirilmesini sağlayan eğitim, aynı zamanda insanların yönlendirilmesini de hedefler.

1.2.Eğitim

Kültürlenme, bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eden kazanım sürecidir. Birey, toplumsal olaylardan, kültürel, politik, siyasi birçok değişim ve gelişmelerden etkilenir. Hayatının değişik dönemlerinde bireyde meydana gelen bu kültürel birikim onu sosyal bir varlık olarak toplumun bir parçası haline getirir. Birey yaşam sürecinde edindiği davranış, bilgi deneyim ve birikimi kendi öz benliğinde

yoğurup onu yaşantısına yansıtır. Bireyin davranışlarında değişiklik meydana getirme sürecinde eğitim kendini göstermektedir. Bilinen en yaygın tanımı ile Eğitim; bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1972).

Bir toplumun gelişmişlik düzeyi, eğitime ayrılan maddi kaynak ve sağladığı imkânlarla doğru orantılıdır. Eğitimin gelişimi ve ilerlemesi için ne kadar fazla imkân sağlanırsa, toplumsal gelişim sürecine yansımaları o kadar olumlu olur.

Eğitimin amacına uygun olarak gerçekleşebilmesi için önceden planlanması gerekmektedir. Bireylerin davranışlarında meydana getirilecek değişim süreci belirlenen hedefler doğrultusunda gerçekleşir.

Eğitimde nitelik, kalite ve gereksinimleri yerine getirme çalışmaları, birçok yeni yaklaşımları, yeni yöntem, teknik, bilgi ve becerileri beraberinde getirmektedir. Değişen çağa uygun yeni yaklaşımların ve tekniklerin kullanımıyla, eğitimin kalitesinde artış sağlanması hedeflenmekte ve çağdaş yaklaşımlarla öğrenmenin ivme kazanması sağlanmaktadır. Öğrenme, bireyin yaşamı boyunca bulunduğu her ortamda elde ettiği, belirli bir sürekliliği olan davranış değişiklikleridir (Taşpınar, 2005).

Davranış değişiklikleri bireyin bulunduğu her ortamda gerçekleşebilir. Okul, sosyal çevre, aile, arkadaş çevresi, iş çevresi vb... tüm ortamlarda kişi çevresiyle iletişim ve etkileşim halindedir. Bireyler okulda çoğunlukla öğretim yoluyla davranış kazanırlar. Öğretimin önceden tasarlanan amaçlara ulaşması için etkin bir şekilde bireye aktarılması, kazandırılması ve kavratılması gerekmektedir. Öğretimin gerçekleşmesinde öğretim modellerinin, öğretim yöntemlerinin ve öğretim tekniklerinin büyük önemi vardır.

1.3. Müzik Eğitimi

Eğitim; bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerik taşıyorsa, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve

yetkinleştirmede en etkili süreç niteliğini kazanır. Böyle bir eğitim, bireyi biyopsişik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla, bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapılarıyla da dengeli bir bütün olarak, en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar. Sanat eğitimi bu amaca dönük eğitim sürecinin üç ana boyutundan, üç ana bileşeninden biridir. Müzik eğitimi ise, çeşitli kollara ayrılan sanat eğitiminin başlıca dallarından birini oluşturur (Uçan, 2005).

Müzik eğitimi, genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olarak üç ana türe ayrılmıştır. Genel müzik eğitimi, anaokulundan başlayarak okul yaşantımızın hemen hemen tüm evrelerinde alınan müzik eğitimidir. Özengen müzik eğitimi, müziğin herhangi bir dalına amatörce ilgi duyan kişilere yönelik olarak verilen eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi ise, müzik biliminin herhangi bir dalını meslek olarak seçen kişilere verilen eğitimidir (Uçan, 1997).

1.4. Çalgı Eğitimi

Müzik eğitimi çeşitli öğretim etkinliklerinden meydana gelen bir süreçtir. Bu etkinliklerin bir boyutu çalgı eğitimidir. Bireyin müzikal davranışlarında herhangi bir çalgı yoluyla kasıtlı ve istendik davranış kazandırma, geliştirme ve değiştirme süreci olarak tanımlanan çalgı eğitimi, bireye müzikal yeteneğini ve birikimini arttırma olanağı sağlar. Mesleki uygulama sürecinde sıklıkla çalgı eğitimine ihtiyaç duyulacağı göz önüne alındığında, müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitiminin önemi bir kat daha artmaktadır. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda yapılan eğitim, müzik öğretmenleri adaylarının çalgısında yeterli düzeye gelmesi ve ilerde meslek yaşamında çalgısını kullanabilmesini amaçlar. Önceden oluşturulan amaç ve program içeriğinde gerçekleştirilen çalgı eğitimi, müzik öğretmenleri adaylarını çalgısında yetkin, birikim sahibi ve donanımlı hale getirmeyi hedefler. Çalgı eğitimi, kapsamlı, disiplin ve sabır gerektiren bir süreçtir. Bu süreçte öğretmen adayına büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Çalgı eğitimi sürecinde kazandığı bilgi, beceri ve davranışlarla kişi, bu davranışlarını bireysel etkinlikler yoluyla sergileyebileceği gibi bir araya gelerek oluşturulan çalgı toplulukları içinde de sergileme olanağını bulabilir.

1.5. Orkestra

Çeşitli çalgı sanatçısı gruplarından oluşan, her grubun eserdeki müzikal ifadeye katkıda bulunduğu dengeli ses bileşimlerini örgütleyen geniş çalgı topluluğuna *orkestra* denir (Say, 2005).

Terim, İtalyanca *orchestra*, Fransızca *orchestre*, Almanca *orchester*, İngilizce *orchestra*, İspanyolca *orquesta*, Türkçe *orkestra* sözcükleriyle tanımlanmaktadır. Phillips'e göre Antik Yunan ve Roma'da amphitheatre'in ilk seviyesi olarak kabul edilen "orkestra" sözcüğü, Rönesans'ta sahnenin ön tarafındaki alanı doğrudan belirtmek için kullanılıyordu. Bu, 17. yüzyılın başlarında şarkı ve danslara eşlik eden enstrumantalistleri yerleştirmek için gözde bir yerd (Phillips, 1658).

Orkestra terimi Yunanca *orchestra* "dans alanı" sözcüğünden kaynaklanmıştır. Antik yunan tiyatrolarında sahne ile seyirciler arasında yer alan, koro ile çalgıcı ya da dansçıların kullandığı bu alan, benzer yönleriyle 17. yüzyılın başlarında sahnelenen ilk operaların orkestralarına da ayrılmış, çalgı sanatçılarından oluşan topluluğa bu nedenle orkestra denmiştir (Say, 2005).

Şimşek(1964)'e göre orkestra bir çalgı, şef ise onun çalıcısı konumundadır. İyi bir şef olabilmek için köklü bir müzik eğitimi almak, geniş bir müzik bilgisi ve kültürüne sahip olmak, kompozisyon tekniğini iyi bilmek, iyi bir duyuşa, sağlam bir ritim duygusuna ve kuvvetli bir hafızaya malik bulunmak gerekir. Orkestra şefi lider ruhlu ve topluluğu sürükleyici bir vafsa sahip olmalıdır. Topluluk psikolojisini iyi bilmesi gerekir. Yaratıcı olmalıdır. Bestecinin notalara koyduğunu tekrar canlandırıp orkestra kanalıyla dinleyiciye sunmalıdır.

Lessing(1964)'e göre orkestra; çok hassas ölçümleri gerçekleştiren sismograf aracı gibidir. Orkestradaki çalıcılar yan yana çalmadan ziyade birlikte çalmalı, birbirlerini gözetlemeli ve desteklemelidir. Orkestra soylu bir at gibidir. İyi bir jokey onu mahmuzlamadan en büyük başarıları ulaşabilir. Engelleri kırbaç zoruyla değil, emin bir elin desteklemeleriyle aşabilir. Orkestrada şefin görevi esasında ayrılma eğilimi içerisindeki orkestrayı toparlayabilmek, bir yapıtın yorumu hakkındaki fikirlerini müzisyenlere ve çalgı gruplarına iletmek, bir yerde orkestrayı canlandırırken diğer yerde hafifletmektir.

17. yy. başlarında doğan opera sanatı, şarkıcıların arylarına eşlik etmek için kurulan küçük kadrolu çalgı topluluklarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Amacı operaya eşlik etmek olan bu küçük çalgı gruplarına, bulundukları yerin adı verilerek Orkestra denmeye başlanmıştır. Bu yy.da Fransa kralı 14. Louis'in hizmetine giren J.B.Lully, sarayda kurduğu orkestra ile bir model oluşturmuş, bu orkestra, şarkıcılara ve dansçılara eşlik etmenin yanında, Aynı zamanda bağımsız çalgı müziği de icra eden bir topluluk olmuştur. Lully orkestrasında 2 flüt, 2 obua, 1 fagot, 1 klavsen, 2 trompet ve 1 timpani kullanılmıştır. Lully, orkestrasında gereksiz süslemeleri kabul etmeyerek, bireyselliğin karşısında, toplu çalma disiplini yerleştirmiştir (Yöndem, 2005).

Orkestra çalgılarının bütün dönemlerde ağırlıklı olarak yaylılardan oluşması, ses bileşiminin gerektirdiği bir özelliktir. Çünkü yaylı çalgılar, zengin ve incelikli bir ifade gücüne sahip bulunmasının yanı sıra, öteki çalgı gruplarının ses renkleriyle birleştiğinde etkileyici bir ses yumağı yaratır. Varış(2007)'a göre en yalın ve özlü anlamıyla orkestra eğitimi; orkestraya ve orkestrayı oluşturan bireylere ortak yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak belirli sosyomüziksel davranışlar kazandırma, ya da orkestranın ve orkestrayı oluşturan üyelerin sosyomüziksel davranışlarını ortak yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme süreci olarak tanımlanabilir.

Modern senfonik orkestranın biçimlenmesine kadar orkestranın özellikleri Avrupa müzik kültüründe birçok aşamalar geçirmiştir. Rönesans, barok, klasik, romantik ve çağdaş dönem orkestraları arasında, çalgıların çeşitleri ve sayısı kadar,

gelişen seslendirme teknikleri ve orkestral tını olanakları bakımından da farklar vardır. Orkestra kavramının örneğini oluşturan ilk geniş çalgı toplulukları opera sanatında yer almış, örneğin Claudio Monteverdi'nin 1607 yılında sahnelenen *orfeo* operasının orkestrasında şu 36 çalgı kullanılmıştır. 20 yaylı çalgı, 2 çembalo, 2 lavta, 4 trombon, 2 org, 1 arp, 1 regal, 2 kornet, 1 flajöle ve 1 boru. Erken barok dönem orkestralarına giren çalgılar, uyum ve tını bütünlüğü açısından seçilmiş değildir. Çalgıların orkestral bütünlük yönünden bilinçle yerleştirilmesi 1650'den sonra başlamıştır. Fransa'da Jean-Baptiste Lully'nin kullandığı orkestra, beş partili bir yaylılar topluluğunun yanı sıra, iki obua ve bir fagottan oluşan üflemeli triosunu içeriyordu (Say, 2005).

Rameau tarafından geliştirilen ve klasik senfoni orkestrasına doğru yaklaşan Lully orkestrasında, kilisenin kabul etmesiyle, trombon ve kornet sıklıkla kullanılmaya başlandı. 18.yy.da çalgıların ve besteleme anlayışının gelişmesiyle, dönemin bestecileri Bach ve Haendel orkestraya yeni çalgılar eklemişlerdir. Zaman içinde yaylılar dörtlüsüne nefesliler dörtlüsünün de katılmasıyla, orkestranın evriminde çok önemli bir yeri olan *Mannheim Okulu*'na ulaşılmıştır. 1742'de Johann Stamitz tarafından Almanya'nın Mannheim eyaletinde, dönemin valisinin desteğiyle bir araya gelen ünlü müzisyenlerin oluşturduğu bu topluluk, klasik dönem orkestrasına son şeklini vermiştir. Nüans, refleksler ve homojenite açısından çok iyi yetişmiş ve icra yeteneği çok güçlü olan bu orkestra ile Stamitz, kendisinden sonra gelen bestecilere geniş ufuklar açmıştır (Yöndem, 2005).

Klasik dönem orkestrası, Stamitz'den etkilenen Haydn, Mozart ve Beethoven'ın eserleriyle, nefesli vurmali ve yaylılardan oluşan geniş bir kadroya ulaşmıştır. 19.yy.'a gelindiğinde, orkestranın evrimi, 1828'de Paris'te kurulan "Konservatuar Konserleri Derneği Orkestrası" ile yeni bir boyut kazanmıştır. Sanayi devriminin etkisiyle, çalgı yapımındaki ilerlemeler, tahta ve bakır nefesli çalgıların yapısındaki yeni arayışlar ve askeri müziğin kazandırdığı yeni vurmali çalgılar, orkestranın yapısını oldukça geliştirmiştir. Nefesli ve vurmali'lardaki bu artış, yaylıların sayısının da artmasına neden olmuştur. Bu dönemde Berlioz, çalgı

mucitlerinin arayışlarına destek olmuş, çalgı tınları ve dengeleriyle birlikte, akustik mekân ve mekânsal özelliklere de önem vermiştir (Yöndem, 2005).

Romantik dönemin yaşandığı 19.yy'da yetişen birçok besteci, gelişen besteleme ve orkestrasyon anlayışlarıyla dikkat çekmektedir. Bu bestecilerin en önemlilerinden birisi olan Wagner, bestelediği operalarda yeni nefesli çalgılar kullanmıştır. Sakshorn adıyla bilinen ve bakır alaşımlı olan bu çalgı sanayileşmenin doğal ürünüdür.20.yy. başlarında Mahler, R.Strauss, Stravinsky, Orff, Bartok, Schostakovich gibi besteciler orkestra oluşumlarında ısrarla tını arayışlarına gitmişlerdir (Say, 2001).

İnsan, tüm yaşamı boyunca bir grup olgusu içinde yer almaktadır. İnsana ait bu gerçeği algılamış olan eğitim, insanı insan grupları içinde aktive etmeyi; hem bir birey olmak, hem de bir grubun üyesi olmak gerçeğini göz ardı etmeksizin insanı geliştirmeyi temel amaç olarak görmüştür. Müzik eğitiminde grup gerçeğinin yansımaları ise “toplulaşma/söyleme”, bir başka ve genel bir deyişle “birlikte müzik yapma” etkinlikleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bakış açısından bakıldığında müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarımızdaki toplulaşma ve söyleme etkinliklerinin önemi daha da belirginleşmektedir (Kıvrak, 2003).

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda uygulanan lisans öğretim programına göre orkestra/oda müziği dersi V. Yarıyıldan itibaren haftada 1saat teorik, 2 saat uygulamalı olmak üzere üç yarıyıl sürdürülmektedir.

Yükseköğretim Kurumunun Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği lisans programında orkestra/oda müziği dersi şu şekilde açıklanmaktadır;

Orkestra; Müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme, yaratma gücünü geliştirme, klasik ve folklorik türleriyle Türk müziği ve batı müziği arasındaki fark ve benzerlikler, Türk müziğinin dünya müziği içindeki yeri, müziksel duyarlılık, düşünme, yorumlama ve yaratma becerileri, müziğin tüm dünyadaki tek ortak dil

olduğunu kavrayabilme, müziğin temel kavramları müzik dili ve müzik dilinin önemi, orkestra ile ilgili, çağdaş Türk müziği ve evrensel müzik eserlerinden örnekler, zamanı verimli kullanma, tek başına ve grup içinde sorumluluk alma, disiplinli çalışma alışkanlığı kazanma, ülkemizi ulusal ve uluslar arası müzik etkinliklerinde temsil etme, müzik yoluyla milli birlik ve beraberlik bilincini geliştirme, yakın çevresindeki müzik etkinliklerini izleme alışkanlığı kazanma, Atatürk'ün çağdaş Türk müziğine ilişkin görüş ve düşünceleri.

Oda Müziği; Birlikte müzik yapma zevki ve bilincini oluşturma çalışmaları, Türk ve dünya müziklerinden alınan örnek eserleri ses özelliklerine ve düzeylerine uygun olarak çalma, eserlerin zor bölümlerini birlikte çalışarak eserleri daha iyi seslendirme ve kendini geliştirme, dayanışma ve birlikte iş yapabilme duygusunu ortaya çıkarma, dönem başında daha kolay, sonraki zamanlarda daha zor eserleri çalışma, eserleri dönemlerin özelliklerine göre seslendirme ve çalışılan repertuar ile konserler düzenleme (YÖK, 2006).

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda öğrenciler bireysel çalgı derslerinde öğrendikleri teknik bilgi ve becerileri orkestra/oda müziği dersinde pekiştirme olanağı bulurlar. Ayrıca dersin amaçları arasında grup bilincini kavrayabilme, birlikte müzik yapma becerisi kazanabilme, çalgısal becerilerini geliştirebilme, toplu çalma yoluyla müzikal ifadeyi algılayabilme, yakın çevresine sanatsal etkinlikler sunabilme, toplumsal birlik ve beraberlik olgusuna katkı sağlayabilme vb... sayılabilir.

1.6. Problem

Müzik Eğitimsi Yetiştiren Kurumlarda Plandan Uygulamaya Orkestra/Oda Müziği Eğitimi ve Orkestra Oluşumları Nasıl Bir Yapılanma İçerisinde Olmalıdır?

1.7. Alt Problemler

1. Müzik eğitimsi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği derslerini yürütmekte olan öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği eğitiminin amaçlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Müzik eğitimsi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği derslerini yürütmekte olan öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği dersinin planlanma aşamasına ilişkin görüşleri nelerdir?

3. Müzik eğitimsi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği derslerini yürütmekte olan öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği dersinin öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?

4. Müzik eğitimsi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği derslerini yürütmekte olan öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği dersinin değerlendirme aşamasına ilişkin görüşleri nelerdir?

5. Müzik eğitimsi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği derslerini yürütmekte olan öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği eğitimi sürecinde karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?

6. Müzik eğitimsi yetiştiren kurumlarda hangi tür orkestra yapılanmalarına yer verilmektedir?

7. Müzik eğitimsi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği topluluklarının yapılanma-çalışma-konser süreçlerine ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir?

8. Müzik eğitimsi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin konuya ilişkin görüşleri arasında eğitim gördüğü kuruma dayalı fark var mıdır?

9. Müzik eğitimsi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin konuya ilişkin görüşleri arasında cinsiyete dayalı fark var mıdır?

10. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin konuya ilişkin görüşleri arasında eğitim görmekte oldukları bireysel çalgıya dayalı fark var mıdır?

11. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin konuya ilişkin görüşleri arasında bireysel çalgı eğitim yılına dayalı fark var mıdır?

12. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi kapsamında ders programı oluştururken hangi konulara yer verilmelidir?

1.8. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarının incelenmesidir. Bu genel amaç ışığında, müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitiminin planlanması, öğretme-öğrenme durumları ve değerlendirme aşamalarında mevcut durumların saptanarak daha işlevsel ve etkin hale getirilmesi, öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri doğrultusunda karşılaşılan problemlerin tespit edilmesi ve problemlere çözüm önerileri getirilmesi, ilgili kurumlarda oluşturulan orkestra yapılanmalarının kuruluş, işleyiş ve etkinlik aşamalarının ortaya çıkarılması ve bu süreçlerde meydana gelen problemlere ışık tutulması, tespit edilen problemlere çözüm önerileri getirilmesi amaçlanmaktadır.

1.9. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma;

1. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarının incelenmesi bakımından ilk olması,
2. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarının işlevsel bir yapıya dönüşmesi ve işlerlik kazanmasına katkıda bulunması,
3. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarında karşılaşılan problemlere ışık tutması,

4. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra yapılanmalarının tespit edilmesi,

5. Bu ve benzeri çalışmalara ışık tutması, kaynak teşkil etmesi ve yeni bilimsel çalışmalara yön vermesi bakımından önem taşımaktadır.

1.10. Sayıtlılar

Bu araştırmanın dayandığı temel varsayımlar;

1. Araştırma için belirlenen nitel ve nicel betimsel yöntemlerin geçerli ve güvenilir olduğu, araştırma için gerekli bilgilere ulaşmayı sağlayacak nitelikte olduğu,

2. Araştırma için ulaşılan kaynakların ve elde edilen verilerin bu araştırma kapsamında yeterli olduğu, varsayılmaktadır.

1.11. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Araştırma etkinlikleri 2008–2009 öğretim yılı güz dönemi ile,

2. Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ile,

3. Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında 2008–2009 eğitim-öğretim yılı güz dönemi orkestra/oda müziği-I ve orkestra/oda müziği-III dersleri ile,

4. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında orkestra/oda müziği dersini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanları ile,

5. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında 2008–2009 eğitim-öğretim yılı güz dönemi orkestra/oda müziği-I ve orkestra/oda müziği-III derslerini alan 3. ve 4. sınıf öğrencileri ile,

6. Orkestra/oda müziği eğitimi ile doğrudan ya da dolaylı ilgili tez, makale, bildiri, seminer ve her türlü yazılı ve görsel ulaşılabilen kaynaklar ile,

7. Araştırma için ayrılan zaman ve araştırmacının sağladığı maddi kaynaklarla sınırlıdır.

1.12. Tanımlar

Orkestra; Çeşitli çalgı sanatçısı gruplarından oluşan, her grubun eserdeki müzikal ifadeye katkıda bulunduğu dengeli ses bileşimlerini örgütleyen geniş çalgı topluluğudur (Say, 2005).

Orkestra/Oda Müziği Eğitimi; orkestra/oda müziği topluluğunu oluşturan bireylerin müziksel davranışlarında toplu çalma yoluyla amaçlı olarak değişim ve gelişim meydana getirme süreci

Orkestra Eğitimcisi; Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği derslerini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanı

Orkestralama: Bir çalgı topluluğu için müzik yazarken, tasarlanan yapıtı tını farklarını, ses renklerini, yorum ve anlatım özelliklerini göz önünde tutarak, çalgılar arasında paylaşırma sanatıdır (Sözer, 2005).

Müzik Öğretim Yöntemi: Müzik öğretimi sürecinde veya müziksel öğretme öğrenme etkinliklerinde amaca ulaşmak ya da hedefe erişmek için bilinçli ve mantıklı olarak seçilen ve izlenen düzenli yoldur (Uçan, 2005).

1.13. Kısaltmalar

Eğt. Fak. :Eğitim Fakültesi

G.S.E.B. :Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

M.E.A.B.D. : Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

A.İ.B.Ü. : Abant İzzet Baysal Üniversitesi

K.T.Ü. : Karadeniz Teknik Üniversitesi

G.1-1,G.2-1: Görüşme yapılan Öğretim Elemanı numarası ve soru numarası

BÖLÜM II

İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde, araştırma konusu ile doğrudan ya da dolaylı ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan bilimsel yayınlara (tez, makale, bildiri, araştırma yazısı, ders notları, uygulama çalışmaları, görsel ve işitsel kayıtlar vb...) yer verilmiştir. Araştırma konusu ile bağlantılı görülen, araştırmanın kuramsal çerçevesine ve araştırmanın yöntemine ışık tutacağı düşünülen çalışmalar araştırmaya dahil edilmiştir.

2.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Yakup KIVRAK (2003) “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarımızda Toplu Çalma/Söyleme Derslerindeki Repertuar Sorunları” adlı bildirisinde müzik eğitimcisi yetiştiren kurumların genel yapısını irdelemiş, ilgili kurumlarda okutulmakta olan toplu çalma ve toplu söyleme derslerini incelemiştir. Toplu çalma/söyleme derslerinde repertuar sorununa değinen yazar adı geçen derslerin daha verimli ve aktif hale dönüştürülmesi konusunda çeşitli önerilerde bulunmaktadır.

Nesrin Biber ÖZ (2001) “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/oda Müziği Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi” adlı makalesinde müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği eğitiminin dünden bugüne programdaki görünümüne değinmekte, çalgı eğitimi ve amacı, yaylı çalgıların orkestra/oda müziğindeki yeri ve önemine değinmektedir. Öz, makalesinin devamında ilgili kurumlardaki orkestra/oda müziği eğitiminde uygulamaya yönelik sorunları ortaya koyarken bu sorunları oda müziği grupları oluşturmada karşılaşılan problemler, mekân/derslik ve araç gereçle ilgili problemler, orkestra/oda müziği eğitiminde repertuar sorunu, vb... alt başlıklar altında toplamakta ve karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri getirmektedir.

Erol DEMİRBATIR (2006) “Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Bursa’nın Sanatsal-Kültürel Yaşamına Katkıları” adlı makalesinde yaylı çalgılar orkestrası ile başlayan Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının kuruluş ve gelişim aşamalarını açıklamakta, orkestraların toplumun kültürel ve sanatsal yaşamına katkılarını çeşitli yönleriyle ortaya koymaktadır. Demirbatır, ayrıca üniversite bünyesinde faaliyete başlayan bir yaylı çalgılar oluşumunun uzun uğraşlar ve çabalarla bir senfoni orkestrasına dönüşümünü ve bu oluşumdaki kararlı yaklaşımları, çabaları irdelemektedir. Kuruluşundan günümüze yaylı çalgılar orkestrasından senfoniye orkestranın yapısı, kadro oluşumu, Bursa ve çevresinde yapılan sanatsal etkinlikler tablolar şeklinde verilmektedir.

Aslı Erşen YURTCAN (2005) “Bakır Üflemeli Çalgıların Yapısı ve Orkestradaki Kullanım Tekniklerinin İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezinde bakır üflemeli çalgıların geçmişten günümüze doğuşu/gelişimi, günümüzdeki durumlarını ortaya koymakta; bakır üflemeli çalgılardan korno, tuba, trompet ve trombon ailelerinin yapısını incelemektedir. Yurtcan, çalışmasında ayrıca bakır üflemeli çalgıların orkestrada kullanım tekniklerini örneklerle açıklamaktadır.

Türker EROL (2005) “Yaylı Çalgı Öğrenci Orkestralarının Eğitim Yöntemlerinin İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezinde müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği eğitimi ve oluşturulan yaylı çalgılar öğrenci orkestralarının çalışma yöntemleri üzerinde durmaktadır. Erol, yaylı çalgı öğrenci orkestralarının daha etkin hale getirilmesinde çalışma yöntemlerinin önemini vurgulamakta, öğretim elemanı ve öğrencilerin neleri yerine getirmeleri gerektiği konusunda önerilerde bulunmaktadır.

Uğur TÜRKMEN (2005) “Mesleki Müzik Okullarındaki Orkestra Derslerinde Orkestra Düzenlemeleri Yapılmış Halk Ezgilerinin Kullanılabilirliğine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Tutumları” adlı Doktora tezinde mesleki müzik okullarındaki orkestra derslerinde orkestra düzenlemeleri yapılmış halk ezgilerinin kullanılabilirliğine yönelik öğretmen ve öğrenci tutumlarını belirlenmekte, belirlenen tutumlar yorumlanarak bu tür düzenlemelerin yaygınlaştırılmasına yönelik önerilerde

bulunulmaktadır. Türkmen'in doktora düzeyindeki bu çalışması iki tür evrenden oluşmaktadır. Birinci evreni orkestra düzenlemeleri yapılmış halk ezgileri oluşturmakta, ikinci evreni ise mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki orkestra dersini yürüten öğretmenler ve bu dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Türkmen'in araştırması genel çerçevesi, amacı ve yöntemi bakımından tarama modelini esas alan betimsel bir çalışmadır. Bu genel çerçeve doğrultusunda anket ve görüşme yoluyla elde edilen veriler istatistiksel çözümlemeler yoluyla karşılaştırılmakta, aralarında anlamlı fark olup olmadığı araştırılmaktadır.

Yakup Alper VARİŞ (2007) "Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Orkestra ve Yönetimi Dersi Öğretim Sürecinin Betimlenmesi ve Değerlendirilmesi" adlı Doktora tezinde Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında VIII. yarıyılıda okutulmakta olan orkestra ve yönetimi dersi mevcut durumunu değerlendirmekte, ilgili dersin daha işlevsel hale dönüştürülmesi kapsamında önerilerde bulunmaktadır. Varış, araştırmasında nicel ve nitel araştırma yöntemlerini kullanarak bütüncül bir yaklaşım ortaya koymaktadır. Araştırma kapsamında Varış, problemin çözümü için gerekli verileri anket ve yapılandırılmış görüşme formu yoluyla toplamış, orkestra ve yönetimi dersinin öğretim sürecinin tasarlanma, uygulanma ve değerlendirme boyutlarını tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda Varış, orkestra ve yönetimi dersi öğretim süreci açısından müzik eğitimi anabilim dallarında farklı uygulamaların mevcut olduğu, dersi uygulamakta olan öğretim elemanlarının çağdaş bir öğretim programına sahip olmadıkları, yönetme teknikleri ve becerileriyle ilgili etkinliklere derslerinde oldukça az yer verdikleri sonucunu ortaya koymaktadır. Araştırmacı elde ettiği veriler ışığında orkestra ve yönetimi dersi için örnek bir çerçeve program hazırlamış, adı geçen programda çağdaş bir öğretim programında olması gereken tüm öğelere yer vermeye çalışmıştır.

Ömer YÖNDEM (2005) "Orkestra Şefinin Eğitimcilik Yönü ve Orkestra Psikolojisi Üzerindeki Etkileri" adlı Doktora tezinde orkestra şefinin eğitimcilikle olan bağlantılarını ve bu bağlantının orkestra psikolojisini ne yönde etkilediğini incelemektedir. Yöndem, araştırmasında Eğitim-Sanat-Psikoloji disiplinleri

arasındaki etkileşimi araştırmakta ve aralarındaki ilişkiyi nitel ve nicel araştırma tekniklerini kullanarak çözümlemeye çalışmaktadır. Araştırma kapsamında araştırmacı, veri sağlamak için profesyonel orkestra şefleriyle görüşmeler yapmış, orkestra psikolojisi, orkestra şefi ile orkestra sanatçıları arasındaki iletişim, davranış, tutum ve beklentiler, orkestra psikolojisini etkileyen faktörlerin tespit edilmesi için üç farklı senfoni orkestrasına üç ölçek uygulamış ve ilgili konular aydınlatılmaya çalışılmıştır. Yöndem, araştırma sonucunda orkestra şefleri görüşlerine göre orkestra şefinin eğitimcilik yönünün olduğunu ortaya koymakta, orkestra şefinin psikoloji, grup psikolojisi bilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca orkestra sanatçılarının görüşlerine göre, orkestra şefinin eğitimcilik özelliğinin orkestra psikolojisini ve performansını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşan Yöndem, orkestra şefliği, eğitimciliği, psikolojisi ve orkestranın performansını olumlu yönde etkileyecek noktalar konusunda araştırma sonucunda önerilerde bulunmaktadır.

İsmail BOZKAYA (2003) “Müzik Öğretmenliği Lisans Programı 3. Yıl Öğrencilerinin Müzik Eğitimi Sorunlarına Bakış Açıları” adlı bildirisinde müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda Lisans III öğrencilerinin müzik eğitimini sorunlarına kendi perspektiflerinden bakışlarını, düşüncelerini ve yaşadıkları sorunları dile getirmektedir. Bozkaya, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans III öğrencilerinden 35 öğrenciye yılsonu yazılı sınav değerlendirmesinde ek soru olarak okul müzik eğitiminde sorunlarla ilgili bir soru ilave ile öğrencilerin görüşlerine başvurmuştur. Yazılı görüşü alınan 35 öğrencinin sadece 29 tanesinin görüşlerini veri olarak değerlendiren Bozkaya, okul müzik eğitimi sorunlarına ilişkin görüşleri tablolar halinde vermekte, ilgili görüşleri frekans ve yüzdeleriyle ayrı tabloda toplamaktadır. Bozkaya veriler ışığında sonuçları ve önerileri bildirinin en sonunda maddeler halinde sunmaktadır.

Dolunay Akgül BARIŞ ve A.Metin KARKIN (2003) “Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Yer alan Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi Dersindeki Nota Okuma Becerisinin Çalgı Eğitimine Yansımaları Üzerine Öğrenci Görüşleri (A.İ.B.Ü. Örneği)” adlı bildirilerinde Müzik

Eğitimi Anabilim Dallarında okutulmakta olan Müziksel Teori ve İşitme Eğitimi dersinde öğrencilerin nota okuma becerilerini bireysel çalgı eğitimi dersine transfer edebilmeleri üzerine öğrencilerin görüşlerine yer vermektedirler. Durum saptamasına elverişli tarama modelini kullanan Barış ve Karkın, örneklem kapsamında 60 öğrenciye anket uygulamışlardır. Elde edilen veriler ışığında araştırmacılar müzik teorisi ve işitme eğitimi dersinde öğrendikleri aralık bilgilerini bireysel çalgı eğitiminde ne ölçüde kullandıklarına ilişkin bulgulara, müzik teorisi ve işitme eğitimi dersinde öğrendikleri tartımsal kalıpların bireysel çalgı eğitiminde herhangi bir eseri deşifre ederken kendilerine ne ölçüde kolaylıklar sağladığına ilişkin bulgulara ve müziksel teori ve işitme eğitimi dersinde öğrendikleri bona, ezgisel okuma, hız terimlerini anlama, uygulama ve tonal-makamsal çalışmaların bireysel çalgı eğitiminde kullanılabilme durumlarına ilişkin bulgulara yer vermektedirler. Barış ve Karkın araştırmanın sonunda elde edilen bulgulara dair sonuçlar ve araştırmaya ilişkin önerilerde bulunmaktadır.

Burcu Evren TUNCA (2005) “Orkestra Eserleri Viyola Partilerinin Çalışma Teknikleri” adlı Sanatta Yeterlilik tezinde orkestra eserlerindeki viyola partilerinin nasıl çalışılması gerektiğini teknik yönden ele almakta ve problemlere çözüm önerileri getirmektedir. Tunca, sanatta yeterlilik tezinde orkestra eserlerinden belirlenen yedi eseri detaylıca incelemektedir. Araştırmanın ilk bölümünde orkestra partilerinin nasıl çalışılması gerektiğine ilişkin teknik bilgilere yer verilmekte, daha sonra araştırma kapsamında seçilen orkestra eserlerinin viyola partilerini çalışma teknikleri ve üzerinde durulması gerekli ince detayları ortaya konmaktadır. Araştırmacı son bölümde araştırmaya ilişkin sonuçlara yer vermekte ve araştırmanın viyola öğrencileri ve orkestralarda viyola partilerini seslendiren çalıcılara katkı sağlayacağı yönündeki görüşlerine yer vermektedir.

Aydın MECİD (2005) “Romantizm Dönemi Bestecilerin Eserlerinde Nefesli ve Vurmalı Çalgılar” adlı Yüksel Lisans tezinde romantik dönem bestecilerinin eserlerinde nefesli ve vurmalı çalgıları ne şekilde kullandıklarını ortaya koymakta, orkestralarda görev yapan çalıcılara, müzik alanında eğitim gören öğrencilere nefesli ve vurmalı çalgıların kullanım şekillerine dair bilgiler sunmaktadır. Mecid’in

araştırmasında durum tespitine yönelik bir model esas alınmış, araştırma için gerekli veriler kaynak tarama, mülakat ve müzikal çözümleme yöntemleriyle elde edilmiştir. Araştırmada ilk önce romantik dönem bestecilerine ait bilgiler ve bestecilere ait müzikal fikirlere yer verilmekte daha sonra bestecilerin eserlerinde nefesli ve vurmali çalgıları ne şekilde kullandıklarına ilişkin teknik bilgiler sunulmaktadır. Mecid araştırmasının sonunda elde edilen veriler ışığında sonuçlara ve önerilere yer vermektedir.

Sevim Yamak COŞKUN (2006) “Türk Halk Müziğinde Oluşturulan Geleneksel ve Modern Çalgı Topluluklarının Yapısal Analizi” adlı Yüksek Lisans tezinde Türk halk müziğinde oluşturulan ya da oluşturulmak istenen çalgı topluluklarını incelemektedir. Coşkun, araştırmasının ilk bölümünde batı müziği çalgı topluluklarının kuruluşundan günümüze yapısal analizini açıklamakta daha sonra Türk halk müziği çalgı topluluklarına ilişkin bilgiler vermektedir. Araştırmacı ikinci bölümde cumhuriyetten günümüze Türk halk müziği topluluklarındaki modernleşme çabalarını anlatmakta, modern halk müziği çalgı topluluklarının orkestral anlayışını irdelemektedir. Coşkun tezin üçüncü bölümünde resmi ve özel Türk halk müziği çalgı toplulukları kurucu üyeleriyle görüşmeler gerçekleştirmekte ve bu görüşmelerin toplu değerlendirmesini sunmaktadır. Araştırmacı son bölümü araştırmaya ilişkin sonuçlara ayırmaktadır. Araştırmanın ekler kısmında batı müziği orkestraları ve Türk halk müziği çalgı topluluklarının değişik oturuş düzenlerini araştırmacı şekillerle görsel açıdan sunmaktadır.

Murat GÖK (2006) “Öğrenci Orkestrasının Seslendirdiği Eserlere Ait Viyolonsel Partilerinin Otokar Sevcik Op:2, 5 Numaralı Etütte Yer Alan Varyasyonlar Açısından İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezinde Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrenci orkestrasının 2001 ve 2002 yıllarında seslendirdiği eserlere ait viyolonsel partileri ile Otokar Sevcik Op:2, 5 numaralı etütte yer alan varyasyonların yay teknikleri açısından karşılaştırılarak devinişsel açıdan aralarındaki ilişkinin somutlaştırılmasına yönelik bulgulara yer vermektedir. Gök, araştırmasında ilk önce Sevcik Op:2, 5 numaralı etüdün içerik analizini yapmış, etüdün hedef davranışlarını ilgili varyasyondaki konulara göre sınıflamıştır. İlgili

etütte yer alan 260 varyasyon içerdiği devinişsel davranışlar sınıflanmış, 2001 ve 2002 yıllarında öğrenci orkestrası ile çalışılan 28 eserin viyolonsel partilerinde yer alan yay teknikleriyle karşılaştırılmıştır. Gök, araştırmasında 28 orkestra eserinin viyolonsel partilerinde birbirinden farklı yay teknikleri ve sağ el davranışları saptamakta, eserlerdeki yay teknikleri ve bulundukları ölçü sayıları tablolarla ifade edilmektedir. Araştırma kapsamında orkestrada yer alan viyolonsel öğrencilerinin hazır bulunuşluk düzeyleri belirlenerek veriler ışığında sonuçlar ortaya konmakta ve önerilerde bulunulmaktadır.

Feridun BÜYÜKAKSOY (1994) “Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Orkestra Dersleri Üzerine” adlı makalesinde eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi bölümlerinde okutulan orkestra dersini betimlemekte, orkestra eğitimi ve bireysel çalgı eğitimi arasındaki etkileşimi ortaya koymaktadır. Müzik eğitimi bölümlerinde bireysel çalgı eğitiminde ağırlıklı olarak çalgı dağılımlarındaki yaylı çalgılar ailesinin bulunduğunu belirten Büyükaksoy, ilgili bölümlerde oluşturulması gerekli en uygun ve ideal orkestraların yaylı çalgılardan kurulu bir yapıya sahip olması gerektiği üzerinde durmaktadır. Araştırmacı müzik eğitimi bölümlerindeki orkestraların sanatsal işlevleri hakkında da bilgiler vermektedir.

2.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Donald L. HAMANN ve Robert GILLESPIE (1994) “The Status of Orchestra Programs İn The Public Schools” adlı makalelerinde devlet okullarında orkestra programlarının durumunu ortaya koymaktadırlar. Araştırmacılar Amerika Birleşik Devletleri’nde 110.000 okuldan rastgele seçtikleri 1326 (elementary-middle-secondary school and collage) okulda öğrencilere ve orkestra derslerini yürüten öğretim elemanlarına anket uygulamışlardır. 44 sorudan oluşan Anket, devlet okullarındaki orkestra programlarının içeriğini, küçük orkestralar, senfoni orkestraları ve orkestra yapılanmalarını tespit etmeye dönük bilgileri içermektedir. Elde edilen sonuçlara göre en çok baskın olan yaylı çalgılar orkestrası olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya veri elde etmek amacıyla uygulanan anketteki soru başlıkları şu şekildedir;

- Okulun yapısı, orkestra programı, içeriği, büyüklüğü ve bulunduğu konum
- Okul orkestra programının durumu, öğrenim olanakları, kalite anlayışı ve orkestra üyelerinin seviyeleri
- Orkestra sınıfında yer alan öğrencilerin çalgılarına başlama yılları, orkestradaki rolleri, çalgı sınıfının nasıl yapılandığı, okul programında orkestranın değeri ve akademik kredisi
- Okul orkestrasındaki öğrencilerin cinsiyet dağılımları, etnik kökenleri, diğer aktivitelerdeki rolleri, üniversiteye dönük gelecek planları
- Okul müzik ve yaylı çalgılar sınıfının çalışma programı, içeriği, yönetsel desteği ve gelecekte öğrencilere katkıları
- Okul orkestra öğreticilerinin seviyeleri, backgroundları, öğretim yöntemleri, etnik kökenleri, çalgı performansları ve orkestra eğitimciliği eğitimleri

Gillespie ve Hamann, araştırmalarının sonucunda elde ettikleri verileri dokuz maddede toplamaktadırlar.

- Devlet okullarında 1980 ve 1990 arasında öğrencilerin, okul orkestra programlarına gittikçe artarak kayıt oldukları tespit edilmiştir.
- Orkestra eğitiminin kullanılabilirliği ya da orkestra öğreniminin etkin olması bulunduğu okulun büyüklüğüne bağlıdır. Okulun öğrenci sayısı ne kadar büyürse orkestra programının kalitesi ve yapısal formu o kadar yükselmektedir.
- Orkestra programında birinci keman çalan öğrencilerin çoğunluğu beyaz, diğer derslerde ve aktivitelerde de etkin ve lider bilinçli kişilerden oluşmaktadır.
- İkinci ve üçüncü keman çalan öğrenciler yaylı çalgılar sınıfından seçilen okul yıllarında yaylı sınıfı ya da orkestrada çalıcı olan öğrencilerden oluşmaktadır.

- Orkestra öğrencilerinin %20'si üst sınıflar %10'u okuldan mezun öğrenciler, %5'i okuldaki yaylı çalgılar sınıfı mensubu öğrencilerden oluşmaktadır.
- Orkestra eğitimcilerinin çoğunluğu beyaz, yüksek derecede eğitilmiş, deneyimli, sürekli profesyonel çalışmalarda ve tecrübelerde bulunan kişilerden oluşmaktadır. Bulundukları okullarda 5 yıldan daha fazla süredir orkestra eğitimi vermektedirler.
- Okuldaki her üç öğrenciden biri orkestra öğrenmektedir(Bu öğrenciler yaylı çalgılar sınıfı harici).
- Orkestra yapılanmasında en dikkat edilmesi gereken kural devam etme konusundaki tutum ve davranıştır.
- Her ne kadar okullarda yaylı çalgılar sınıflarında öğrenci sayılarında birkaç yıldır artış gözlenirse de, orkestra eğitimcilerinin sayıları sabit şekilde durmakta, bir artış gözlenmemektedir.

Araştırmanın sonunda Gillespie ve Hamann, devlet okullarında orkestra yapılanmalarına daha fazla imkân sağlanması, orkestra eğitimcilerinin sayılarının artırılması, etkinliklerin çoğaltılması ve okullardaki yaylı çalgılar sınıflarının genişletilmesi yönünde önerilerde bulunmaktadırlar.

George E. HUBBARD (1936) “Some Notes On Conducting” adlı makalesinde orkestra şefliği ve yönetimini ele almaktadır. Orkestra yönetiminde dikkat edilmesi zorunlu olan noktaları şu başlıklar altında toplamaktadır:

- **Baton Hareketleri;** Orkestra şefinin iyi hamle yapabilmesi için iki farklı idare şekli vardır. Bunlardan birincisi hazırlanma, diğeri uygulamadır. Bunlardan hazırlanma aşaması şefin partisyonda bir adım önde olması ve orkestradan bir adım önde eseri düşünüyor olmasıdır. İkinci aşama ise hazırlığı yapılan Baton hareketinin zamanı geldiğinde uygulanmasıdır. Yönetim esnasında, hazırlık ve uygulama aşamalarında zamanlamayı ve hareketleri aynı kararlılıkta ve ölçüde uygulayabilme önemlidir.

- **Zamanlama;** Eserin sonunda ya da eseri icra ederken orkestra üyeleri şeften kararlı bir bitiriş ya da son noktayı koymasını bekler. Eserin temposu şef tarafından orkestraya zamanlama bakımından kusursuz yansıtılmalıdır. Zamanlama iki nota arasındaki süre burada çok önemlidir. Özellikle eserin son bitiriş doğal olmalı, bu doğal zamanlama orkestra üyeleriyle birlikte uygulanabilmelidir.
- **Müzikal Cümleler;** Eser içerisinde geçen her bir yeni müzik cümlesi şef tarafından batonla orkestraya hissettirilmelidir. Geniş ve etkin güçlü ölçülerde şefin hareketleri açık seçik olmalıdır. Biz buna fiziki ve mental (ruhsal) çaba ile hazırlanmalı, ilgili ölçü sona erdiğinde de rahat ve dingin ruh halimize geri dönmeliyiz.
- **Ölçü Vuruşları;** Her ölçü vuruşları, vuruş aralıkları çok önemlidir. Vuruşlar belirgin ve orkestra çalıcıları tarafından anlaşılır olmalıdır. Yeni ölçülerin girişleri mutlaka belirtilmelidir. Her ölçü rahat güvenilir ve eserin temposunda uygulanmalıdır.
- **Tempo Değişmesi;** Tempo değişimlerinde Baton acelesiz rahat ve kararlı olmalıdır. Örneğin temponun yavaşladığı bölümlerde Baton oldukça yavaş hareket etmeli, hızlı tempolarda Baton kısa kesik hareket etmeli hızı arttırılmalıdır. Ritardando öncesi Baton geniş ve güven içerisinde kullanılmalı, diminuendo ve Ritardando’da hareketler daraltılmalıdır. Tempo değişimlerinde timing dediğimiz zamanlama oldukça önemlidir.
- **Müzikal Devinimler (Dinamikler);** Baton hareketlerinde bütün müzikal dinamikler açık seçik ve kararlı işaret edilmelidir. Piyano pasajlar rahat, yumuşak tempoya uygun olmalı, mezzo forte pasajlar hemen bir adım önceden verilmelidir. Forte pasajlar hızlı ve keskin tempoda uygulanmalıdır. Bu uygulamalar ilk önce metronom eşliğinde çalışılmalı, sonra dinamiklerin değiştığı pasajlar arka arkaya çalışılmalıdır.
- **Dinamiklerin Seviyesi;** Orkestrada bulunan mevcut çalgıların ses yoğunluğu (Volume) eşit düzeyde değildir. Yaylı çalgıların seviyesi

ile üflemelilerin ya da vurmalarının düzeyleri farklıdır. Şef bu dengeyi ayarlamakta bir takım problemlerle karşılaşmaktadır. Örneğin fff (fortissimo) yazan bir pasajda yaylıların seviyesiyle üflemelilerin seviyesini eşit düzeyde tutabilmesi için yaylılara yüksek düzeyde işaret ederken üflemelileri daha aşağı düzeye çekerek tonu ayarlayabilir. Bu durumda şefin ses dengelerini ve tonu ayarlayabilmesi için sağ el tempo için devam ederken sol el ses dengesini ve müzikal dinamikleri işaret edebilir.

- **Yüz Anlatımı(Mimikler);** her şeyden önce orkestra şefi iyi bir aktör olmalıdır. Vücudunu, mimiklerini kullanabilen bir oyuncu olmalıdır. Gözleri alevlenmeli, yüzü değişken ve anlamlı olmalıdır. Şef dost canlısı, sıcak, üzgün, gergin, durgun, uysal, kısacası müzikal ifadedeki role uygun ifadeyi yüz anlatımında ve mimiklerinde takınmalıdır.

Hubbard, orkestra şefinin iyi bir eğitimden geçmesi gerektiğini, bol pratik ve uygulama yapmasını, alanında iyi şefleri ve yönetim şekillerini sürekli izlemesini, kendine özgü model oluşturmasını araştırmasının sonunda belirtmektedir.

John SPITZER ve Neal ZASLAW (2005) “The Birth of The Orchestra: History of An Institution, 1650-1815” adlı kitaplarında 1600’lü yıllarda orpheus orchestas’dan itibaren orkestranın tarihi sürecini anlatmaktadırlar. Araştırmada ayrıca, 17. yüzyıl çalgı toplulukları, İtalyan operasındaki gelişmeler, yaylı çalgılar ailesinin gelişimi, Corelli’nin orkestra çalışmaları, opera ve orkestra etkileşimi, İtalya ve Fransa opera orkestraları çalışmaları, Mannheim okulu orkestrası ve sanatçıları, Bach’ın orkestrası ve orkestral çalışmaları, barok orkestra yapısı, Handel’in orkestra çabaları, Klasik dönem orkestralarında balans ve ses denge çalışmaları, ideal orkestra ve çalgı dağılımları, 18. yüzyılda orkestra yapılanmaları, orkestralarda çalgısal denge ve ton arayışları, orkestra için önemli sayılan müzisyenlerin orkestral çalışma örneklerine yer verilmektedir. Kitapta 1650 yılından 1815 yılına kadar uzanan orkestranın gelişim evreleri besteciler, orkestra şefleri ve sanatçılarla örneklenerek verilmekte ayrıca çeşitli ülkelerdeki orkestranın yolculuğu ve sanat çevresine etkileri anlatılmaktadır.

Lawrence GOLAN (2006) “Score Study and Passes For Conducting Class” adlı çalışmasında orkestra şefliği eğitimi alan lisansüstü öğrencileri için ders notları hazırlamış ve öğrencilerinin gerçekleştirmesini istediği basamakları bu notlarında sunmuştur. Orkestra şefi ve eğitimci olan Profesör Golan, Conducting Masterclass için öngördüğü çalışmaları şu şekilde maddeleştirmektedir; enstrumantasyon bilgisi, metronom tempolarını batonla uygulama, vokal texture’deki sözcüklerin ve artikülasyonun eksiksiz yapılması, eserde önemli noktaların işaretlenmesi, eserin çalgısal duatelerinin yazılması, eserin nüanslarının ve müzikal dinamiklerinin belirlenmesi, form bilgisi, eserin armonik yapısı, armonik analizi, esere ait dönem bilgilerinin bilinmesi, yönetim tekniklerinin (vuruş şekilleri ve kalıpları, tempo değişimleri, Baton kullanımı) eksiksiz uygulanabilirliği şeklinde sıralamaktadır. Golan, öğrencilerinden bunların dışında orkestra ve orkestra yönetimi, orkestra yapılanmaları, orkestra oluşumu ve kuruluşu ile ilgili yazılı ve görsel kaynaklara ulaşmalarını istemektedir. Golan, Conducting Class öğrencileri için en önemli basamağın uygulama, pratik basamağı olduğunu çalışmasında vurgulamakta ve elde edilen teorik bilgilerin uygulamaya yansımalarının kendisi için çok önem taşıdığını söylemektedir.

Joan PEYSER (2006) “The Orchestra, A Collection of 23 Essay on Its Origins and Transformations” adlı kitabında orkestra alanında yazılan bilimsel yazıları derlemiştir. Kitapta 23 farklı yazarın makale, bildiri ve bilimsel çalışmaları yer almaktadır. Kitapta sırasıyla, Orkestra ana elementlerinin birleştirilmesi, 18. yüzyılda modern orkestra oluşturma çabaları, orkestrada yer alan enstrümanlar ve kullanım şekilleri, Haydn’dan Beethoven’a Çalgı Toplulukları, Yaylı Çalgılarda Teknik Gelişmeler, Üflemeli Çalgıların Teknik Gelişimleri, Romantik Dönem Bestecilerinin Orkestral Değişime Etkileri ve Katkıları, Orkestra Şefinin Gerekliliği ve Orkestradaki Rolü, Orkestral Texture ve Orkestrasyon Sanatı, 19. Yüzyılda Orkestral Müzik, Orkestra Müziğinin Temel Biçimleri, Bale ve Operada Orkestra, 19. Yüzyıl Orkestra Müziğinde Klasik Repertuar, Meşhur Virtüözler ve Orkestra Şefleri, Son Yıllardaki Amatör Çalgı Grupları ve Sanatçılar, Bağımsız Orkestraların Yükselişi ve Müzikoloji, 20. Yüzyıl Bestecilerinde Küçük Çalgı Gruplarına Dönüş,

Orkestranın gelişim Süreci vb... konularda yazılan bilimsel yazılar Peyser tarafından adı geçen kitapta toplanmıştır.

Neal ZASLAW (1988) “When Is An Orchestra Not An Orchestra” adlı makalesinde orkestra bibliyografyası hazırlamıştır. Zaslav, makalesinde orkestra terminolojisini kronolojik şekilde anlatmakta, orkestranın sözcük anlamı tanımı ve doğuşunu açıklamaktadır. Geçmişten günümüze orkestranın gelişim aşamalarını terminolojik sırayla belirten yazar, orkestradaki çalgı dağılımlarının zamana göre değişimi, orkestra şefliğinin doğuşu ve gerekliliği konularına da değinmektedir. Zaslav, çalışmasının sonunda orkestranın Genel, Bölgesel, Besteciler, Tarihsel Ve Son Yıllardaki Durumunu içeren bibliyografyaya yer vermektedir.

Traugott ROHNER (1942) “The Grade School Orchestra” adlı makalesinde okul orkestralarının kuruluşu, yapılanması, gelişimi ve performansını etkileyen faktörler üzerinde durmaktadır. Okul orkestralarının kuruluş ve gelişiminde dikkat edilmesi gerekli noktaları 25 madde halinde sunan Rohner, okul orkestralarında karşılaşılan problemlerin en önemlisini orkestrada bulunan çalgılardaki eşitsizlik ve öğrencilerin çalgı seviyelerinin birbirine yakın olmaması olarak açıklamaktadır. Yazarın okul orkestrası yapılanması/oluşumu analizi şu şekildedir;

- Yaylı çalgı öğrencilerinin çalgılarındaki gelişimi üflemeli çalgılardaki öğrencilere oranla daha zordur.
- Okul programı da dikkate alındığında çalgı eğitimine okulda başlayan yaylı çalgı öğrencilerinin aradaki seviye farklılığını ortadan kaldıracılabilmeleri için çok daha fazla çaba harcamaları gerekmektedir.
- Okul Orkestraları kuruluş, yapılanma ve gelişiminde karşılaşılan problemlerin en başında okul orkestralarının beğenilme güdüsü baskındır. Biz kurduğumuz orkestrayı konserlerde, festivallerde, gazetelerde, etkinliklerde ilk başta beğendirmeliyiz ve kabul ettirmeliyiz.
- Okul Orkestraları kuruluş, gelişim ve yapısında en öncelikli görev kemanlar ve viyolonsel ağırlıklı olmalıdır. Keman ve çello yeni

kurulan orkestranın bel kemiği konumundadır. Neden? Çünkü viyola partisi kemana transfer edilebilir ya da bas partisi iyi bir piyanist yardımıyla çözümlenebilir. Ama en öncelikli görevimiz en iyi kemancıları ve çellistleri yetiştirmek, geliştirmek ve orkestra oluşumuna yerleştirmektir.

- Orkestra kuruluşunda yaylı çalgılar öğrencilerinin üflemeli ve vurmali çalgı öğrencilerine göre bir yıl daha erken başlamış olması önemli bir noktadır.
- Yaylı çalgı öğrencilerinin başlangıç aşamasında müzikal yetenek, motor davranışlar, uygulama gücü ve yetenek katsayıları bir bütün olmalıdır.
- Öğretim aşamasında iyi bir metot takip etmek, düzenli şekilde metodik kitap aracılığıyla eğitimi gerçekleştirmek oldukça önemlidir.
- Orkestranın motivasyonu, hazırlanması, gelişmesi ve gruplar arasındaki uyumun sağlanması için iyi bir lider, birikimli bir eğitimciye ihtiyaç vardır.
- Okul orkestralarının iyi bir ton sağlaması ve grup birlikteliğini yakalaması için sürekli Ünison çalışmaları gerekmektedir. Her yay şeklinde her telde sürekli ton çalışmalarıyla uygun bir birliktelik yakalanabilir.

Rohner, bunların dışında yaylı çalgıların orkestra kuruluşunda ve orkestral yapı içerisindeki önemini vurgulamakta, orkestranın çalışma biçimleri, grup çalışmaları ve sınıf için yaylı çalgıların çalışma teknikleri hakkında da bilgiler vermektedir.

Lynn Graydon COOPER (2004) “Teaching Band And Orchestra: Methods And Materials” adlı kitabında başlangıç ve sonraki seviyelerdeki orkestraların eğitimi için metot hazırlamıştır. Kitapta orkestra oluşturma, yapılandırma, orkestra ders planı hazırlama, değerlendirme, orkestra gelişim süreci, orkestra literatürü oluşturma, orkestra eğitimciliği ve orkestra öğretimi ana başlıkları yer almaktadır. Orkestra eğitimcileri için metot niteliğindeki kitap, örnek eserler, teknik alıştırmalar, dinleme önerileri ve kaynak tavsiyelerini de içermektedir. Cooper, kitabını dört

bölüme ayırmıştır. Başlangıç bölümünde; roller ve hedefler, prensipler, orkestradaki çalgı grupları, orkestra yapılanma stratejileri, iletişim, aktiviteler ve öğrenci tutumları, orkestra ders planlamaları, orkestra eğitimcisi öz değerlendirmesi, çalgı toplulukları, solo ve birlikte müzik yapma, repertuar hazırlama, ton çalışmaları, performans değerlendirme gibi konular verilmektedir. İkinci bölümde geniş çalgı toplulukları, orkestra performans çalışmaları, gruplar arasında ton çalışmaları, orkestrada organizasyon sağlama, orkestrada okuma-gözlemleme, performans programı, orkestra şefi ve orkestra arasındaki etkileşim, orkestrada özel konular (motivasyon, çözümleme, etkinlik, iletişim) orkestra alıştırımları, orkestradaki grup liderleri, orkestra dersinin ana elementleri gibi konular açıklanmaktadır. Son bölümde ise yazar, eğitim reformu, müzik eğitimi araştırmaları, günümüzde enstrümantal müzik eğitimi, sanat eğitimi çabaları konularını açıklamaktadır. Yazar, kitabın final bölümünde orkestra literatürü önerilerinde bulunmakta, orkestra eğitimcileri için kaynak kitaplar, orkestra alanındaki web sayfaları ve dinleme-izleme tavsiyelerinde bulunmaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, literatür taraması, veri toplama araçlarının hazırlanması, geliştirilmesi ve uygulanması, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ilişkin açıklayıcı bilgiler verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Araştırmaya veri sağlamak amacıyla yapılandırılmış görüşme formu ve anket formu uygulanmıştır.

Yapılandırılmış görüşme, daha çok önceden yapılan ve ne tür soruların ne şekilde sorulup, hangi verilerin toplanacağını en ayrıntılı biçimde saptayan görüşme planının aynen uygulandığı bir görüşmedir (Karasar, 1991). Standartlaştırılmış açık uçlu görüşme dikkatlice yazılmış ve belirli bir sıraya konmuş bir dizi sorudan oluşur ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur (Patton, 1987). Bu yaklaşım, bazı insanlardan daha yoğun ve çok, bazı insanlardan ise daha az sistematik ve yüzeysel bilgi edinilmesine yol açabilecek olan “ görüşmeci yanlılığını ve öznelliğini” azaltır. Duruma göre anlık tavır ve esneklik önemli ölçüde sınırlanırken, aynı soruların sistematik bir sıra içinde bütün deneklere aynı şekilde sorulması yoluyla görüşmeci etkisini ve öznel yargılarını en aza indirdiği için, bu yaklaşım yoluyla elde edilen verilerin karşılaştırılması ve analizi daha kolaydır. (Yıldırım ve Şimşek, 2006)

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen

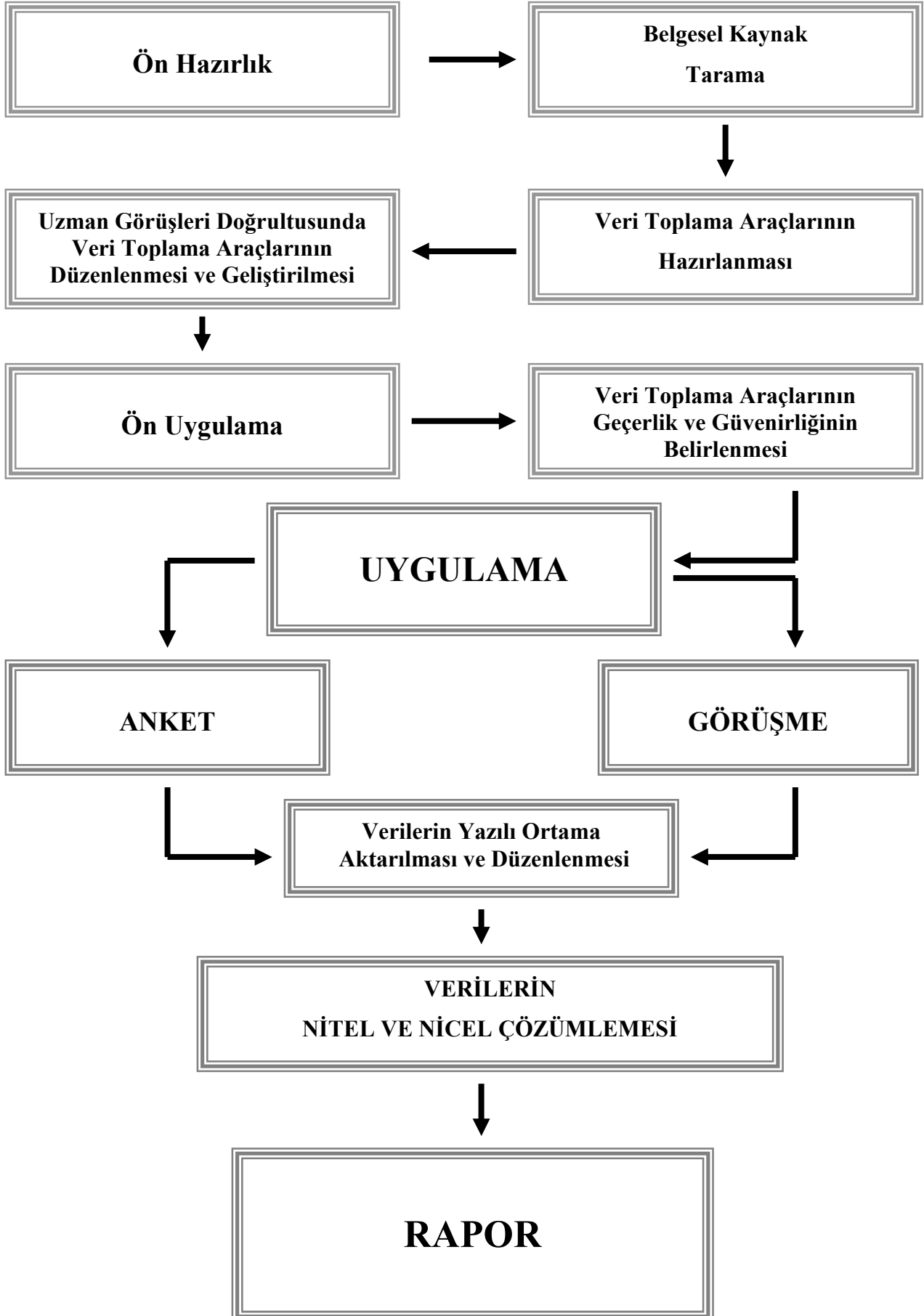
şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Karasar, 1991).

Bu araştırma kapsamında aşağıdaki esaslar gerçekleştirilmiştir;

1. Konuyla ilgili yurt içi ve yurt dışındaki kaynakların belirlenmesi ve taranması,
2. Kaynak taraması ve ilgili alanda yapılan çalışmaların incelenmesi sonucunda probleme uygun veri toplama araçlarının belirlenmesi,
3. Konuya ilişkin verilerin elde edilebilmesi için uygulanacak anket ve görüşme formlarının taslaklarının oluşturulması,
4. Anket ve görüşme formlarının geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması için bu alanda uzman eğitimcilerle görüşülmesi, uzman görüşleri doğrultusunda anket ve görüşme formlarının düzenlenmesi,
5. Araştırmanın evren ve örnekleminin belirlenmesi,
6. Veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirliğini belirleyebilmek için örneklem dışında belirlenen öğrenci ve öğretim elemanlarına ön uygulama yapılması,
7. Ön uygulama sonuçlarının uzman eşliğinde değerlendirilmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması,
8. Konuyla ilgili müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği derslerini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanlarıyla görüşülmesi,
9. Araştırma kapsamında belirlenen örneklemde yer alan müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda anket ve görüşmelerin gerçekleştirilmesi,
10. Uygulama sonucu elde edilen verilerin yazılı ortama aktarılması, düzenlenmesi,
11. Araştırma sonunda elde edilen verilerin nitel ve nicel araştırma teknikleriyle çözümlenmesi,
12. Verilerin düzenlenmesi ve yorumlanması,
13. Araştırmanın raporlaştırılması.

Şekil:3.1.1’de araştırma sürecinde izlenen aşamalar şematik olarak gösterilmektedir.

ARAŞTIRMA SÜRECİNDE İZLENEN AŞAMALAR

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki orkestra/oda müziği dersini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanları ve ilgili dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır.

Örneklem olarak seçilen altı üniversitenin Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının kuruluş yılları ve eğitim öğretim faaliyetleri süresi şu şekildedir; Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (1937), Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (1969), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (1988), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (1994), Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (1998), Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (1999). Anket ve görüşme formlarının geçerlik ve güvenirliğinin belirlenmesine yönelik Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda örneklem dışından seçilen öğretim elemanı ve öğrencilere ön uygulama yapılmıştır. Tablo:3.2.1'de görüşme yapılan orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının kişisel bilgilerine ilişkin dağılımlar, tablo:3.2.2'de anket uygulanan öğrencilerin kişisel bilgilerine ilişkin dağılımlar verilmektedir.

Örneklemin oluşumunda, Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının kuruluş yılları ve eğitim öğretim faaliyetlerinin süresi göz önüne alınmıştır. Örneklem için seçilen üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının eğitim öğretim süreleri tablo:3.2.3.'de belirtilmektedir.

DEĞİŞKENLER		N	%
Görüşme Yapılan Öğretim Elemanlarının Üniversitelerin İlgili Anabilim Dallarına Göre Dağılımları	Gazi Ü.G.S.E.B. M.E.A.B.D.	1	7
	Marmara Ü. G.S.E.B. M.E.A.B.D.	3	20
	K.T.Ü. G.S.E.B. M.E.A.B.D.	3	20
	A.İ.B.Ü. G.S.E.B. M.E.A.B.D.	3	20
	Cumhuriyet Ü.G.S.E.B. M.E.A.B.D.	3	20
	19 Mayıs Ü.G.S.E.B. M.E.A.B.D.	2	13
	TOPLAM	15	100
Cinsiyet	Bayan	1	7
	Erkek	14	93
	TOPLAM	15	100
Akademik Ünvan	Profesör	1	7
	Doçent	1	7
	Yardımcı Doçent	4	26,6
	Öğretim Görevlisi	7	46,4
	Okutman	1	7
	Araştırma Görevlisi	1	7
	TOPLAM	15	100
Orkestra Eğitimcisi Hizmet Süresi	1-5 Yıl	2	13,3
	6-10 Yıl	5	33,5
	11-15 Yıl	4	26,6
	16 ve üzeri	4	26,6
	TOPLAM	15	100
Lisansüstü Eğitim Durumu	Lisans	2	13,3
	Yüksek Lisans	5	33,5
	Sanatta Yeterlilik	1	7
	Doktora	7	46,2
	TOPLAM	15	100

Tablo:3.2.1. Görüşme Yapılan Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgilerine İlişkin Dağılımlar

DEĞİŞKENLER		N	%
Örnekleme Yeri Alan Üniversitelerin İlgili Anabilim Dallarında Uygulanan Anketin Dağılımları	Gazi Ü.G.S.E.B. M.E.A.B.D.	63	20,7
	Marmara Ü. G.S.E.B. M.E.A.B.D.	59	19,3
	K.T.Ü. G.S.E.B. M.E.A.B.D.	58	19
	A.İ.B.Ü. G.S.E.B. M.E.A.B.D.	43	14,1
	Cumhuriyet Ü.G.S.E.B. M.E.A.B.D.	42	13,8
	19 Mayıs Ü.G.S.E.B. M.E.A.B.D.	40	13,1
	TOPLAM	305	100
Cinsiyet	Bayan	207	67,9
	Erkek	98	32,1
	TOPLAM	305	100
Bireysel Çalgı	Keman	116	38
	Viyola	35	11,5
	Viyolonsel	26	8,5
	Flüt	45	14,8
	Bağlama	16	5,2
	Ud	5	1,6
	Kanun	2	0,7
	Bakır Üflemeliler (Saksafon, Trompet)	3	1,1
	Gitar	30	9,8
	Bireysel Ses Eğitimi (Şan)	16	5,2
	Diğer(Obua, Klarinet, Fagot, Kontrbas)	11	3,6
	TOPLAM	305	100
Bireysel Çalgı Eğitim Yılı	1-5 Yıl	110	36,0
	6-10 Yıl	180	59,0
	11-15 Yıl	11	4,3
	16-20 Yıl	2	0,7
	TOPLAM	305	100

Tablo:3.2.2. Anket Uygulanan Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Dağılımlar

ÜNİVERSİTE ADI	Eğitim-Öğretim Süresi
Gazi Üniversitesi Eğt.Fak.Güzel San.Eğt.Blm.Müzik Eğt. A.B.Dalı	71 yıl
Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt.Fak.Güzel San.Eğt.Blm.Müzik Eğt. A.B.Dalı	39 yıl
Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt.Fak.Güzel San.Eğt.Blm.Müzik Eğt. A.B.Dalı	20 yıl
Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğt.Fak.Güzel San.Eğt.Blm.Müzik Eğt. A.B.Dalı	14 yıl
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt.Fak.Güzel San.Eğt.Blm.Müzik Eğt. A.B.Dalı	10 yıl
Samsun 19 Mayıs Üniversitesi, Eğt.Fak.Güzel San.Eğt.Blm.Müzik Eğt. A.B.Dalı	9 yıl

Tablo: 3.2.3.Örneklemdaki Üniversitelerin İlgili Anabilim Dalları Eğitim-Öğretim Sürelerine ilişkin Dağılımları

3.3.Literatür Taraması

Araştırmanın konusu ile doğrudan yada dolaylı ilgili olan yazılı ve görsel kaynaklar (Tez, makale bildiri, bilimsel yazılar, araştırmalar, Görsel ve işitsel kaynaklar, konser ve etkinlik kayıtları, prova ve workshop kayıtları vb...) incelenerek araştırmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmaları ile ilgili olarak müzik eğitimcisi yetiştiren kurumların geçmişten günümüze öğretim programları ve ders içerikleri incelenerek ilgili alt problem için kuramsal temel oluşturulmuştur.

3.4. Veri Toplama Araçlarının Hazırlanması, Geliştirilmesi ve Uygulanması

Veri toplama araçlarının hazırlanması, geliştirilmesi ve uygulanması aşamasında, problemin bilimsel temele dayandırılması ve problemin belirlenen amaca uygun çözümlenmesi için ilgili alanda yazılı ve görsel kaynaklar (Tez, makale, bildiri, bilimsel araştırmalar, video, VCD ve DVD kayıtları, İnternet ortamı vb...) incelenerek veri toplama araçlarının kuramsal temelleri oluşturulmuş, uzman

görüşleri ve bu alanda yapılan çalışmalar ışığında araştırmanın alt problemlerinin çözümlenmesine ilişkin genel çerçeve belirlenmiştir.

3.4.1.Yapılandırılmış Görüşme Formunun Hazırlanması ve Geliştirilmesi

Yapılanmış görüşme, daha çok önceden yapılan ve ne tür soruların ne şekilde sorulup, hangi verilerin toplanacağını en ayrıntılı biçimde saptayan görüşme planının aynen uygulandığı bir görüşmedir (Karasar, 1991). Standartlaştırılmış açık uçlu görüşme dikkatlice yazılmış ve belirli bir sıraya konmuş bir dizi sorudan oluşur ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur (Patton, 1987).

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarının incelenmesine yönelik hazırlanan öğretim elemanı görüşme formu iki ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde öğretim elemanının kişisel bilgilerini belirlemek amaçlı 9 soru bulunmaktadır. İkinci bölümde orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarına ilişkin 25 adet soru bulunmaktadır. İkinci bölümde, orkestra/oda müziği dersinin planlanması/hazırlık aşaması, orkestra /oda müziği dersinin öğretme-öğrenme aşaması ve orkestra/oda müziği dersinin değerlendirme aşaması alt başlıklarına ilişkin soruların yanı sıra orkestra/oda müziği eğitiminde karşılaşılan problemlere ilişkin sorular ve müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra yapılanmaları ve bu yapılanmaların oluşum, uygulama ve etkinlik süreçlerinde karşılaşılan problemlere ilişkin sorulara yer verilmektedir. Öğretim elemanı görüşme formunda yer alan 25 sorunun 23 tanesi açık uçlu olup geri kalan 2 soru beşli derecelendirme ölçeği şeklinde yapılandırılmıştır.

Görüşme formunun geçerlik ve güvenilirliğini belirlemek için örneklem grubu dışında belirlenen öğretim elemanlarına ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulama sonuçlarına göre görüşme formu uzman görüşleri doğrultusunda tekrar yapılandırılmıştır. Öğretim elemanı görüşme formu örneklem grubundaki 6 üniversitenin Eğitimi Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda orkestra/oda müziği derslerini yürütmüş/yürütmekte olan orkestra eğitimcilerine uygulanmıştır.

3.4.2. Anket Formunun Hazırlanması ve Geliştirilmesi

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarının incelenmesine yönelik hazırlanan öğrenci anket formu iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; öğrencilerin eğitim aldığı/gördüğü kurum, cinsiyet, bireysel çalgı, bireysel çalgı eğitim süresi vb... gibi kişisel bilgilerin ölçülmesine ilişkin sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde orkestra/oda müziği dersi hazırlanma süreci, orkestra/oda müziği dersinin işleniş aşaması, orkestra/oda müziği dersinin değerlendirme aşaması ve bu aşamalarda karşılaşılan problemlerin belirlenmesi, orkestra yapılanmalarına hazırlık, çalışma ve etkinlik aşamaları ve bu süreçlere ilişkin durum tespitine yönelik sorular yer almaktadır.

Öğrenci anket formunda kişisel bilgiler bölümünde 4, orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarına ilişkin bölümde 24 olmak üzere toplam 28 soru bulunmaktadır. İkinci bölümde yer alan 24 soruda; **1-Hiç, 2-Az, 3-Kısmen, 4-Büyük Ölçüde, 5-Tamamen** seçeneklerinden oluşan “Beşli likert ölçeği” kullanılmıştır. Anketin geçerliğinin ve güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla örneklem dışından seçilen öğrencilere ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulama sonuçları bu alanda uzman kişilerin görüşleri ve Cronbach Alfa güvenilirlik analizi doğrultusunda yeniden yapılandırılarak son uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Ön uygulama verilerinin istatistiksel geçerlik ve güvenilirlik analiz sonucu (Cronbach Alfa Değeri); **0,87** bulunmuştur. Bu değer, sosyal bilimler alanındaki araştırmalarda güvenilirlik için oldukça yeterli görülmektedir.

3.5. Verilerin Toplanması

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda geçmişten günümüze orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarının betimlenmesi için kaynak taramasıyla elde edilen veriler, araştırmanın giriş kısmını oluşturmaktadır.

2008–2009 öğretim yılı güz yarıyılında örneklem grubunda yer alan 6 üniversitenin Eğitim Fakültelerine bağlı, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında orkestra/oda müziği derslerini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanlarına hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır.

Görüşmeler araştırmacının maddi imkânları ve diğer etkenler göz önünde bulundurularak yüz yüze, telefonla ya da Internet aracılığıyla yapılmıştır. Örneklem grubunda yer alan üniversitelerin ilgili Anabilim dallarında 2008–2009 öğretim yılı güz yarısında orkestra/oda müziği-I ve orkestra/oda müziği-III derslerini alan 3. ve 4. sınıf öğrencilere anket uygulanmıştır. Ayrıca orkestra/oda müziği eğitimi alanında uzman eğitimcilerin görüşleri ve önerileri de veri olarak araştırmada kullanılmıştır.

3.6.Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmanın problemi ve alt problemlerine cevap aramaya yönelik geliştirilen ölçme araçları uygulandıktan sonra elde edilen verilerin çözümlemesinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Aralarında anlamlı bir farklılık olup olmadığının belirlenmesine yönelik istatistik işlemleri uygulanmıştır.

Öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmelerden elde edilen veriler, yazılı metin haline dönüştürülerek bilgisayar ortamına aktarılmıştır. İlgili alt problemlerde kullanılmak üzere analiz edilen görüşmeler belirli başlıklar altında toplanarak kategorize edilmiştir. Her görüşmeci için kodlama sistemi kullanılmış, böylece görüşmenin gizliliği ve özel yapısı korunmuştur. Görüşmeler için **G.1-10,G.2-10,G.3-10** (görüşmeci kod numarası ve görüşme soru numarası) biçiminde kodlama kullanılmış, görüşmeden yapılacak alıntılar görüşmecinin kod numarası ve görüşme formu soru numarası belirtilerek ilgili bölümde kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği derslerini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanlarının, orkestra/oda müziği eğitiminin genel amaçlarına ilişkin görüşleri aşağıda verilmektedir.

Orkestra/oda müziği derslerinin yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmelerde “Orkestra/Oda Müziği dersinin genel amaçları sizce nelerdir?” sorusuna öğretim elemanlarının verdiği cevaplar şu şekildedir;

“En önemli amacı, kuramsal ya da bireysel çalgı derslerinde öğrendikleri bilgi ve becerileri bu derste uygulama ortamı buluyorlar. İlerde meslek yaşamlarında topluluk yönetme becerilerini kazanıyorlar ve nasıl birlikte müzik yapılması gerektiğini öğreniyorlar. Birlikte müzik yapma zevkini ve beğenisini kazanıyorlar” (G.1-9.).

“Orkestra demokrasidir. Düşüncenin ta kendisidir. Beyni, düşünceyi her şeyi geliştirebilen bir olgudur. Orkestraya olgu gözüyle bakıyorum. Keşke itfaiyenin, kütüphanenin, her mahallenin, her eğitim kurumunun bir orkestrası olsa. Çünkü orkestra bir düşünce biçimidir. Böyle bir kültüre hizmet eden olgunun amacı doğru konmalıdır ve güttüğü hedef de iyi belirlenmelidir. Orkestra perspektif düşüncedir, saygıdır, sevgidir, birlikte iş yapabilmektir. Bu felsefi boyutu müzikal birikimle harmanladığınızda ister Sivas’ın bir köyünde isterseniz Tarabya’da bir özel okulda toplu çalma adına doğru şeyleri yapabilirsiniz. Orkestra müzik eğitimine dolayısıyla eğitime katkıdır” (G.2-9.).

“Orkestra/oda müziği eğitiminin genel amaçları; birlikte müzik yapma bilinci kazandırabilme, birlikte müzik yapma zevkini, güzelliğini tadabilme, ulusal ve uluslar arası müzik örneklerini ve bestecilerini tanıyabilme, Tını, renk ve armoni birliği oluşturmaktır” (G.3-9.).

“Bir müzik eğitimcisinin, “birlikte müzik nasıl yapılır?” felsefesini başka bir derste kavraması mümkün değil.(Buna koro da dahil) Orkestra dersi, evrensel repertuarı ve birlikte müzik yapmayı tanıyabileceği tek yer. Türkiye şartlarında öğretmenliğe başladığında (AGSL ve müzik eğitim bölümlerinde eğitimci olacaklar hariç) batı müziğini birlikte seslendirebileceği başka bir ortam bulması çok zor. Böyle bir yapıyı görmesi ortalama bir öğrenci için çok zor. O yüzden orkestra dersi çok önemli. Zaten zaman olarak yetersiz ve bir sürü sorun içinde barındırıyor, dolayısıyla öğrencilerin bu iki seneyi dolu dolu geçirmesi gerekir” (G.4-9.).

“Orkestra/oda müziği dersinin en genel amacı birlikte müzik yapma aşkıdır, birlikte müzik yapma zevkine varmadır. Tabi bunun alt boyutları var. Çalgıya hakimiyet, müzikal dinamikleri bilme, enstrümanı müzikal nüansları uygulayabilme, bütün gruptan tek bir enstrüman sesini renk, tını, ve yükseklik olarak elde edebilme gibi alt boyutlara sahip. Ama en önemlisi beraber müzik yapma tadı, zevki ve aşkıdır” diye düşünüyorum (G.5-9.).

“Orkestra/oda müziği dersinin genel amacı müzisyeni ya da öğrenciyi bir topluluk içerisinde birlikte iş yapmaya yönlendirme, ortak bir işi becererek bir grubun üyesi olma, toplu müzik yapma davranışını kazandırma, bireysel çalgısında kazandığı davranışı orkestrada kullanmasını sağlamaktır. Bazen orkestra eseri öğrenciyi seviye olarak yukarı çekerken, bazen de bireysel çalgısındaki seviyesinin altında bir eseri de icra edebilecek düzeye getirebilir. Her ikisinin de etkileşimi birlikte müzik yapmada bence çok dengeli ve faydalıdır” (G.6-9.).

“Eğitim Fakülteleri için söyleyecek olursak, öğrencilerin, polifonik müziği anlayabilmeleri, birlikte çalmanın gerektirdiği disiplini öğrenmeleri, çoksesli müzik repertuarını düzeylerine göre tanıyabilmeleri, müzikte ritim, tempo, entonasyon, nüans, ölçü, ifade gibi dinamikleri uygulayarak öğrenebilmeleri, amaçlar arasındadır” (G.7-9.).

“Orkestra/oda müziğinin amacı; Topluluk içinde çalabilme, çalarken aynı zamanda diğer grup elemanlarını dinleyebilme, birlikte çalma yoluyla müzikaliteğini geliştirebilme olarak sayabiliriz” (G.8-9.).

“Orkestra müziği türleri hakkında bilgi sahibi olabilme, Orkestra yönetim tekniklerine sahip olabilme, Orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını yönetebilme, İstiklal Marşı yönetim tekniklerine sahip olabilme, Orkestra ve Yönetimi dersinde, Uluslararası Sanat Müziği, Çağdaş Türk Müziği ve Eğitim Müziği (marş, şarkı, v.b.) dağarından seçilmiş eserleri seslendirebilme, Orkestra ve Yönetimi dersinde, Uluslararası Sanat Müziği, Çağdaş Türk Müziği ve Eğitim Müziği (marş, şarkı, v.b.) dağarından seçilmiş eserleri konser, dinleti v.b. etkinlikler yoluyla sergileyebilme”, Orkestra ve Yönetimi dersine kararlı uyarlı bir biçimde duyarlı ve istekli olabilme” amaçlanmaktadır. Her ne kadar bu amaçlar daha çok Orkestra ve Yönetimi dersine ait amaçlar olarak yer alsada aynı zamanda Orkestra/Oda Müziği dersi için de geçerli kabul edilebilirler. Çünkü 3 dönem içerisinde bu amaçlara ulaşma bağlamında öğrenci birçok deneyimden geçer. Hocasını gözler. Çalar, söyler, uygular. Öyleyse bu amaçları Orkestra/Oda Müziğine uyarlamakta hiçbir sakınca olmasa gerek” (G.9-9.).

“Toplu çalma becerisi kazanabilme, birlikte çalma yoluyla müzikal duyarlılığı, düşüncesini ve toplu hareket etme becerilerini kazanabilme, müzik yoluyla toplumun sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunabilme vb... etkinlikler orkestra/oda müziği dersinin genel amaçları arasında sayılabilir” (G.10-9.).

“Orkestra/oda müziği dersinin genel amaçları; toplu çalma alışkanlığı, repertuar oluşturma, teknik bilgi ve beceri kazanma, orkestrasyon tekniklerini kavrama ve geliştirme olarak söyleyebilirim” (G.11-9.).

“Aynı havayı teneffüs eden bireylere, beraber iş yapabilme özelliğini de kazandırabilme, beraber iş yaparken önce kendilerine, sonra karşısındakine saygılı olmayı öğrenme ve öğretme, sazların ruhuna inebilme ve arkadaş sıcaklığı ile ona sarılabılme, kültür diyalogunu düşmanca tavır sergilemeden orkestra/ oda müziği dersinin içine sokabilme, doğu ile batıyı, kuzey ile güneyi birleştirebilme, öğrencilere deneyim kazandırırken kendi kültürlerini dünya kültürü içerisinde görebilme ve bu isteği canlandırabilme, sadece çok sesli müziğin değil, tek sesli müziğin tınlarını dünyaya duyurabilme amacı güdebilme, kendi müziklerini dünyaya tanıtabilme, eserler birlikte icra edilirken, kendine duyabileceği saygının karşısındakine de duyulabileceğini öğretebilme, öğrenmeyi, bilginin nasıl bulunacağını ve zorun nasıl alt edileceğini öğretme orkestra/oda müziği dersinin amaçlarıdır” diye düşünüyorum (G.12-9.).

“Orkestra/oda müziği dersinin genel amaçları; toplu iş yapma bilincini ve disiplinini kazandırma, bireysel çalgı eğitimindeki edinimleri pratiğe dökerek müzik yapmak” (G.13-9.).

“Orkestra/oda müziği dersini ortak yürüttüğümüz öğretim elemanlarıyla belirlediğimiz ortak amaçlar; toplu çalma teknikleriyle değişik dönemlere ait Türk ve dünya müziğinden eserler çalınmasını sağlamak, birlikte müzik yapma bilincini kazanmak, bireysel çalgıdaki teknik bilgi ve becerileri toplu çalma yoluyla geliştirmek” (G.14-9.).

“Orkestra/oda müziği dersinin genel amacı, toplu çalma uygulamalarının geliştirilmesidir. Toplu çalmadaki gelişim, öğrencilerin müzisyenlik davranışlarını da geliştirecektir” diye düşünüyorum (G.15-9.).

Öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda orkestra/oda müziği dersinin genel amaçlarının birlikte müzik yapma becerisi kazanabilme, grup bilinci kazanabilme, toplu çalma yoluyla müzikal ifade oluşturabilme, bireysel çalgıdaki kazanımlarını toplu çalma yoluyla geliştirebilme, toplu çalma yoluyla Türk ve Batı müziğinin seçkin örneklerini tanıyabilme ve bu örnekleri çalmaktan zevk alabilme, orkestra tekniklerini orkestra gruplarını, orkestrada yer alan çalgı gruplarını kavrayabilme, toplu çalma yoluyla toplumun sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunabilme, birlikte çalma yoluyla müzikal duyarlılığını geliştirebilme, orkestra yoluyla perspektif düşünce yapısı oluşturabilme, çevresine duyarlı olma bilinci kazanabilme, beraber müzik yaparken diğer grup üyelerini dinleme ve saygı gösterme, ortak bir ürün ortaya koyma disiplini ve adabını yakalayabilme vb... amaçlardan oluştuğu söylenebilir.

Orkestra/oda müziği dersinin amacına uygun gerçekleştirilmesi için önerileriniz nelerdir? sorusuna öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

“Dersin sağlıklı yürütülebilmesi için uygun bir derslik olması gerekir. Öğrencilerin okula giriş düzeyleri çok önemli. Öğrenci seçiminde daha önceden müzik eğitimi alan öğrencilerin tercih edilmesi önemlidir. Araç gereç problemlerinin giderilmesi ve en azından orkestra oda müziği dersi için nota sehpa, nota arşivi, dosya, sağlıklı ve iyi derecede çalgıların sağlanması gerekmektedir. En önemlisi sık sık konserlerle öğrencilerin motive edilmesi ve yönlendirilmesi gerekmektedir. Ama imkânlar dolayısıyla bunlar gerçekleşmiyor” (G.1-17.).

“Yeterli arşivimiz, yeterli kaynaklarımız, yeterli derslik ve sehpalarımız olursa, öğrencilerimiz, güzel sanatlar liselerinin müzik bölümlerinden daha seviyeli daha donanımlı gelirlerse, (her ne kadar AGS Liselerinin imkânlarının da kısıtlı ve zorlu olduğunu bilsek de), Türk müzik eğitimi geliştikçe bölümlerimiz ve dolayısıyla orkestra/oda müziği de gelişecektir” diye düşünüyorum (G.2-17.).

“Öğrencinin derse ilgisini yüksek tutmak, toplu çalışma için uygun mekân, repertuar ve ders araç gereçlerinin sağlanabilmesi, iyi bir program oluşturma, hedeflerin doğru tespit edilmesi, konser dinleti gibi etkinlikler için teşvik edilme ve desteklenme, maddi ve manevi olarak yönetim desteği orkestra/oda müziği dersinin amacına uygun gerçekleşmesi için yeterlidir” (G.3-17.).

“Öncelikle bu dersi yürüten öğretim elemanlarının temel şeflik eğitimi almaları, çok iyi literatür bilmeleri, iyi müzik bilmeleri eğitim fakültelerindeki yapıyı bilmeleri gerekmektedir. Çok iyi bir şef, eğitim fakültesinde verim alamayabilir. Müzik eğitimi anabilim dallarındaki yapıyı da iyi bilmek gerekir. Ama eğitim fakültesinden yetişen bir öğretim elemanının da kendini iyi şekilde yetiştirip şeflikle ilgili temel becerileri de mutlaka alması gerekir. Günümüzde teknoloji o kadar çok gelişti ki hiçbir şey yapılamıyorsa bile dünyada iyi şeflerin performansları izlenilmelidir. Ayrıca değişik müzik topluluklarını da yönetme becerisine de sahip olmalı, bütün ensemble topluluklarını yönetebilmeli, yönlendirebilmelidir” (G.4-17.).

“Öğrenciler derse gelmeden önce ön hazırlık yapmadan işi o anda kotarmaya çalışıyorlar. Desem ki her hafta sınav yapıyorum; işte o an derse hazır olarak geliyorlar. Bu sadece orkestra/oda müziği dersi için geçerli değil, diğer derslerde de durum aynı. Bu anlamda müzik sevgiyle yapılan bir iştir. Orkestra/oda müziği sabır gerektirir, çalışma gerektirir. Çalgısında çok iyi olan bir öğrenci işi savsaklayamayacağı gibi çalgısında yetersiz olan öğrencilerin de bir o kadar emek harcaması gerekiyor. En iyi ile en düşük olanı aynı potada eritmek gerekiyor. Orkestrada solist yoktur grup bilinci vardır” (G.5-17.).

“Burada mekan, programlama, öğrenci ilgisi ve öğretim elemanının gelişimi bu dört unsur orkestra/oda müziği dersinin sağlıklı ilerleyebilmesi için yeterli” diye düşünüyorum (G.6-17.).

“Orkestra öğretmenlerinin deneyimli, teknik ve artistik açıdan son derece yeterli olmaları ve geniş bir repertuara sahip olmaları, uygun çalışma ortamının bulunması, ders saatlerinin daha çok olması öğrencilerin teknik düzeylerinin yeterli olması öğrencileri motive edici konser faaliyetlerinin arttırılması gibi unsurlar orkestra/oda müziği eğitiminin amacına uygun gerçekleşebilmesini sağlar” diye düşünüyorum (G.7-17.).

“Orkestra/oda müziğinin yapıldığı derslik sabit olmalıdır, öğrencilerin fotokopi yerine ders kitabı olmalıdır, yayları, bağları duateleri yazılmış notaları ve repertuarları olmalıdır, orkestra/oda müziği derslerini yürüten öğretim elemanı yapıcı ve yararlı olmalıdır” (G.8-17.).

“Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarımızda toplu çalma eğitimi gerçekten büyük fedakarlık isteyen derslerdir. Bir müzik öğretmeni için vazgeçilmez öneme sahiptirler. Bu derse giren öğretim elemanları, farklılıklara ve duruma göre hızlı düşünüp doğru karar verme, sabır ve ileri görüşlülük gibi bazı yetilere sahip olmalıdır. Elindeki malzemeyle en iyisini çıkarma gayreti içinde olmalıdır. En zor şartlarda bile toplu müzik yaptırma eyleminden vazgeçmemelidir. Gerekirse blok flüt orkestrası kursun, vurmaliilerden oluşan bir orkestra kursun ya da başka bir topluluk; ne olursa olsun birlikte müzik yapmaktan ve yaptırmaktan geri kalmamalıdır, öğrencilerin ikili, üçlü, dörtlü, beşli, v.b. gruplar halinde çalışmalarının önünü açmalıdır ve onları cesaretlendirmelidir. Çok yönlü, geniş açılardan bakabilmelidir. Zaten oda müziği çalışmaları, orkestranın temelini oluşturur. Bu yüzden oda müziği çalışmaları çok önemlidir” (G.9-17.).

“Müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme, yaratma gücünü geliştirebilme, klasik ve folklorik türleriyle Türk müziği ve batı müziği arasındaki fark ve benzerlikleri ayırt edebilme, Türk müziğinin, dünya müziği içindeki yeri hakkında fikir ve yorum sahibi olabilme müziksel duyarlılığı, düşünmeyi, yorumlama ve yaratmayı geliştirebilme müziğin tüm dünyadaki tek ortak dil olduğunu

kavrayabilme, müziğin temel kavramlarını ve dilini kavrayabilme orkestra ile ilgili, Çağdaş Türk müziği ve evrensel müzik eserlerinden bir dağarcık oluşturabilme, zamanını verimli kullanabilme tek başına ve grup içinde sorumluluk alabilme, disiplinli çalışma alışkanlıklarını kazanabilme, ülkemizi ulusal ve uluslar arası müzik etkinliklerinde temsil edebilme, müzik yoluyla milli birlik ve beraberlik bilincini geliştirebilme, yakın çevresindeki müzik etkinliklerini izleme alışkanlığı edinebilme, Atatürk'ün çağdaş Türk müziğine ilişkin görüş ve düşüncelerini kavrayabilme. Bütün bu bilgiler çerçevesinde okul müziği dağarcığına yönelik okul orkestrası yönetim bilgileri vb... amaçlar birlikte müzik yapmanın uygun gerçekleşebilmesi için ön koşullardır” (G.10-17.).

“Orkestra/oda müziği derslerinin verimli ve amacına uygun olarak gerçekleşebilmesi için tüm çalgı gruplarının ortak ders yapması gerektiğini düşünüyorum. Yaylı çalgılar mızraplı çalgılar batı müziği ve Türk müziği çalgılarının bütün olarak ders yapması gerektiğine inanıyorum” (G.11-17.).

“Orkestra/oda müziği eğitiminin amacına uygun gerçekleşmesinde en önemli ve tek şey gerek yöneticilerle gerekse öğrencilerle sağlıklı bir uyumun sağlanmasıdır. Bunlardan birinin eksik olması sadece orkestrayı değil tüm dersleri olumsuz yönde etkiler. Ayrıca seçilen repertuar, dersliklerin sağlıklı olması, öğretim elemanlarının alanlarında uzman olması, etkinliklerin desteklenmesi, amaca uygun oluşturulması gereken niteliklerdir” (G.12-17.).

“Orkestra/oda müziği dersinin genel amacı birlikte müzik yapmaktır. Bunun gerçekleşebilmesi için de teknik ve müzikal düzey önemlidir. Bireysel çalgı eğitimi ders saatlerinin arttırılması ve dolu dolu yapılması, öğrencilerin teknik ve müzikal düzeylerinin bireysel çalgı eğitimi dersinde arttırılması toplu çalgı eğitimini de olumlu yönde etkileyecektir” diye düşünüyorum (G.13-17.).

“Orkestra/oda müziği derslerinin amacına uygun gerçekleşmesi için bence ders saatinin arttırılması gerekmektedir. Yetersiz ders saatinden dolayı dersin amacına uygun gerçekleşmesinde problemlerle karşılaşıyorum” (G.14-17.).

“Orkestra/oda müziği derslerinin amacına ulaşması için düzeye uygun repertuarın seçilmesi gerektiğini düşünüyorum. Repertuar öğrenci seviyesine uygun seçilirse amaca dönük çalışmaları gerçekleştirmek daha kolay olacaktır” (G.15-17.).

Öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmelerden elde edilen verilere göre; öğrencilerin teknik düzeylerine ve dersin amacına uygun ders planı hazırlanması, uygun repertuarın seçilmesi, bireysel çalgı eğitimi kapsamında öğrencilerin yeterli teknik düzeye ulaştırılması, toplu çalma, birlikte müzik yapma eğitimi için programda ayrılan ders saatlerinin arttırılması, orkestra/oda müziği etkinliklerinin desteklenmesi, teşvik edilmesi ve ödüllendirilmesi, orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının alanlarında daha verimli ve donanımlı hale getirilmesi, ders dışı faaliyetlerin özendirilmesi, orkestra/oda müziği dersi kapsamında oluşturulan çalgı gruplarının sayısal dengelerinin bilinçli şekilde düzenlenmesi, vb... kriterlerin orkestra/oda müziği derslerinin amaca dönük gerçekleşebilmesi için en temel yaklaşımlar olduğu söylenebilir.

4.2. İkinci Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

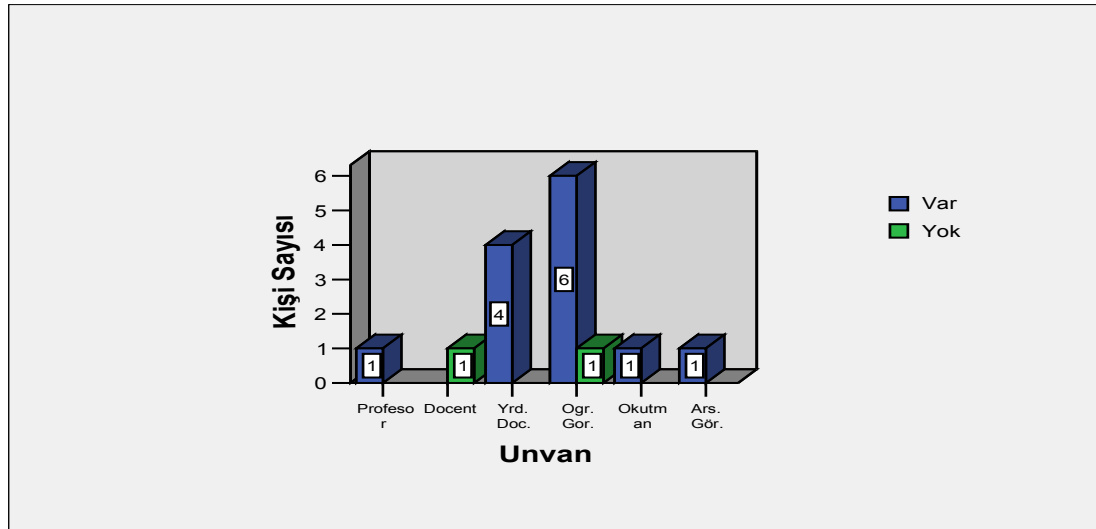
Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği derslerini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği eğitiminin planlanması aşamasına ilişkin görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

Orkestra/oda Müziği dersi kapsamında kendinize ait oluşturduğunuz 14 haftalık faaliyetlerinizi içeren ders programınız var mı? Sorusuna öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar tablo 4.2.1’de verilmiştir.

Ders Programına Akademik Unvan	VAR f	%	YOK f	%
PROFESÖR	1	7	-	-
DOÇENT	-	-	1	7
YARDIMCI DOÇENT	4	25	-	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ	6	40	1	7
OKUTMAN	1	7	-	-
UZMAN	-	-	-	-
ARAŞTIRMA GÖREVLİSİ	1	7	-	-
TOPLAM	13	86	2	14

Tablo:4.2.1

Ders Programına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı

Tablo:4.2.2

Görüşme yapılan orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının % 86'sının orkestra/oda müziği dersi kapsamında kendisine ait oluşturduğu 14 haftalık faaliyetlerini içeren ders programına sahip olduğu, görüşme yapılan öğretim elemanlarının % 14'ünün ise böyle bir program oluşturmadıkları saptanmıştır.

Bu sonuçlara göre görüşme yapılan orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının tamamına yakın kısmının orkestra/oda müziği dersi kapsamında eğitim faaliyetlerini içeren bir program hazırladıkları söylenebilir.

Orkestra/oda müziği dersinin bir dönemlik planlamasında dikkat ettiğiniz kriterler nelerdir? sorusuna orkestra/oda müziği dersini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

“Plan yaptığım dönemde, orkestra/oda müziği dersinin alan öğrencilerin çalgılarındaki düzeyi benim için önemlidir. Bazen o dönem dersi alan öğrenciler arasında çalgı dağılımında dengesizlikler oluyor, planlamada bunlara da dikkat ediyorum”(G.1-2.).

“Doğru orkestra oturuş düzeniyle birlikte düzgün ve teknik bir repertuar burada çok önemlidir. Dersi alan öğrencilerin teknik düzeylerine uygun repertuarı dönem başında belirliyoruz. Repertuarda Türk eseri olmasına özellikle dikkat ediyoruz. Mutlaka bir Türk bestecinin eseri ya da düzenlemesi olmasına dikkat ediyoruz”(G.2-2.).

“Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin tempo ve çokseslilik doyumunun gelişimine özellikle dikkat ediyorum. Toplu çalmada kendi partisini çalarken diğer partileri dinleme disiplini kazanması ve birlikte müzik yapmada tını ve ton birlikteliğini yakalaması önemli noktalardır”(G.3-2.).

“Orkestra/oda müziği dersinin alan öğrencilerin çalgılarındaki düzey ve benim çaldırmayı düşündüğüm eserlerin düzeyi önemlidir. Bunlar birbiriyle örtüşmezse dersin hedefi aksar. Hedefimiz dönemde bir ya da iki konserdir”(G.4-2.).

“Dikkat ettiğim en önemli kriter; dönem sonunda vereceğimiz konsere yönelik çalışmalar yapıyoruz. Zevkle çalabilecekleri eserleri seçiyorum, birbirlerini dinlemelerine olanak sağlayacak ve her dönemden örnekleri tanınmalarına imkan

sağlayacak eserleri seçmeye özen gösteriyorum. En az bir solo eser seçmeye özen gösteriyorum”(G.5-2.).

“ Planlamada hedeflerin yerli yerinde olmasına dikkat ediyorum. Konuların 14 haftaya dağılımına dikkat ediyorum, öğrencilerin seviyelerini arttırma açısından da çeşitli kriterleri göz önünde bulunduruyorum” (G.6-2.).

“Orkestra/oda müziği dersinin bir dönemlik planlamasında en çok dikkat ettiğim noktalar; çalgı gruplarının dağılımı ve öğrencilerin performans düzeylerine göre repertuarın oluşturulması, çalışılacak eserlerin nota materyallerinin temin edilmesidir” (G.7-2.).

“Ders planlaması oluştururken en çok eser seçimine çok dikkat ediyorum. Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin seviyelerine uygun eserler olmasına özen gösteriyorum” (G.8-2.).

“Planlamada en önemli noktalar bana göre; öğrenci sayısı, öğrencilerin çalgılarındaki performans yeterlilikleri, çalgı gruplarının bütün olarak düzeyi, dersin hedefleri, çalgı türü ve çeşitlerinin dağılımı, elde bulunan mevcut dağarcık, yönetici, öğretim elemanı ve öğrencilerin orkestra/oda müziği dersinden beklentileri (Konser, dinleti, etkinlik vb...) toplu çalma bilinci gibi ölçütlere plan oluştururken dikkat etmeye özen gösteriyorum” (G.9-2.).

“Öncelikle öğrencilerin seviyelerini belirlerim. Planda dikkat ettiğim en önemli nokta; bir dönem içerisinde öğrencilerin bütün çağlardan oluşan ve günümüze kadar gelen quartet örneklerini tanınmasıdır. Onlar da bu örnekleri dönem sonunda küçük bir konser olarak sunarlar. Bunun dışında orkestra düzen ve adabını onlara öğretmeye çalışıyorum” (G.10-2.).

“Birliktelik, uyum ve toplu çalmaya önem veriyorum. Bunun yanında Türk halk çalgılarında değişik mızrap teknikleri, yörelere uygun mızrap çeşitleri, Türk halk müziğinde ayaklar ve bu ayaklara uygun eserlerin seçimine dikkat ediyorum. Türk halk ezgilerinin çoksesli örneklerine yer vermeye çalışıyorum” (G.11-2.).

“Seviye belirleme ve o seviyenin aynı anda icra edebilecekleri eserleri tespit etme ve böylece beraber iş yapabilme özelliğini kazandırma planlamada benim açımdan öne çıkan özelliklerdir” (G.12-2.).

“Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilere değişik teknik kazanımlar (legato, detashe, spiccato, staccato vb...) edindirmek. Eser seçiminde de bu teknik davranışlara uygun eserler olmasına dikkat etmek” (G.13-2.).

“Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin düzeylerine göre grupların belirlenmesi, yeterlilik ve hazır bulunuşluklarına uygun programın oluşturulması dikkat ettiğim noktalar” (G.14-2.).

“Orkestra/oda müziği dersinin bir dönemlik planını oluştururken öğrencilerin çalgılarındaki bireysel yeterliliklerine, işitme yeteneklerine ve toplu çalma becerilerine dikkat ediyorum” (G.15-2.).

Öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda orkestra/oda müziği ders programı oluştururken bireysel çalgı seviyeleri, repertuar seçimi, birlikte müzik yapma bilinci kazandırma, dönem içerisinde verilecek konsere ön hazırlık, çalgı gruplarının dağılımı, orkestra düzen ve disiplini kazandırma, müzikal birliktelik ve uyum, teknik beceri kazanma ve bireysel çalgılardaki davranışları geliştirme vb... kriterlerin dikkate alındığı söylenebilir.

Orkestra/oda müziği derslerini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanlarının görüşlerine göre orkestra/oda müziği dersinin bir dönemlik planlamasında dikkat edilen ölçütler;

- Dersin içeriğine uygun hedeflerin belirlenmesi
- Bir döneme eşit şekilde hedef davranışların dağılımı
- Planlanan dönemde dersi alan öğrencilerin çalgılarındaki düzeyleri
- Dersi alan öğrencilerin bireysel çalgılarındaki dağılım
- Toplu çalmaya ilişkin grup bilinci, uyumu ve disiplini

- Değişik müzik dönemlerine ve çağdaş Türk müziğine yer verilmesi
- Seçilen repertuarın eğitsel özellikleri
- Eserlerin öğrencilerin çalgı düzeylerine uygunluğu
- Değişik çalgı tekniklerine eşit düzeyde yer verilmesi öğretim elemanları tarafından dersin bir dönemlik planlamasında dikkat edilen kriterler olarak gösterilebilir.

Orkestra/Oda Müziği dersinin planını oluştururken sadece o dönemi kapsayacak şekilde mi planlıyorsunuz? Yoksa , “Orkestra/oda müziği dersi üç dönemlik bir derstir. Dolayısıyla birbirinin devamı niteliğinde olmalıdır.” kriterini göz önünde bulundurarak mı bir ders planı hazırlıyorsunuz? sorusuna öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar aşağıda belirtilmiştir;

“Doğrusunu söylemek gerekirse bu dersi 3 dönem şeklide değil de genelde dönemlik olarak planlıyoruz. Ancak her yıl seviyeyi birazcık daha yukarıya çekmek için planları değiştiriyoruz dolayısıyla birbirinin devamı niteliğinde oluyor” (G.1-3.).

“Her iki şekilde planlamaya dikkat ediyoruz ama doğrusunu söylemek gerekirse planlamada o dönemi kurtarmaya yönelik ölçütler daha ağırlıkta yer alıyor. Özellikle repertuar sıkıntımızdan dolayı bu yola başvurma gereği duyuyoruz” (G.2-3.).

“Orkestra/oda müziği dersleri birbirinin devamı niteliğinde olmakla birlikte bir dönem içerisinde oluşturduğum program içerisinde de farklı uygulamalara yer veriyorum. Farklı müzik türleri, farklı müzik tarihi dönemlerini çalıştırmaya dikkat ediyorum” (G.3-3.).

“Orkestra/oda müziği dersi üç dönemlik bir derstir. Dolayısıyla birbirinin devamı niteliğinde olmalıdır ilkesini göz önünde bulunduruyorum. 3. ve 4. sınıflar beraber yaptığımız için birlikte oluşturduğumuz bir repertuar çalışması var” (G.4-3.).

“Birbirinin devamı niteliğinde değil de o dönemi kapsayacak şekilde bir plan oluşturuyorum. Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin çalgı dağılımları ve öğrencilerin enstrümanlarındaki yeterlilik düzeylerinden dolayı açıkçası sadece bir dönemi kapsayacak şekilde planlama yapıyorum” (G.5-3.).

“Orkestra/oda müziği dersleri 3 dönem seviye olarak birbirine yakın öğrencilerle yürütüldüğü için hedefleri 3 yarıyla yayarak programı oluşturmakta yarar var bunu göz önünde bulunduruyorum. Her dönem yapılan plan bir sonraki döneme hazırlayıcı olmalı, sonraki dönemlere açılımlı olmalı, bir döneme sıkıştırdığınız program diğer döneme göre hafif kalabiliyor. O yüzden dengeli bir dağılım yapmakta fayda var” diye düşünüyorum (G.6-3.).

“Dönemler birbirinin devamı olduğundan ve eserlerin çalışılmasında da devamlılık esası bulunduğundan kesintisiz bir planlama yapılmalıdır. Planlama yapılırken bütün olarak algılayıp birbirinin devamı şekilde olmasına özen gösteriyorum” (G.7-3.).

“Orkestra/oda müziği dersini genellikle bir dönemlik düşünüyorum ve planımı bir dönemi kapsayacak şekilde yapıyorum. Ancak her dönem için farklı eserler seçiyorum” (G.8-3.).

“Eserlerin düzeyi bakımından buna dikkat etmeye çalışıyorum. Yani belli bir sistematik yaklaşım izlemeye çalışıyorum. Ancak bu her zaman mümkün olamayabiliyor. Zaten, orkestranın beraber çalıştıkça seviyesi yükselmeye başlıyor. Çoğu Anabilim Dalı’nda buna dikkat edilmez. Bana göre ayrıntılı sistematik bir yaklaşım sergileyen ve detaylı bir ders programına sahip olan öğretim elemanı sayısının son derece düşük olduğunu net bir biçimde biliyorum” (G.9-3.).

“Orkestra/oda müziği dersi üç dönemlik bir derstir. Dolayısıyla birbirinin devamı niteliğinde olmalıdır kriterini göz önünde bulunduruyorum. Dersin bütün olarak algılanması ve planlamanın üç döneme eşit düzeyde dağıtılarak yapılması gerektiğine inanıyorum” (G.10-3.).

“Orkestra/oda müziği dersi üç dönemlik bir derstir. Dolayısıyla birbirinin devamı niteliğinde olmalıdır kriterini göz önünde bulunduruyorum. Bunun dışında geçmişe yönelik hatırlatmalara da ayrıca yer veriyorum” (G.11-3.).

“Orkestra/oda müziği ders planımı üç dönemi kapsayacak şekilde hazırlarım ve dönemler birbirini takip ederken, takip edilen gelişime paralel eserleri seçerim. “Her dönem bir öncekinin devamı ve gelişimi şeklinde olmalı” prensibiyle programlama yaparım” (G.12-3.).

“Orkestra/oda müziği dersi üç dönemlik bir derstir. Dolayısıyla birbirinin devamı niteliğinde olmalıdır kriterini göz önünde bulundururum. Her dönem oluşturduğum ders planımın bir sonraki dönemi destekler şekilde olmasına dikkat ediyorum” (G.13-3.).

“Orkestra/oda müziği dersinin planını oluştururken sadece o dönemi kapsayacak şekilde bir plan hazırlıyorum. Öğrencilerin bireysel çalgı seviyeleri ve o dönemli orkestra/oda müziği dersi çalgı gruplarının dağılımından dolayı böyle bir uygulama yapmak zorunda kalıyorum. Doğru olan dersi bir bütün olarak düşünmek ve her dönemin birbirinin devamı niteliğinde planlanmasıdır” (G.14-3.).

“Orkestra/oda müziği dersinin planını oluştururken bu dersin üç dönemlik bir ders olmasını göz önünde bulundurarak ders planı hazırlamaya özen gösteriyorum. Her ne kadar bazı sorunlarla karşılaşsam da planlamanın bütünsel anlayışla yapılması gerektiği” görüşündeyim (G.15-3.).

Görüşme yapılan orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının %66’sı orkestra/oda müziği dersinin planlamasını oluştururken dersi bir bütün olarak üç dönem şeklinde düşündüklerini ve hedefleri üç döneme dağıtarak planlama yaptıklarını belirtmişler, % 34’ü ise planlamada sadece ait olduğu dönemi göz önünde bulundurdıklarını, bir dönemlik planlamanın daha sağlıklı olduğunu belirtmişlerdir. Buna göre; orkestra/oda müziği dersinin planlamasında dersin üç

dönemlik bir bütün olarak algılanması gerektiği ve plan yapılırken hedeflerin üç döneme dağıtılarak yapılmasının daha verimli ve sağlıklı olacağı söylenebilir.

Orkestra/oda müziği eğitimi dersinin planlanması aşamasında diğer çalgı eğitimcileriyle işbirliği içerisine giriyor musunuz? İşbirliğinin olması gerektiğine inanıyor musunuz? sorusuna öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar şu şekildedir;

“Orkestra/oda müziği dersinin planlanması ve işlenişinde diğer çalgı eğitimcileriyle birazcık işbirliği içerisine girsek de bu yeterli değildir. Bence diğer çalgı eğitimcileri de bu dersi yürütmeli hatta orkestra derslerinde öğrencileriyle birlikte oturup çalmalıdır. Eğitim enstitüsü zamanlarında bu uygulama yapılıyordu. Her çalgı eğitimcisi aynı zamanda orkestrada öğrencileriyle yan yana çalışıyordu bu öğrenciyi motive ediyor, aynı zamanda özendiriyor” (G.1-10.).

“Bölümümüzde orkestra bölümümüzün vitrinidir. Diğer bireysel çalgı eğitimcileri derslerimize provalarımıza gelirler, dinlerler, fikirlerini eleştirilerini söylerler, çeşitli eser ve düzenlemelerini bizimle paylaşırlar, ayrıca akademik orkestramızda da ortak çalışmalarda bulunurlar. Dolayısıyla işbirliği kendiliğinden geliyor.” Bunun olması gerektiğini düşünüyorum (G.2-10.).

“Kesinlikle işbirliğinin olması gerektiğine inanıyorum. Bu işbirliği sadece bireysel çalgı eğitimcileriyle değil, aynı zamanda solfej, armoni hatta müzik tarihi öğretim elemanlarıyla yapılmalıdır. Toplu çalgı eğitimi müzik eğitimi bölümlerinde okutulan tüm derslerle yakından ilgilidir. Dolayısıyla toplu çalgı eğitiminde tüm bölüm öğretim elemanlarının işbirliği gerekir” (G.3-10.).

“Bizim bölümde doğal olarak bu var. Ayrıca burada yer alan öğretim elemanları aynı zamanda benim de hocam. Aramızda halen hoca-öğrenci ilişkisi devam ediyor. Bu kaçınılmaz bir durum. Direkt bir iletişim içerisine girmiyorum ama endirekt yani bir sohbet esnasında ya da birebir konuşmalarımızda çeşitli görüş alışverişinde bulunuyorum. Özellikle gidip de sizin öneriniz var mı ya da ben bu

dönem şu eseri çaldırıyorum gibi tekliflerde bulunmuyorum ama gelen önerileri de dikkate alıyorum. Ama bunun olması gerektiğine inanıyorum. Hatta bazen öğretim elemanlarını derse davet edip öğrencileri motive ve hocasını örnek alma gibi yollara başvuruyorum” (G.4-10.).

“Bizim bölümümüzde final sınavları komisyon şeklinde yapıldığı için öğrencilerin bireysel çalgılarındaki seviyelerini durumlarını bu sınavlarda gözlemlene ve öğrencileri yakından tanıma fırsatını buluyorum. Hatta orkestradaki oturmuş düzenini de bu gözlemlere göre gerçekleştiriyorum. Solo eser çalışmalarında da bireysel çalgı eğitimcileriyle bu seçimi yapıyorum. Ayrıca resmi olmasa bile sohbetlerimiz esnasında bireysel çalgı eğitimcileriyle de yeri geldiğinde görüş alışverişinde bulunmaya özen gösteriyorum. Bunun olması gerektiğini düşünüyorum. Bence müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği dersine çalgı dağılımlarındaki ağırlığından dolayı yaylı çalgı eğitimcisinin girmesi” gerektiğini düşünüyorum (G.5-10.).

“Şu an yürütmekte olduğum orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin aynı zamanda bireysel çalgı hocaları olduğum için pek fazla işbirliği en azından benim oda müziği grubum için söz konusu değil. Fakat benim branşımda öğretim elemanı sayısı arttığı zaman orkestra/oda müziği dersinin daha verimli hale gelmesi için doğal olarak bu işbirliği içerisine girmem gerekir. Yine de diğer orkestra/oda müziği öğretim elemanlarıyla en azından değerlendirmede ortak kriterler ve ortak bakış açıları bakımından bazen bir araya geldiğimiz durumlar olabiliyor” (G.6-10.).

“Orkestra/oda müziği dersinin planlama aşamasında diğer çalgı eğitimcileriyle bir komisyon oluşturarak değerlendirme yapılması ve hedeflerin belirlenip ortak amaçlar doğrultusunda planlama yapılması öğrencilerin teknik birikim ve çalgı düzeylerinin belirlenmesi açısından önem arz etmektedir” (G.7-10.).

“Mutlaka işbirliğinin yapılması gerektiğine inanıyorum. Özellikle repertuar seçilirken öğrencilerin düzeyleri göz önüne alınmalıdır. Öğrencilerin teknik

düzeyleriyle ilgili bireysel çalgı öğretim elemanlarıyla görüşülmelidir. Yine eser seçimlerinde bireysel çalgı eğitimcilerinin görüşlerine yer verilmelidir” (G.8-10.).

“Kesinlikle önemli bir konu bana göre. İşbirliği, anlayış, özveri, idare edebilme, hoşgörünün önemli olduğunu düşünüyorum. Daha da önemlisi bireysel çalgı eğitimcilerinin orkestra eğitimcilerine yardımcı olması gerekir. Örneğin bir konser yapılacağı zaman bireysel çalgı eğitimcilerinin de görüşlerine başvurulmalı, öğrenciler hakkında periyodik olarak bilgi alınmalıdır. Öğrencilerin seviyesini iyi bilmeli ki orkestranın oturma düzeninden tutun daha birçok ayrıntıya kadar bir fikir sahibi olsun, ona göre bir plan, program ve düzen oluştursun. Orkestrada güçlük çekilen pasajlar için bireysel çalgı eğitimcilerinden yardım istenebilir. Derslerin belli bir diliminde çalıştırmaları istenebilir” (G.9-10.).

“Orkestra/oda müziği dersinin planlamasını oluştururken herhangi bir işbirliği içerisine girmiyorum. Olması gereken her ders kapsamında işbirliği ama bu maalesef mümkün olmuyor” (G.10-10.).

“Böyle bir işbirliği içerisine girmiyorum. Fakat işbirliğinin olması gerektiğini düşünüyorum. Diğer bireysel çalgı eğitimcileriyle işbirliğine girilmiş olsa daha verimli sonuçlar ortaya çıkacağına inanıyorum” (G.11-10.).

“Şu ana kadar girmedim ama ihtiyaç duyarsam hiç tereddüt etmem. Ayrıca mutlaka diğer öğretim elemanlarıyla da istişare yapılabilmesi ve öğrenciler için en güzeli ve en doğrusu seçilebilmelidir” (G.12-10.).

“Her zaman işbirliği içerisine girmiyorum ama alanında yeterli gördüğüm çalgı eğitimcileriyle fikir alışverişinde bulunuyorum ve ortak çalışmalar yapmaya özen gösteriyorum” (G.13-10.).

“Orkestra/oda müziği dersinin planlanması/işlenişi ve değerlendirme aşamalarında diğer çalgı eğitimcileriyle kesinlikle işbirliği yapılması gerektiğine

inanıyorum. Bunun neticesinde daha verimli sonuçlar elde edebileceğimizi ve daha iyi ürünler oluşacağını düşünüyorum” (G.14-10.).

“Orkestra/oda müziği dersinin planlanması aşamalarında diğer çalgı eğitimcileriyle kesinlikle işbirliği yapılması gerektiğine inanıyorum. Hedeflerin belirlenmesi ve öğrencilerin bireysel çalgı seviyelerinin tespit edilmesi açısından işbirliğinin son derece faydalı olacağını düşünüyorum” (G.15-10.).

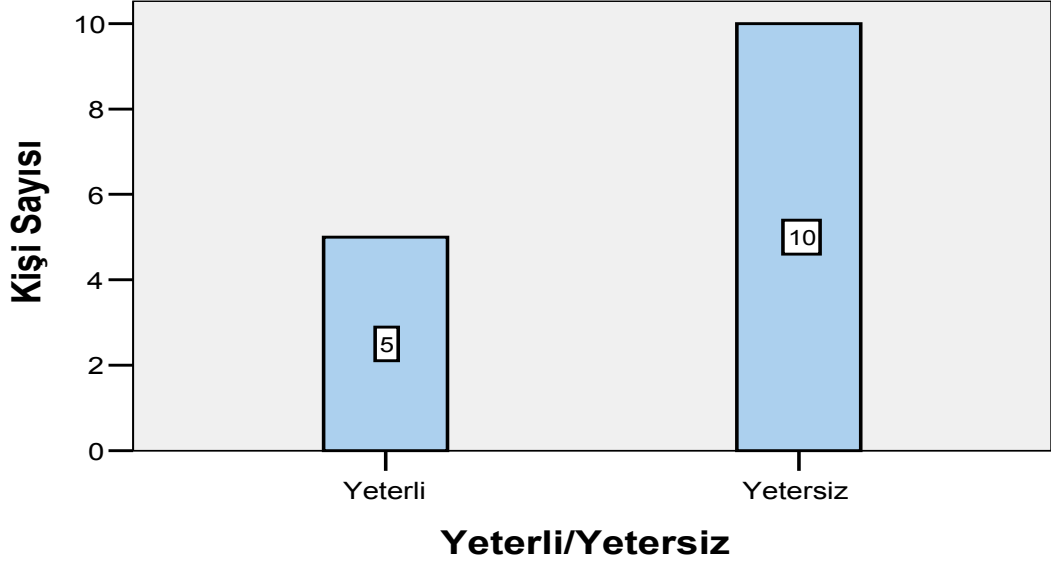
Yukarıda bilgiler doğrultusunda öğretim elemanlarının tamamına yakını orkestra/oda müziği dersinin planlanmasında diğer çalgı eğitimi öğretim elemanları ile işbirliği içerisine girilmesi gerektiği ve hedeflerin belirlenmesi, öğrencilerin bireysel çalgı seviyelerinin tespit edilmesi ve orkestra/oda müziği çalgı gruplarının oluşturulmasında işbirliğinin verimli olacağı görüşünde birleştikleri söylenebilir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği derslerini yürütmekte olan öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği dersinin öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

Orkestra/Oda Müziği dersinin haftalık 1 saat teorik, 2 saat uygulamalı olarak programda yer alması ne derece yeterlidir? Sorusuna orkestra/oda müziği dersini yürütmüş/yürütmekte olan öğretim elemanlarının verdikleri tablo:4.3.1’de gösterilmektedir;

Orkestra/oda müziği ders saati yeterliliğine ilişkin tablo

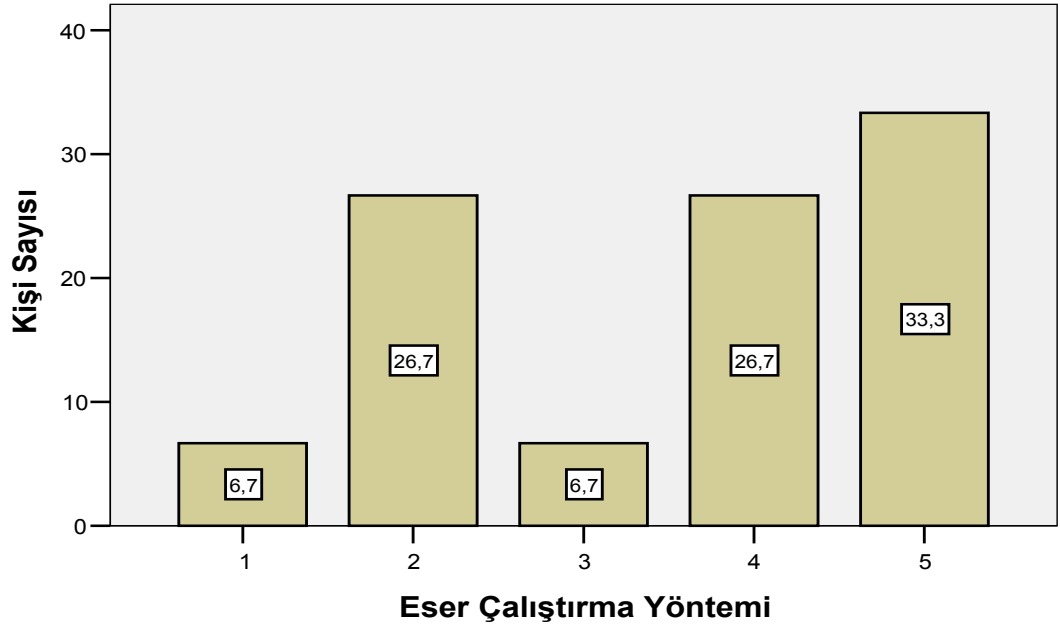

Tablo:4.3.1

Tablo:4.3.1'e göre; orkestra/oda müziği dersi öğretim elemanlarının % 67'si orkestra/oda müziği haftalık ders saatinin yetersiz olduğunu belirtmişler, % 33'ü ise haftalık 1 saat teorik 2 saat uygulama toplam 3 saatlik orkestra/oda müziği eğitiminin yeterli olduğu yönünde görüşlerini belirtmişlerdir. Bu veriler ışığında görüşme yapılan öğretim elemanlarının çoğunluğunun programda yer alan orkestra/oda müziği dersi haftalık ders saatinin yetersiz olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Orkestra/Oda Müziği dersi kapsamında bir eserin çalıştırılması aşamasında aşağıdaki yöntemlerden hangisini ya da hangilerini sıkça kullanırsınız? Sorusuna öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar tablo:4.3.2'de verilmiştir;

Öğretim Elemanı Eser Çalıştırma Yöntemi Verileri

Tablo:4.3.2.

1. Eseri tek tek çalıştırırım
2. Eseri gruplar halinde çalıştırırım
3. Sınıfı bütün olarak çalıştırırım
4. Önce toplu olarak çalıştırırım. Zayıf grup ya da kişileri tek tek çalıştırırım
5. Önce gruplar halinde sonra toplu olarak çalıştırırım.
6. Diğer(Toplu-Grup-Tek Hepsini uygularım)

Tablo:4.3.2'ye göre orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının %7'si orkestra/oda müziği dersinde bir eserin çalıştırılması aşamasında öğrencileri tek tek çalıştırmakta, öğretim elemanlarının %26'sı eseri gruplar halinde çalıştırmakta, %7'si sınıfı bütün olarak çalıştırmakta, %27'si eseri çalıştırırken önce öğrencileri toplu halde çalıştırmakta daha sonra zayıf grup ya da bireyler üzerinde durmakta ve öğretim elemanlarının %33'ü öğrencileri önce gruplar halinde daha sonra bütün olarak çalıştırdıklarını belirtmişlerdir. Bu verilere göre öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği dersi eser çalıştırma aşamasında genelde 5, 4 ve 2 numaralı çalıştırma yöntemini tercih ettikleri söylenebilir.

Orkestra/Oda Müziği dersinin işlenişinde bir eseri çalıştırma yönteminizi ve çalışma aşamalarını kısaca anlatır mısınız? sorusuna öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar şu şekildedir;

“Eseri bir hafta önceden öğrencilere ulaştırıyorum ya da ulaştırmaya çalışıyorum. Burada öğrencilerin derse gelmeden deşifre ve ön çalışma yapması amaçlanıyor. Eseri önce grup grup bazen tek tek çalıştırıyoruz. Eserin zor pasajları üzerinde uzun uzun pekişinceye kadar duruyorum. Fakat öğrenciler tek çalma taraftarı değiller çekingenlik ve korkak çalma burada ortaya çıkıyor. Bana göre grup çalışması daha doğru bir yöntemdir. Eserdeki temalar ve bağlantı yerleri neler onları belirledikten sonra yavaştan hızlıya doğru bir çalışma temposu izliyoruz. En son eserin müzikal çatısına geçiyoruz. Nüanslar, müzikal dinamikler ve hızıyla eserimizi tamamlıyoruz” (G.1-13.).

“Deşifre etmek (çözümlemek) çok önemli bir konu ve burada her zaman bir sıkıntı var. Çözümleme, müzikal zekânın önemli maddelerinden bir tanesi ve geliştirilebilecek bir yetenektir. Onun için orkestra çalıcılarının deşifre yeteneklerinin çok iyi olması gerekir. İlk önce eseri makul bir tempoda alıp mümkün olduğu kadar durmadan sonuna kadar gitmekte fayda var. Deşifreden sonra yapabildiklerimiz ve yapamadıklarımızı belirleyip buna göre gerekli uygulamalara gidiyoruz. Eserdeki zor bir pasajı alıp eserin dışında bunu çok farklı tarzda da çalışmak gerekebiliyor. Bu bir egzersiz şeklinde ya da bir etüt şeklinde bireysel ya da toplu şekilde uygulanabilir” (G.2-13.).

“Eser çalışmasından önce besteci, dönem ve eserin genel müzikal karakteri hakkında mutlaka bilgi veriyorum. Daha sonra yavaş tempoda toplu deşifre yaptırıyorum. Eserin zor pasajlarını grup halinde ya da gerekirse tek tek yavaş tempoda gerçekleştinceye kadar tekrar ettiriyorum. Eserin bütünü deşifrelendikten sonra nüansları üzerinde duruyorum. En son toplu çalmayla da eseri repertuarımıza katıyoruz” (G.3-13.).

“Seçilen eserin deşifre edilmesi (özmlleme) için öğrenciye daha önceden veriyorum ama hiçbir zaman ğrenci tarafından deşifre yapılp gelinmedi bu zaman kadar. Genelde deşifre aşaması, sonra her eserin bir karakteristiği var eserin mutlaka belirli yerlerinde belirli partilerinde zorlukları var bunlara gelene kadar bazı zorlukları aşıyorsunuz, zor pasaja geldiğinizde de tıpkı yolda bir taşa takılmak gibi o taşı yoldan kazımaya çalışıyorsunuz. Zor pasajlarda bireysel çalışma ve grup çalışması yapıyoruz. O partisyondan ne beklediğinizi biliyorsanız bunu elde edene kadar zaten belirli bir süre geçiyor. nemli olan burada solo ya da eşlikli bir eserden ne istediğinizi biliyor olmak ve bunu öğrenciye anlatmak ve ders sonunda da istediğinizi öğrenciden alabiliyor olmak. Buna gidene kadar ne gerekiyorsa yapılması lazım. Sanat kesinlikle disiplin gerektirir. Disiplin sonunda başarıyı getirir” (G.4-13.).

“nce aldığımız eserle ilgili bilgi veriyorum. Eserin dönemiyle, karakteriyle, tekniğiyle ilgili bilgilerle başlıyorum. Eğer mümkünse dinletiyorum. Yine yapabiliyorsam partitr projeksiyonda yansıtıp dinlerken takip etmelerini sağlıyorum. Bazen eserin içerisinde zor görünen çalgı grubunun o zor pasajından direkt başlatıyorum. Yavaş tempoda pekiştirenene kadar onun üzerinde duruyorum. İlk başlarken toplu olarak çok düşük tempoda deşifresini yapıyoruz. Daha sonra grup çalışması ve problemli pasajların lokal çalışma yapıyoruz. Deşifre tamamlandıktan sonra müzikal dinamikler üzerine çalışıp eseri tamamlıyoruz” (G.5-13.).

“Dersten önce eseri öğrencilere dağıtıyorum. n hazırlık yapıp gelmelerini öneriyorum. En azından deşifre yapıp gelmelerini bekliyorum. Ama genelde hazırlıksız geliniyor. Böyle bir durumda sonuç alınamıyor. Dolayısıyla parça hakkında ön bilgilendirme yaptıktan sonra deşifre için gruplara ya zaman tanıyorum, ya da grupları kendim çalıştırıyorum. O arada yine parça hakkında bilgilendirme konuşmalarını sürdürüyorum. Gruplar ayrı ayrı dengeye kavuştuktan sonra birleştirme çalışmasına başlıyorum, grupları birleştirip nüans çalışmalarıyla parçayı tamamlıyorum” (G.6-13.).

“Eserin bireysel teknik çalışmalarının öğrenci tarafından daha önce yapılması şartıyla, çalışmalara başlanabilir. Öncelikle Çalgı gruplarının zor pasajları çalışılır daha sonra diğer gruplarla birleştirilir. Genel prensip böyle olmalıdır. Bu konu ayrıntılı bir konudur. Ayrıca performansın başarılı olabilmesi için tüm müzikal dinamikler dikkate alınarak çalışılmalıdır. Yapılan hatalar üzerinde titizlikle durulmalıdır” (G.7-13.).

“İlk önce toplu şekilde deşifre yaptırırım. Sonra her partiyi tek tek baştan sona mümkün olduğunca kesmeden çalıştırırım. Grupları birleştirir sorunlu pasajlar üzerinde dururum. En son nüanslarla bütün olarak çalıp eseri repertuarımıza dahil ederiz” (G.8-13.).

“Eserin ön hazırlıklarının öğrenci tarafından gerçekleştirilmesi için bir hafta öncesinden eseri ulaştırırım. Ama genelde deşifre tam anlamıyla yapılarak derse gelinmez. Temiz ve düzgün bir akorttan sonra gruplar halinde eseri deşifre yaptırırım. Deşifrede en çok dikkat ettiğim yavaş tempoda ve kesmeden eseri sonuna kadar çaldırırım. Eserde zor pasajları değişik tartımlar ve etüt mantığıyla tekrarlatırım. Daha sonra grupları birleştirip eseri önce yavaş daha sonra gerçek temposuyla baştan sona çaldırırım. Müzikal dinamikler üzerinde durup eseri müzikal hale getirdikten sonra eser hakkında dönem besteci bilgilerini de ekler son bir kez daha seslendiririz. Her ders bir önceki derste çalışılan eserin tekrarı ve pekiştirmesini yaparım” (G.9-13.).

“İlgili derste çalınacak eser hangi döneme ait ise o döneme ait bilgileri veriyorum sonra gerekli yay tekniğini gösteriyorum ve ilgili eserin dizisini verdiğim yay teknikleri ile birleştiriyorum ısınma sağlandıktan sonra partileri tek tek çalıştırıp birleştirmeye sonra da nüanslarına geçiyorum ve tamamlıyorum” (G.10-13.).

“İlk önce eserin toplu deşifresini yaptırıyorum. Sonra grup olarak temaların ve zor pasajların üzerinde duruyorum. Grupları birleştirip müzikalite ve nüanslara çalışıyoruz. En son esere özgü süslemeler ve teknik özelliklere bakıp eseri toplu çalmayla repertuarımıza dahil ediyoruz” (G.11-13.).

“Eser çalıştırırken dikkat ettiğim en önemli özellik; en son çalışacağımız eserin bir önceki çalışılan eserden seviye, teknik ve müzikal yönden daha zor, daha öğretici olmasıdır. Eserin önce teknik boyutunun analiziyle başlıyorum. Daha sonra teknik özellikleri örnekleyerek gösteriyorum. Gruplar halinde bunları pekiştirdikten sonra eserin bütün olarak deşifresini gerçekleştiriyoruz. Müzikal analizi yaptıktan sonra topluca nüans çalışmasıyla eseri tamamlıyoruz. Her ders bir önceki çalışılan eserin geliştirilmesi ve tekrarlanmasıyla başlıyor” (G.12-13.).

“Eserin daha önceden hazırlığının yapılması için önceden veriyorum. Derse başlangıçta dizi, gam ve kadans çalışmalarıyla derse başlangıç yapıyorum. Eserlerin deşifresinin toplu olarak yapılması gerektiğine inanıyorum. Toplu deşifrenin ardından grup çalışması yapıyorum. En sonunda eserin teknik özellikleri ve dönem özellikleri üzerinde duruyorum” (G.13-13.).

“Eserin ön hazırlığının yapılması için çalışılacak olan eseri bir ders önceden veriyorum. Tüm öğrencilerden kendi partilerini gerektiği şekilde deşifre yaparak gelmelerini istiyorum. Herkes derse kendi partisini çalışmış şekilde geliyor. Mümkün olursa kendi aldıkları provalarla da birleştirebiliyorlar. Ders aşamasında dönemsel özelliklere dikkat çekiyorum. Eserdeki sesler, nüanslar, ritim vb... unsurları göz önünde bulundurarak yeniden çalışmalar yapıyoruz” (G.14-13.).

“Orkestra/oda müziği dersinde eserin önce deşifresini yaptırıyorum. Deşifreyi genellikle bireysel olarak yaptırıyorum. Grup olarak deşifreden sonra grupları birleştiriyorum. Eserdeki zor kısımların üzerinde tekrarlarla duruyorum. Teknik beceri isteyen bölümlerin iyice pekişmesini sağlıyorum. Daha sonra toplu olarak eserin icrasını gerçekleştiriyoruz” (G.15-13.).

Yukarıdaki veriler doğrultusunda orkestra/oda müziği dersinin işlenişinde bir eserin çalıştırılması aşamasında öğretim elemanlarının çoğunluğunun izlediği yöntemin; ön hazırlık, deşifre, grup çalışması, grupların birleştirilmesi, eserdeki zor pasajların lokal çalışması, müzikal dinamiklerin ortaya çıkartılıp uygulanması, toplu olarak eserin pekiştirilmesi şeklinde gerçekleştiği söylenebilir.

Öğretim elemanlarının “Orkestra/Oda Müziği dersi kapsamında toplu çalmaya özgü alıştırma, dizi, etüt, pratik ya da kendinize özgü deneysel bir takım uygulamalara yer veriyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar şu şekildedir;

“Bu tür uygulamalara yer veriyorum. Bir arkadaşım ile bu dersi beraber yürütüyoruz. İlk bölümde dizi ve çeşitli yay çalışmalarıyla orkestrayı hazır hale getirip çalışmaya öyle başlıyoruz. Bazen kanon şeklinde ya da bazı eserin zor pasajını değişik partilerde değişik tartımlarla uygulatıyorum” (G.1-12.).

“Her ne kadar çalışmalarımız yazılı olmasa da belirli bir sisteme oturttuğumuz gam çalışmalarını her dersin başlangıcında yapıyoruz. Nitekim bazı profesyonel orkestralar kayıtlarında sound check amaçlı bu uygulamaları yapıyor. Ama daha önce de söylediğim gibi piyanistlerin Hanon alıştırma çalışmalarına benzer orkestra eğitiminde kullanılmak üzere hazırlanmış bu tür bir kaynağa ihtiyaç olduğunu düşünüyorum” (G.2-12.).

“Toplu çalmaya özgü dizi, gam ve kadans çalışmalarına derslerimiz içerisinde yer vermeye özen gösteriyorum. Özellikle grup çalışmalarında grupların birbiriyle uyumunu sağlamak amaçlı bu tür özgün çalışmalara yer veriyorum. Zaman zaman tını ve renk çalışmalarında bazen de derse hazırlık aşamasında bu tür çalışmalarımız oluyor” (G.3-12.).

“Maalesef bu tür çalışmalara çok fazla yer veremiyorum. Bunun için de çok vakit yok ders içinde ama batıda bununla ilgili yazılmış kaynaklar var. Ama ben onlarla çok fazla vakit kaybetmek istemiyorum. Doğrudan eserin içine girip onunla yoğrulmak istiyorum. Zaten kısıtlı bir ders saatine sahibiz bunlarla çok fazla vakit kaybetmek yerine eser üzerinde çalışmak bence daha mantıklıdır. Zaten öğrencilerimiz diğer bölümlere oranla hazır bulunuşluk düzeyi bakımından daha üst seviyedeler, yay ya da dizi çalışması yaptırmak yerine eser çalıştırıyorum” (G.4-12.).

“Dersin başında çalacağımız eserin tonuyla ilgili dizi çalışmasına yer veriyorum. Bazen bağlı, bazen yayın ucunda, ortasında ya da ökçesinde, bazen üçerli aralıklarla, bazen ayakta, değişik tartımlarda dizi ve çalışmalara yer veriyorum” (G.5-12.).

“Bireysel çalgı eğitimi dersinde bu tür çalışmalara yer verdiğim için orkestra/oda müziği dersinde bunu pek gerekli görmüyorum. Ama farklı çalgı gruplarının olduğu orkestra/oda müziği çalışmalarında ses dengelerinin ve temponun yakalanabilmesi için orkestra etüt uygulamaları yapılabilir” (G.6-12.).

“Her ders olmasa bile bazı eserler bu tür lokal çalışmalar gerektirebiliyor. Örneğin Haydn ya da Mozart’ın eserleri için bazı özel alıştırmalar, yay teknikleri ve grup çalışmaları gerekeceğini düşünerek buna yönelik bir takım özgün alıştırmalara yer veriyorum. Ama ders saatinin kısıtlı olmasından dolayı her ders bu tür çalışmalara yer vermek pek mümkün olmuyor” (G.7-12.).

“Özellikle toplu çalmaya katkı sağladığını ve birlikte hareket edebilme bilincini sağladığını düşündüğüm bir takım özgün alıştırmalara yer veriyorum. Fakat bu tür çalışmaların derste değil de ders dışında etüt saatinde ya da toplu çalmaya hazırlayıcı bir ders kapsamında verilmesinin daha faydalı olacağını düşünüyorum. Zira orkestra/oda müziği için öngörülen ders saatimiz ancak yeterli oluyor” (G.8-12.).

“Bu tür çalışmalara zaman zaman yer veriyorum. Çeşitli dizi çalışmaları veya belirli teknik etütleri gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Ama zaman yetmiyor. Ders saatinin kısıtlı olması bu tür çalışmalar yapmamızı etkiliyor” (G.9-12.).

“Çalıştığımız eserin tonuna uygun değişik tartımlarda dizi ve gam çalışmaları, kanon çalışmaları ve grup çalışmaları yapıyoruz. Ayrıca çalışılan eserin ait olduğu döneme uygun yay tekniklerini kapsayan teknik etütlere mümkün olduğunca yer vermeye çalışıyorum. Fakat ders saatinin yetersizliği bu çalışmaları yapmamıza pek fazla olanak sağlamıyor diyebilirim” (G.10-12.).

“Zamanın elverdiği ölçüde bu tür deneysel çalışmalara derslerimde yer veriyorum. Özellikle Türk halk çalgılarında bilek ve parmak egzersizlerine yönelik değişik deneysel çalışmalarım var. Derslerde bunları yeri geldiğinde uygulatmaya çalışıyorum” (G.11-12.).

“Kendi çalgı grubumda Türk sanat Müziği makam ve usullerine uygun değişik teknik etüt ve alıştırmalara mümkün olduğunca yer vermeye çalışıyorum. Ayrıca birlikte müzik yapma ve toplu çalma disiplini oluşturma yönünde değişik deneysel çalışmalar yaptırdığım da oluyor” (G.12-12.).

“Toplu olarak dizi, gam ve kadans çalışmalarına yer veriyorum. Bunun yanında kendi yapmış olduğum orkestra düzenlemelerimden ve eserlerden her dönem en az birini çaldırmaya özen gösteriyorum” (G.13-12.).

“Toplu çalmaya yönelik değişik dizi gam ve uygulamalara oldukça sık yer veriyorum. Ders saatinden 30 dakika önce öğrencilerle bir araya gelip dizi arpej ve toplu çalma uygulamaları yaparak derse hazırlık yapıyorum” (G.14-12.).

“Toplu çalmaya yönelik değişik dizi gam ve uygulamalara yer veriyorum. Bunun dışında çalışılan repertuara uygun teknik alıştırma ve toplu çalma egzersizlerine mümkün olduğunca zaman ayırmaya çalışıyorum” (G.15-12.).

Görüşmeler sonucu elde edilen verilere göre; orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının toplu çalmaya özgü dizi, gam, etüt, alıştırma ve deneysel çalışmalara mümkün olduğunca derslerinde yer verdikleri, birlikte müzik yapabilme disiplini sağlama kapsamında değişik egzersizler oluşturdıkları, çalışılan eserin karakterine ve ait olduğu döneme uygun teknik alıştırma ve uygulamaları uyguladıkları, ancak orkestra/oda müziği ders saatinin kısıtlı olması sebebiyle bu gibi çalışmalara gerektiği kadar zaman ayıramadıkları, orkestra/oda müziği dersi dışında yer alan derslerde de bu tür deneysel çalışmalara mümkün olduğunca yer verilmesi gerektiği yönünde ortak görüşe sahip oldukları söylenebilir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği derslerini yürütmekte olan öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği dersinin değerlendirme aşamasına ilişkin görüşleri tablo:4.4.1’de verilmektedir;

Değerlendirme Akademik Unvan	Tek Tek Değerlendirme	Quartet Değerlendirme	Grup olarak Değerlendirme	Bütün olarak Değerlendirme	Diğer
PROFESÖR	X	X	-	-	-
DOÇENT	-	X	-	-	-
YARDIMCI DOÇENT-1	-	X	-	-	-
YARDIMCI DOÇENT-2	X	X	-	X	-
YARDIMCI DOÇENT-3	-	X	-	-	-
YARDIMCI DOÇENT-4	-	X	-	X	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-1	-	X	-	-	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-2	-	X	-	-	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-3	-	X	-	-	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-4	X	-	X	X	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-5	-	-	-	-	X
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-6	-	X	-	X	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-7	-	-	X	X	-
OKUTMAN	-	X	X	-	-
ARAŞTIRMA GÖREVLİSİ	X	X	-	-	-
TOPLAM	4	12	3	5	1

Tablo:4.4.1.Öğretim elemanlarının değerlendirmeye ilişkin görüşleri

Tablo:4.4.1.'de belirtildiği üzere orkestra/oda müziği dersinin değerlendirilmesi aşamasında öğretim elemanları öğrencilerin daha objektif ve hassas değerlendirilmesi konusunda birden fazla değerlendirme şekli kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre; öğretim elemanlarının % 27'si öğrencileri tek tek dinleyerek değerlendirmekte, % 80'i her çalgı grubundan birer kişiden oluşan quartet(4'lü) ya da quintet(5'li) şeklinde değerlendirmekte, % 20'si orkestrada yer alan grupları ayrı ayrı değerlendirmekte, % 33'ü orkestra/oda müziği dersini alan öğrencileri bütün olarak değerlendirmekte, % 7'si bunların dışında önce grup olarak daha sonra teker teker değerlendirme yapmaktadırlar.

Öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak orkestra/oda müziği dersinin değerlendirmesinde quartet(4'lü) ya da quintet(5'li) değerlendirmenin sık kullanıldığı ve bu tür değerlendirmenin toplu çalgı eğitimi için en uygun ve objektif değerlendirme olduğu söylenebilir.

Orkestra/Oda Müziği dersinin değerlendirmesinde öğretim elemanlarının dikkat ettikleri kriterlere ilişkin görüşleri aşağıda belirtilmektedir;

“Öğrencinin teknik düzeyi, müzikalitesi, gruptaki diğer çalcıları dinleyip dinlemediği, bireysel çalgıdaki teknik bilgi ve becerilerini toplu çalma ve birlikte müzik yapmaya yansıtabiliyor mu bunlara bakıyorum” (G.1-16.).

“Dikkat ettiğim en önemli kriter; birliktelikleri, birlikte müzikal ifadeleri, partiye hakimiyetleri, dinlemeleri, orkestracının yapması zorunlu bir takım uygulamaları, şefle uyumları, arkadaşlarıyla uyumları hatta ensemble uyumları, homojenlikleri, orkestrayla birlikte olmalarına, performanslarına göre notları artıyor yada azalıyor” (G.2-16.).

“Değerlendirme ölçütlerim; devam devamsızlık, derse devam durumu, Çalışılan eserlerden ve alıştırmalardan oluşan ders dosyasının bulunup bulunmadığı ve dosya tertip ve düzeni, tempo, müzikal ve yorumlama becerileri, toplu çalma disiplinine uyum gibi kriterleri göz önünde bulunduruyorum” (G.3-16.).

“Derse devam, derse olan ilgi, bireysel çalgıdaki düzeyi ve öğrencinin bu çalgıdaki düzeyini pekiştirip pekiştirmediği, bireysel çalgısındaki teknik bilgi ve düzeyini toplu çalmaya yansıtabiliyor mu? bunları değerlendiriyorum. Bu sene yeni bir kriter daha getirmeyi düşünüyorum. Bireysel çalgısından geçer not alamayan öğrenciyi orkestra dersinden de bırakmayı düşünüyorum” (G.4-16.).

“Ben genelde eserin en can alıcı kısmından ya da en zor kısmından başlatıyorum. Eseri doğru temiz çalıp çalmadıklarına ve eserde devamlılık sağlayıp sağlamadıklarına dikkat ediyorum. Sınav stresinden dolayı müzikaliteden ödün veriyorlar. Bu farklılığı ortadan kaldırmaya dönük doğru temiz çalma, yayı kullanabilme, diğer partileri takip etme, hatasız şekilde eseri baştan sona çalabilme vb... ölçütlere göre değerlendirmeyi gerçekleştiriyorum” (G.5-16.).

“Grup içindeki performansa önem veriyorum. Bunlar neler; eseri doğru temiz çalma, ton elde etmek, gitarda ton elde etmek önemli bir ölçüdür. Grubu aksatmadan tempoya dikkat etmek, diğer grup elemanlarına saygı göstermektir. Eğer siz bireysel hazırlığınızı tam olarak yapmadıysanız diğer grup elemanlarını da dolaylı yoldan etkilemiş oluyorsunuz. Yani demokratik bir yaşantı gibi düşünülebilir” (G.6-16.).

“Pasajların doğru çalınması, entonasyon, doğru arşe ve parmak tekniği, acelite, müzikalite, doğru tempo, dönem özelliklerine uygun çalma gibi kriterler, değerlendirmede göz önünde bulundurduğum ölçütlerdir” (G.7-16.).

“Öğrencilerin eserdeki partisine hâkimiyetleri, diğer grup elemanlarını dinlemeleri, gruptaki diğer çalgılarla aralarındaki uyum ve müzikalite kısacası birlikte müzik yapma disiplini ve davranışı ortaya koyabilmeleri aradığım en önemli ölçüdür” (G.8-16.).

“Öğretmen adayı davranışlarının sergilenip sergilenmeme durumu, konserde gösterilen başarı (performans), bireysel çalgıdaki teknik düzeyi toplu çalmada kullanabilme düzeyi, derse devam ve derste katılım düzeyi, kendine, grup

arkadaşlarına ve öğretim elemanlarına karşı düzeyli ve sorumlu davranışlar değerlendirmede dikkat ettiğim ölçütlerdir” (G.9-16.).

“Eseri doğru ve temiz çalabilme, eserin teknik özelliklerini ve müzikal dinamiklerini gerçekleştirme düzeyi, grup olarak hareket edebilme, çalınan eserin dönemine uygun müzikal teknik davranışları sergileyebilme, derse devam durumları, derse ön hazırlık yaparak sorumluluk gösterme, grup içi görev bilinci değerlendirme ölçülerim” diyebilirim (G.10-16.).

“Orkestra/oda müziği kapsamında derste vermeye çalıştığım tüm teknik ve müzikal bilgi ve becerileri değerlendirmede istiyorum. Grup uyumu, toplu çalma disiplini, müzikal öğeleri yerine getirme, bireysel çalgı tekniklerini esere uygun biçimle kullanabilme, grup içi sorumluluk değerlendirmede dikkat ettiğim özelliklerdir” (G.11-16.).

“Çalgısını orkestrada bağlı bulunduğu gruba uygun temiz akort edebilme, temiz ses elde etme, icra edilen eserin ruhuna inebilme ve nüanslarla kendini ifade edebilme, grup bilinci ve sorumluluğu gibi kriterleri değerlendirmede dikkate alıyorum”(G.12-16.).

“Değerlendirmede ilk önce öğrenci bireysel çalgısındaki teknik bilgi ve becerileri toplu çalmada uygulayabiliyor mu? Verilen eseri baştan sona doğru temiz ve müzikal olarak hatasız çalabiliyor mu? bunlara dikkat ediyorum. Toplu çalgı eğitimi değerlendirmesinin vazgeçilmez kriteri, birlikte müzik yapma bilincini geliştirme olduğuna göre grubuyla ve orkestrayla birlikte müzik yapabilme durumunu göz önünde bulunduruyorum” (G.13-16.).

“Değerlendirmede en çok dikkat ettiğim nokta uyum, birliktelik. Verilen eseri birlikte seslendirmede grup içi uyum var mı? Toplu çalmada uyuma dikkat ediliyor mu özellikle bunlara dikkat ediyorum” (G.14-16.).

“Değerlendirmede en çok dikkat ettiğim bireysel çalmadaki yeterlilik. Bireysel çalgısındaki becerisini toplu çalmaya yansıtması ve birlikte müzik yapma uyumluluğuna dikkat ediyorum. Derste ve etkinliklerde sorumluluk sahibi olma, derse devam ayrıca dikkat ettiğim özelliklerdir” (G.15-16.).

Elde edilen verilere göre öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği dersi değerlendirmesinde dikkat ettikleri kriterler; öğrencilerin bireysel çalgılarındaki teknik bilgi ve davranışları toplu çalmada kullanabilme durumları, grup içi ve gruplar arası birliktelik, uyum, ses dengelerinin korunması, derse ön hazırlık yapmaları, derste öğrenilen eserleri doğru, müzikal ve teknik özelliklerine uygun seslendirebilme, derse olan ilgi, konser ve etkinliklerde sorumluluk alabilme, derse katılım düzeyleri, dönem süresince bireysel çalgısındaki becerilerini toplu çalma yoluyla geliştirebilme, orkestra şefi ile uyumu yakalama düzeyi vb... ölçütler sayılabilir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Orkestra/oda müziği eğitimi sürecinde öğretim elemanlarının öğrenci merkezli, repertuar merkezli ve derslik merkezli karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri aşağıda belirtilmiştir;

“Öğrenciler verilen ödevleri tam olarak yapmıyorlar. Orkestra dersi sanki deşifre dersiymiş gibi ilk defa verilen ödevi derste çözümlemeye çalışıyorlar. Devamsızlık haklarını sonuna kadar kullanmak istiyorlar. Bu da orkestra derslerinde problemle karşılaşmalarına yol açıyor. Bölümümüzün kütüphanesinde yok denecek kadar az seviyede kaynak ve repertuara sahibiz. Başka kütüphanelerden orkestralardan ve okullardan temin etmeye çalışsak da orkestra yapımıza ve öğrenci seviyemize uygun pek az eser bulabiliyoruz. Şu an derslerimizi yürüttüğümüz dersliğimiz akustik olarak çok uygun değil. Öğrenciler bu kötü akustik ortamda çalarken yanlış çalma korkusuna kapılabiliyorlar. Bu da bizim orkestra derslerinde problem yaşamamıza yol açıyor” (G.1-6.7.8.).

“Öğrencilerde görev bilincini eksik görüyorum. Sorumluluk almada ya da verilen görevi eksiksiz yerine getirmede bir takım sıkıntılarımız oluyor. Bireysel çalgı eğitimine bölümde başlayan ve 3 yıl zarfında orkestrada çalması istenen öğrencilerimizin düzeyine ya da teknik becerilerinin geliştirilmesine yönelik kaynak sıkıntısı çekiyoruz. Piyanistlerin aynı Hanon çalışmaları gibi dizi, arpej, gam, nüans ve çeşitli teknik çalışmaları kapsayıcı bir kaynağın yararlı olabileceği ile ilgili bireysel çalgı eğitimcileriyle görüş alışverişinde bulunmuştuk. Şu an derslerimizi yürüttüğümüz dersliğimiz akustik olarak çok uygun olmamakla birlikte yine de son olarak yapılan bir takım çalışmalarla kısmen verimli hale getirildi” (G.2-6.7.8.).

“Öğrencilerde en büyük eksiklik çalgı hakimiyeti eksikliği, tempoya ayak uydurmada zorluklar, entonasyon problemleri ve konsantrasyon eksiklikleri temel sorunlarımız. Bölümümüzün fiziki yapısı toplu çalma eğitimi için yeterli değil. Akustik sorunu olmayan, daha iyi araç gerece sahip ve toplu çalmaya elverişli mekânların olması orkestra/oda müziği eğitimi olumlu yönde geliştirecektir” (G.3-6.7.8.).

“Öğrencilerin bireysel çalgı düzeyleri birbirinden çok farklı durumdadır. Biri Everest’in tepesinde biri Çukurova’da. Dolayısıyla bunları aynı potada eritmek zor. Farklı düzeydeki öğrencileri aynı düzeyde motive edebilmek için düzeye uygun eser bulmak zorunluluğu ortaya çıkmaktadır” (G.4-6.7.8.).

“Yaşadığım en büyük problem orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri. Onları aynı potada eritmek çok da kolay olmuyor. Çalgısında iyi seviyede olan öğrenci eseri kolayca deşifre edip kavrayabiliyor dolayısıyla çabuk sıkılabiliyor ve ilgisi dağılabiliyor. Bunun yanında çalgısında biraz daha seviyesi düşük öğrenci için aynı parça zor pasajlarla dolu teknik olarak güç ve ağır gelebiliyor. Bu iki öğrenci profilini aynı potada eritebilme konusunda sıkıntılarla karşılaşıyorum. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda uygulanan orkestra/oda müziği eğitime yönelik neredeyse hiçbir kaynak yok. Bu konuda yapılan çalışma bir elin beş parmağını geçmez. Benim gözlemlediğim uygulama şu; her öğretim elemanı kendi öğrencilik yıllarında çaldığı repertuarı kendi dersinde uygulamaktadır.

Yıllardır seçilen eserler ve konser repertuarları neredeyse birbirinin kopyası niteliğindedir” (G.5-6.7.8.).

“Toplu çalışmalarda öğrencilerin genel bir psikolojisi, yapısı vardır. Genel disiplini ve çalışmayı aksatıcı bu özellikler yine öğretim elemanının disiplini çalışmasıyla ortadan kaldırılabılır bir sorundur. Öğrenciler arasındaki seviye farklılıklarını grup dağılımlarını eşit derecede gerçekleştirerek düzgün bir dağılımla bu sorun ortadan kalkabilir” (G.6-6.7.8.).

“Çalışılmasını istediğim esere bireysel olarak çalışılmadan gelinmesi, teknik düzeylerin yetersiz olması, öğrencileri konsantre bozuklukları ders sürecinde karşılaştığım sorunlardır.” (G.7-6.7.8.).

“Öğrencilerin derse devam etmeleri konusunda sorunlar yaşıyoruz. Devamsızlık haklarını kullanıyorlar. Uygulama ağırlıklı bir derste dolayısıyla problem teşkil ediyor. Ayrıca öğrencilerin derse tam olarak motive olamaması, derste konsantrasyon eksikliği gibi sorunlara da rastlıyoruz” (G.8-6.7.8.).

“Özsaygı eksikliği, kendine ve çevresindekilere güven eksikliği, gelecek kaygısı bireysel çalgılarda fiziki ve teknik kullanım açısından yetersizlik, sorumsuzluk, maddi sıkıntılar, çok yönlü bakmaya kapalılık, işitme yeteneği zayıflığı, öğrencilerin elinde bulunan çalgıların kalitesizliği karşılaşılan sorunlardır” (G.9-6.7.8.).

“Örneği kendi okulumdan vereceğim. Dersliğim şu anda 35 metrekareliktir ve akustik için hiçbir çalışma yapılmamıştır. Sadece ders yapılma amaçlıdır. Ders araç ve gereçlerin yetersizliği, öğrencilerin çalgılarının kalitesizliği ve doküman azlığı ile ilgili sorunlarla da karşılaşıyoruz” (G.10-6.7.8.).

“Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin bireysel çalgılarındaki seviyelerinin farklılığı karşılaştığım en önemli sorundur. Öğrenciler arasındaki seviye farklılığını aynı noktada buluşturmak oldukça güç oluyor” (G.11-6.7.8.).

“Birlikte seslendirmek için, birlikte hareket etmek gerekir. Birlikte hareket, yakın düzey elemanların, aynı hedefe yıkılmadan koşmalarıyla mümkündür. Kısaca birbirlerine yakın olmak mecburiyeti vardır veya olmalıdır. Zira bu yakınlık, birlikte seslendirmede, ortak tekniği ve hedef notayı yakalama da başarının anahtarını oluşturmaktadır. Güzel icra ve güzel orkestra için “derslik” önemli değildir. En güzel derslik öğrenci ve öğretim elemanının kafasındadır” (G.12-6.7.8.).

“Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, karşılaştığımız en büyük sorun. Bireysel çalgı eğitimi derslerinin yetersizliğinden ve çalgı eğitimine müzik eğitimi anabilim dalında başlamalarından kaynaklanan bu sorun, orkestra/oda müziği dersinde öğrenci merkezli karşılaştığımız en büyük problemidir. Görev yaptığım ilin taşrada olması ve yeterince kitap kaynak ve repertuara ulaşmadaki zorluklardan dolayı orkestra/oda müziğiyle ilgili yardımcı kitap, kaynak ya da repertuar bulmakta zorlanıyorum” (G.13-6.7.8.).

“Bireysel çalgı eğitimi derslerinin yetersizliğinden ve çalgı eğitimine müzik eğitimi anabilim dalında başlamalarından kaynaklanan bu sorun orkestra/oda müziği dersinde öğrenci merkezli karşılaştığımız en büyük problemidir. Orkestra/oda derslerini yürüttüğümüz dersliğimiz yetersiz ve sağlıklıdır. Hem fiziki olarak yetersiz hem de akustik anlamda yetersiz ve sağlıklıdır. Dolayısıyla derslik merkezli problemlerle de karşılaşırız” (G.14-6.7.8.).

“Orkestra/oda müziği dersinde öğrenci merkezli karşılaştığım en önemli sorun öğrencilerin bireysel çalgılarındaki eksiklikler ve yetersizlikler. Bireysel çalgılarındaki çalışma eksikliği öğrencilerin çalgılarındaki seviyelerini etkilemekte, dolayısıyla bu eksiklik orkestra/oda müziği dersine de yansımaktadır” (G.15-6.7.8.).

Elde edilen veriler ışığında öğretim elemanlarının tamamına yakını orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğrencilerin derse hazırlıksız gelmelerinden kaynaklı bir takım problemlerle karşılaştıkları, öğrencilerin çalgılarındaki seviye farklılıklarından kaynaklı sorunlarla karşılaştıkları, orkestra/oda müziği derslerinin yürütüldüğü dersliklerin yeterince sağlıklı ve akustik olmadığı, orkestra/oda müziği

eğitimine yönelik yeterince kaynak kitap ve repertuara sahip olmadıkları bu yüzden ders kapsamında sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Aynı türden ya da farklı türden çalgı gruplarının bir araya gelerek meydana getirdikleri ve her çalgı grubunun müzikal birlikteliğe katkıda bulunduğu oluşuma *Orkestra Yapılanması/Oluşumu* adı verilir.

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda gerek zorunlu, gerekse seçmeli dersler adı altında birçok çalgının eğitimi verilmektedir. Müzik eğitimcisi adayı eğitiminin ilk yılından itibaren sekiz yarıyıl haftada 2 saat piyano eğitimi görmektedir. Bunun yanında ilk yarıyıldan itibaren sekiz yarıyıl haftada bir saat bireysel çalgı eğitimi (Keman, Viyola, Viyolonsel, Flüt, Klarinet, Bağlama, Gitar, Ud, Kontrbas vb...) dersi almaktadır. Belirtilen derslerin yanı sıra Okul Çalgıları, Elektronik Org Eğitimi, Geleneksel Türk Halk Müziği, Geleneksel Türk Sanat Müziği, Orkestra/oda Müziği, Oyun Dans ve Müzik, Eşlik Çalma vb... lisans programında yer alan dersler bireysel çalgı eğitimine ve müzik eğitimcisi adayının bireysel çalgısı dışında yardımcı bir çalgıyı öğrenmesine katkıda bulunan derslerdir.

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi, çeşitli dersler adı altında geçmişten günümüze kadar verilmektedir. Toplu çalgı eğitimi ilk defa 1941 yılında hazırlanan programda yer almaktadır. Bundan önce Hindemith'in Musiki Öğretmen Okulu için hazırladığı raporunda *okul orkestrasında çalma* adı altında toplu çalgı eğitimi dersi önerilmiş fakat 1936 programında birlikte müzik yapmaya yönelik herhangi bir ders açılmamıştır. 1941 yılı Müzik Öğretmen Okulu müfredat programında üç yıl boyunca haftada 3 saat *Talebe orkestrası*, haftada 1 saat *Oda müziği* derslerine yer verilmiştir. Daha sonra 1944-46-47 programlarında üç yıl süreyle haftada 2 saat *Öğrenci orkestrası*, haftada 1 saat *Oda Müziği* dersleri okutulmuştur. 1955 programında dersin adı *Orkestra* (haftada 2 saat) olarak değiştirilmiştir. 1966'daki hazırlanan programda üç yıl boyunca haftada 4 saat olarak *Toplu çalgı Eğitimi ve Toplu Müzik Yönetimi* dersi konulmuştur. 1969 programında

haftada 3 saat olarak hazırlanan yeni dersin adı *Toplu Çalgı Çalışmaları ve Orkestra* olarak değiştirilmiştir.

1978 yılında hazırlanan dört yıllık Yüksek öğretmen Okulu Müzik Bölümü programı III. ve IV. yıllarda *Seçmeli Toplu Müzik I-II-III-IV* dersleri okutulmaya başlanmıştır. 1980 programında 3. ve 4. sınıf müzik alan derslerinden seçmeli ders olarak haftada 2 saat *Orkestra-Oda Müziği I-II-III-IV* adı altında yer verilmiştir. 1996'da hazırlanan programda beşinci yarıyıldan itibaren üç dönem boyunca haftada 4 saat *Orkestra/oda Müziği* ve bir yarıyıl *Müzik Toplulukları Yönetimi* dersleri açılmıştır. 1998 programında *Orkestra/oda müziği I-II-III-IV* dersi beşinci yarıyıldan itibaren haftada 4 saat olarak aynen korunmuş fakat müzik toplulukları yönetimi dersi *Orkestra/oda Müziği ve Yönetimi* olarak değiştirilmiştir. Şu an uygulanmakta olan programda V. yarıyıldan itibaren üç dönem boyunca haftada 3 saat *Orkestra/oda Müziği* eğitimi, VIII. Yarıyıl *Orkestra/oda Müziği ve Yönetimi* dersi okutulmaktadır (Altunya, 2006).

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki çalgı eğitimi derslerinde değişik çalgı türlerine yer verilmekle birlikte genelde yaylı çalgılar ailesi sayı olarak çoğunluktadır. Bunun bir yansıması olarak toplu çalgı eğitiminde oluşturulan yapılanmaların çoğunluğunu yaylı çalgılar ailesi (keman, viyola, viyolonsel, kontrbas) oluşturmaktadır.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından elde edilen verilere göre örnekleme yer alan üniversitelerin ilgili anabilim dallarındaki orkestra yapılanmaları/oluşumları tablo:4.6.1'de belirtilmektedir.

Orkestra Yapılanmaları Öğretim Elemanı	Yaylı Çalgılar Topluluğu	Gitar Topluluğu	THM Topluluğu	TSM Topluluğu	Üflemeli Çalgılar Topluluğu
PROFESÖR	1	-	-	-	-
DOÇENT	1	-	-	-	-
YARDIMCI DOÇENT	3	1	-	-	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ	3	1	2	1	-
OKUTMAN	-	-	-	-	1
UZMAN	-	-	-	-	-
ARAŞTIRMA GÖREVLİSİ	1	-	-	-	-
TOPLAM	9	2	2	1	1

Tablo:4.6.1

Tablo:4.6.1’de belirtilen bulgulara göre; örneklemdaki altı üniversitenin ilgili anabilim dallarında **9** Yaylı Çalgılar Topluluğu, **2** Gitar Topluluğu, **2** Türk Halk Müziği Topluluğu, **1** Türk Sanat Müziği Topluluğu ve **1** Üflemeli çalgılar Topluluğu olmak üzere toplam **15** çalgı topluluğu yapılanmaları kurulmuştur. Yukarıda belirtilen 9 yaylı çalgılar topluluğundan 3 tanesi öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve öğrencilerin katılımıyla yapılandırılan Akademik Orkestra oluşumu olup geri kalan 6 tanesi öğrenci orkestrası yapılanmaları ve sınıf orkestrası yapılanmalarıdır. Ayrıca yaylı çalgılar topluluğu bünyesinde bazı üflemeli çalgılara da (flüt, klarinet, obua) yer verilen yapılanmalar da mevcuttur.

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği topluluklarının yapılanma-çalışma-konser süreçlerine ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri aşağıda belirtilmiştir;

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra yapılanması/oluşumu sürecinde diğer çalgı eğitimcileriyle öğretim elemanları arasında işbirliği olup olmadığına ilişkin görüşler tablo:4.7.1’de sunulmaktadır.

AKADEMİK UNVAN / İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER	EVET	HAYIR
PROFESÖR	X	-
DOÇENT	-	X
YARDIMCI DOÇENT-1	-	X
YARDIMCI DOÇENT-2	-	X
YARDIMCI DOÇENT-3	X	-
YARDIMCI DOÇENT-4	X	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-1	X	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-2	-	X
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-3	X	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-4	X	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-5	-	X
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-6	X	-
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ-7	X	-
OKUTMAN	-	X
ARAŞTIRMA GÖREVLİSİ	X	-
TOPLAM	9	6

Tablo:4.7.1.Öğretim elemanlarının işbirliğine ilişkin görüşleri

Tablo:4.7.1'e göre görüşme yapılan öğretim elemanlarının % 60'ı orkestra yapılanması/oluşumu sürecinde öğrenci seçiminde ve orkestra planlamasında diğer çalgı eğitimcileri ile işbirliği içerisine girdiklerini, öğretim elemanlarının % 40'ı ise herhangi bir işbirliği içerisine girmediklerini ya da işbirliğinin gerekli olmadığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Buna göre; orkestra yapılanması/oluşumu sürecinde diğer çalgı eğitimcileriyle işbirliğinin, bireysel çalgı eğitimcilerinin fikirlerini dikkate almanın ya da düşüncelerini öğrenmenin, öğrenci seçiminde ve orkestra yapılanması gerçekleştirmede olumlu yönde etki sağladığı/sağlayacağı söylenebilir.

Orkestra yapılanması/oluşumu aşamasında nasıl bir yol izlenmesi gerektiğine ilişkin öğretim elemanı görüşleri şu şekildedir;

“İlk önce ilanlarla orkestra kurulacağını öğrencilerimize duyuruyoruz. Orkestranın kuruluş amacı, şekli bu duyurularda belirtiliyor. Başvurular sonucu öğrencileri sınavla ve sınava giren öğrencinin çalgı grubu öğretim elemanı referansları doğrultusunda orkestraya dahil ediyoruz. Burada oluşturulan orkestradaki çalgılarda, sayısal dengenin çok iyi belirlenmiş olması önemlidir. Orkestranın amaçlarını, ideallerini, nerede ne zaman konser verilmesinin planlandığını öğrencilerimize anlatarak motive ediyoruz” (G.1-21.).

“Öğrencileri sınavla ve Bireysel çalgı eğitimcilerinin referansları doğrultusunda orkestraya dahil ediyoruz. Bu seçimden daha önemlisi iyi bir gözlem yapmanız gerekiyor. Çalgısında çok iyi olup da orkestra içerisinde uyumu az olan öğrenciler de mevcut. Grup bilincine uyabilecek öğrencilerin seçilmesi gerekiyor. Çok iyi bir çalıcı ya da solist olabilirsiniz ama orkestrada çalmak bambaşka bir şeydir” (G.2-21.).

“Öncelikle doğru hedef konulmalıdır. Sponsor desteği sağlanmalı, konser takvimi oluşturulmalı, çalışma gün ve zamanı iyi belirlenmeli, çalışma mekânı, araç gereci çok iyi derecede karşılanmalı, konserler ve etkinlikler maddi ve manevi şekilde yönetim tarafından desteklenmelidir” (G.3-21.).

“Orkestra yapılanmasında bana göre çalgı düzeyi çok önemli ama birlikte müzik yapma ve disiplini çok daha önemlidir. Burada orkestrada yer alan üyelerin iç disiplinine ve sorumluluk duygusunun derecesine kalıyor tüm iş. Disiplinli ve işine dört elle sarılan elemanlar olması gerekir. Çok iyi olur, sorumluluğu düşük olur, bu katkı sağlamaz. Zira, orkestrada devamlılık, süreklilik esastır” (G.4-21.).

“Bizim bölümlerde yapılandırılan orkestralar maddi herhangi bir getiri sağlamadığı için tamamen özveri gerektiren bir durumdur. Ders dışı faaliyetler ilk önce istek, heves, motivasyon ve güven sonucu oluşur. İyi bir ürün ortaya çıkarmak için de çok disiplinli ve özverili çalışmak gerekir” (G.5-21.).

“Orkestra yapılanması için en başta iyi bir planlama şart. Nitelikli öğrencilerin seçiminde diğer öğretim elemanlarıyla işbirliğinin gerekliliğine inananlardanım. Öğrenci ilgisine, seviyesinin yüksek olmasına, toplu çalma disiplinine sahip olması gerekir. Seçim durumundaysa kendi grubum açısından düşünecek olursam ve 16 kişilik bir gitar orkestrası oluşturacaksam zaten bu seçimi 18 kişi içerisinde gerçekleştirdiğim için pek fazla alternatif hakkım yok. Seçimden çok onları çok iyi güdülemek, birlikte çalmanın çalgısal anlamda onlara çok katkı sağlayacağına inandırmak gerektiğini düşünüyorum. Motivasyonun çok önemli olduğuna inanıyorum” (G.6-21.).

“Orkestra yapılanmasının olmazsa olmazı, yeterli teknik ve artistik düzeyde sanatçıları bir araya getirmektir. Kadro sorununun aşılması gerekmektedir. Ayrıca orkestra oluşumu kurulması istenilen kurumun dinamikleri ve şartlarına da bağlıdır. Bu yapı için çok iyi bir planlama gerçekleştirilmelidir” (G.7-21.).

“Bölümümüzde ders dışında herhangi bir orkestra yapılanması/oluşumu olmadığından dolayı yapılanma sürecini ve izlenecek yolu bu oluşum süreci esnasında planlamak daha doğrudur” (G.8-21.).

“Orkestra yapılanmasının hazırlık sürecinde eldeki mevcut kadro sayısı, eldeki mevcut personelin niteliği, özellikleri, oluşumun gerçekleşeceği ilgili kurumun müzikal anlamda fiziki olanakları, müzikal anlamda teknik olanakları, personelin psikolojik durumu, mevcut çalgı türü, çalgı çeşidi, sayısı, mevcut fiziki ortamın yeterlik durumu, oluşturulacak orkestranın maddi olanakları, oluşturulacak orkestranın kurumsal ve yönetsel yapısının oluşturulması bağlamında gerekli yasal düzenleme çalışmalarının yetkili, yeterli, donanımlı ve uzman ellerce yapılmasının sağlanma durumları sırasıyla ele alınmalıdır” (G.9-21.).

“Orkestra yapılanması görünürde kolay gibi görünen ama uzun uğraşlar gerektiren bir iştir. Öncelikle iyi bir planlama ve ön hazırlık yapılmalıdır. Bir defa oluşum öncesi ilgili kurum bu yapılanmaya hazır mı gerek imkânları, gerek derslik, araç gereç yönünde sağladığı olanaklarla orkestra yapılanmasını kaldırabilir mi? bu soruların olumlu yanıtlarından sonra yapılanma gerçekleştirilebilir” (G.10-21.).

“Kurumumuzda orkestra yapılanması mevcuttur. Ama bu yapılanmada aktif olarak görev almasam bile oluşumu gerçekleştiren öğretim elemanı arkadaşlarıma gereken desteği gösteriyorum. Çok sesli bir çalışmam ya da etkinliğim olduğunda orkestra yapılanmasından THM etkinliklerinde destek sağlıyorum” (G.11-21.).

“Orkestra yapılanmasında bence en önemli nokta fiziki olanakların bölüm tarafından karşılanıyor olmasıdır. Orkestrada yer alan çalgıların mümkün olduğunca kaliteli ve gerekli tonu sağlayacak nitelikte olması yapılanmanın önemli noktasını teşkil ediyor. Sadece iyi çalgı yeterli değil, bir de bu çalgıyı iyi kullanabilecek, yeterli teknik donanıma sahip çalıcıya ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun dışında yeterli donanıma sahip araç, gereç mekân ve repertuar sağlandığı takdirde orkestra yapılanması amacına ulaşır ve başarılı etkinliklerde görevini layıkıyla yerine getirir” (G.12-21.).

“En önemli nokta, orkestra yapılanması için iyi çalcıların ve orkestra üyelerinin olması gerekir. Her çalgı grubu için istekli, çalışkan, sorumluluk sahibi ve yetenekli elemanların bulunması gerekir”(G.13-21.).

“Orkestra yapılanmasının oluşturulması aşamasında iyi bir eğitmene ve uygun seviyede bu yapılanmada görev alacak öğrencilere ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun dışında gerekli araç gereç, akustiği uygun mekân, alt yapı ve yönetim desteği de oluşumu sürekli kılan etkenlerdir” (G.14-21.).

“Orkestra yapılanmasının oluşturulması aşamasında öğrencilerin diğer derslerdeki yoğunluğuna ve çalışma sürelerine dikkat edilmesi gerekir. Repertuar seçimine dikkat edilmelidir. Öğrenci seçiminde çalgı eğitimcileriyle diyalog halinde olunması, öğrenci hakkında detaylı bilgiye sahip olunması gerekir. Bence orkestra oluşumunda dikkat edilmesi gerekli bir başka nokta da sosyal çevredir. Sosyal, kültürel çevrenin orkestra yapılanması için elverişli ve de bu oluşuma hazır bulunuşluğu orkestranın devamlılığı açısından son derece gereklidir” (G.15-21.).

Öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmeler sonucu elde edilen veriler ışığında; orkestra yapılanması/oluşumu aşamasında izlenmesi gereken en önemli noktaların planlamanın doğru yapılması ve alt yapının oluşum öncesi hazırlanması olduğu söylenebilir. Öğretim elemanları ayrıca orkestra yapılanması sürecinde bağlı bulunduğu kurumun oluşumu destekliyor olması ve kurum imkânlarının da önemli olduğunu vurgulamaktadırlar. Orkestra yapılanmasının temelini teşkil eden çalgı gruplarının ve orkestra elemanlarının da özenle seçilmesi, bireysel çalgı eğitimi öğretim elemanlarıyla fikir alışverişi, yeterli donanımına sahip çalışma ortamı ve birikimli bir çalıştırıcının varlığı da diğer önemli etkenler olarak sayılabilir.

Öğretim elemanlarının kuruma bağlı oluşturdukları orkestra yapılanmalarında kuruluş-çalışma-konser süreçlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri aşağıda belirtilmektedir;

“Çalışma zamanı oluşturmada zorluklarla karşılaşıyoruz. Gerek orkestra yapılanması içerisinde görev alan öğretim elemanlarının yoğun ders saatleri, gerekse öğrencilerin boş zamanlarının olmayışı çalışma takvimi oluşturmamızı güçleştiriyor. Konser etkinliklerinde orkestramızın herhangi bir kurumsal yapısı ve sekreteryası olmadığı için organizasyon, ulaşım ve prova sırasında çok problemlerle

karşılaşıyoruz. Bunu da konseri talep eden kurum ya da kişilerle iletişim yoluyla çözmeye çalışıyoruz. Orkestraya katılan elemanları motive etmek ve emeklerinin karşılık bulması konusunda üniversite idaresinden ödenek talebinde bulunduk. Bunun karşılanmasıyla birtakım sorunların giderileceğini ve daha motive bir şekilde çalışmalarımızın devam edeceğini düşünüyoruz” (G.1-20-23.).

“Orkestra yapılanmamızda en büyük sıkıntılarımızdan biri devamsızlıklar. Orkestra elemanlarından birinin ya da bir kaçının gelmemesi demek orkestranın bütün olarak etkilenmesi demektir. Orkestra bütün düşünülmesi gereken bir yapıdır. Çello grubundan iki kişinin gelmemesi orkestrayı sekteye uğratabiliyor. Öğrenci orkestramızda devam mecburiyeti olduğundan pek fazla sıkıntı yaşamıyoruz ama akademik orkestramız eğer kurumsal yapıya kavuşturulursa bu sıkıntıların aşılabileceğini düşünüyorum. Ayrıca konser verilen mekânların uygunsuzluğu ya da konserlere gidiş gelişler, araç gereç sıkıntıları gibi bir takım problemlerle karşılaşıyoruz” (G.2-20-23.).

“Karşılaşılan sorunların en önemlisi, ortak çalışma gün ve saatinin belirlenmesinde yaşanmaktadır. Hem öğrencilerin hem de öğretim elemanlarının uygun ve istekli olabilecekleri bir çalışma zamanı oluşturmak oldukça güç gerçekleşiyor. Ayrıca etkinlikler öncesinde malzeme, konser verilen salonun akustik durumu, konser duyurusunun yetersiz yapılması, yeterince seyirciye ulaşamama gibi çeşitli sorunlar da yaşanabiliyor” (G.3-20-23.).

“Orkestrayı oluştururken orkestra elemanı bulmakta zorlanıyoruz. Çok fazla maddi karşılığı olmadığı için profesyonel çalıcılar bulmakta zorlanıyoruz. Yıllardır biz akademik orkestranın ne olduğunu anlatmak zorunda kalıyoruz. Orkestra yapılanmalarına katılan insanları motive edecek bir ürün koyamıyoruz önlerine. Maddi ya da manevi bir kazançları yok. Büyük besteciler bile kralların büyük desteğiyle o kadar eseri yazdılar. Konser salonu, organizasyonu ve yönetsel destek açısından kurumumuz bünyesinde hiçbir sorunla karşılaşmıyoruz. Olumsuz gelişmeleri olduğu gibi, olumlu gelişmeleri de söylemek lazım” (G.4-20-23.).

“Ben toplu olarak yapılan işten daha çok zevk alıyorum. Orkestra yapılanması çalışmalarında bir not ya da bir sınıf geçmek endişesi olmadığı için tamamen sevgiye ve emeğe dayalı bir çalışma sergileniyor. Oluşturduğum orkestra içerisinde grup bilincine uymayan bireylere yer vermekten kaçınıyorum. Bu tür ders dışı çalışmalarda öz disiplin çok önemlidir. Sanırım biz bunu çalışmalarımızda yakaladık diye düşünüyorum. Oluşturduğumuz grupta her sınıftan öğrenciler, öğretim elemanları, konservatuardan öğrenciler var. Çok çeşitli olan bu oluşumu öyle bir yerde eritmek gerekiyor ki kimsenin özel yaşamına, derslerine çalışmalarına etki etmeden bir boşluk yaratmak oldukça zor oluyor bizim açımızdan. Çalışma saatini ortak ayarlayabilme konusunda sorunla karşılaşıyoruz ama yaptığımız konserler ve turneler bütün çektiğimiz sıkıntılara değiyor” (G.5-20-23.).

“Topluluk içerisindeki çalgılar arasındaki kalite ve nitelik farklılıkları toplu çalmadaki homojenliği ve tonu etkilemektedir. Ders dışında çalışmalarla orkestra müzikal açıdan geliştirilmelidir. İyi bir proje ve ürünle ortaya çıktığımız zaman da yönetsel anlamda her türlü destekle karşılaşabileceğimizi düşünüyorum. Yeter ki orkestraya yeterince zaman ve emek harcansın. Konser etkinliğinde karşılaştığımız sorunları orkestra içi olarak ele aldığımızda, malzeme sıkıntısıyla karşılaşıyoruz. Çalgılarımızdan tutun da giydiğimiz kıyafete kadar, nota sehpası kalite ve rengine kadar pek çok grup içi sorunla karşı karşıya kalıyoruz. Bunun dışında salon, ulaşım, gibi sorunlarla karşılaşıyoruz. Bakın daha sahneye henüz gelmedik. Sahnede olabilecek ufak tefek müzikal sorunlar da zaten çalışmayla aşılabilecek sorunlar. Yeter ki seyirciyle bir bütün olun, disiplinli çalışın ve yaptığınız işe saygı duyun. Gerisi kendiliğinden aşılabilecek olaylardır” (G.6-20-23.).

“Orkestra yapılanmamız bağlı bulunduğumuz kurum tarafından talep edildiği için pek fazla sorunla karşılaşmıyorum. Konser organizasyonu, ulaşım, orkestra içerisindeki küçük detaylar bazen problem teşkil edebiliyor. Bunları da kendimiz aşıyoruz” (G.7-20-23.).

“Orkestra yapılanmamız olmadığından şimdilik bu tür sorunlarla karşılaşmıyoruz (G.8-20-23.).

Bizim açımızdan yapılandırılan ve yapılandırılacak orkestrada en temelde üç sacayağı yer alıyor diyebilirim. Bunlar;

1. Yöneticilerin ve öğretim elemanlarının kişisel çıkarları bir yana bırakarak kurumu sahiplenmeleri
2. Sistemden ve programdan kaynaklanan sorunların giderilmesi
3. Öğrencilerin niteliğinin artırılması için gerekli çalışmalar

Bunların dışında yapılanma sürecinde şu problemlerle karşılaşıyoruz. Eserlerin düzeyi ya çok yüksek ya da çok düşük oluyor. Böylelikle öğrencilerin seviyesine uygun eser bulmakta zorlanıyorsunuz. Ya kendiniz düzenleme yapıyorsunuz ya da partilerde değişiklik yapmak zorunda kalıyorsunuz. Konserin anlam ve önemine uygun bir dağırcık oluşturmak da ayrı bir profesyonellik gerektiriyor. O günün ruhuna, havasına, özelliğine uygun farklı tür ve çeşitteki eserleri harmanlamalısınız. Program yapılırken çok dikkatli, özenli ve mümkün olduğunca hakkaniyetli olmanız gerekir. Ek çalışmaları hafta sonuna koymak istiyorsunuz. Ancak bu kez öğrencilerden kaynaklanan sorunlarla karşılaşıyorsunuz. Konser için her şeyi düşünmek zorundasınız. Konserin programı, tarihi, yeri, davetiyeleri, afişi, orkestra üyelerinin kıyafetine vb... şeylere varana kadar birçok zorlukla karşılaşıyoruz. Ama güzel ve etkin bir ürün sergilemek, bunu seyirciyle paylaşmak doğrusu tüm zorlukları bir kenara bırakıyor” (G.9-20-23.).

“En büyük sorun repertuar eksikliği. Çalışma takviminde bir sorun yok ders saati dışında konser etkinlikleri için genelde mayıs ayı seçilmektedir ki bence bu yanlıştır. Bölümün orkestrası her etkinliğe katılmalıdır. Kurumumuza bağlı bir orkestra yapılanması henüz planlama aşamasında olmasına rağmen oluşum yeterince destek görmüyor diyebilirim” (G.10-20-23.).

“Kurumumuzda şimdilik herhangi bir orkestra yapılanması mevcut değil. Belirli günler öncesi öğrenciler ve öğretim elemanları birlikte bir etkinlik hazırlanıyor. Ancak bu orkestra yapılanması haline dönüşmüş değil. Bunun için iyi

bir planlama, idari destek, altyapının hazırlanması ve yetişmiş orkestra üyeleriyle mümkün olabilir” (G.11-20-23.).

“Haftada sadece 2 saat ve bir dönem olan TSM dersi dahilinde kurulan “Türk Müziği Orkestrası” çalışma zamanı dönem ve saatle kısıtlıdır. Orkestra dersinin dışında tamamen sanat endişesi ile kurduğumuz orkestramız maalesef dağılma aşamasına gelmiştir. Gerek saat yetersizliği ve gerekse anlayış, bu yapılanmanın devamını engellemektedir. Yeterli yardımcı derslerle bu tür oluşumlara yardımcı olunmaz, altyapı, kurum desteği ve motivasyonu sağlanmadığı sürece bu tür yapılanmalar yok olmaya mahkûmdur” diye düşünüyorum (G.12-20-23.).

“Orkestra için nitelikli öğrenci bulmakta zorlanıyorum. Fiziki şartlarımız yetersiz. Yapılan çalışmalarımız ve emeğimiz idare tarafından yeterince destek görmediğinden çalışma isteğimiz ve motivasyonumuz kırılıyor. Öğrenci orkestralarına yönelik repertuar bulmak bütün orkestra eğitimcilerinin sanırım ortak problemidir. Çalışma saatini ortak paydada buluşturmak da hayli güç oluyor. Neyse ki yapılanma içerisindeki özverili orkestra üyeleri sayesinde bu sorunu da aşıyoruz. Her başarının altında disiplinli çalışma ve özveri yatmaktadır” (G.13-20-23.).

“Orkestra yapılanmasında karşılaştığımız en büyük sorun oluşturduğumuz bu yapılanmanın yönetimimiz tarafından yeterince desteklenmemesi. Emeğimizin ve çabalarımızın desteklenmemesi, konsantrasyonumuzu ve çalışma arzumuzu ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca yapılanmanın kurulması sürecinde dengeli çalgı grupları oluşturmada sorunlarımız oluyor. Öğrencilerin çalgı seviyelerindeki dengesizlik bize güç durumlar yaratabiliyor. Hele ki orkestra oluşumunda öğretim elemanlarının da olduğunu düşünürsek herkesi aynı potada eritebilmek maharetli ve işin ehli orkestra eğitimcisine düşüyor” (G.14-20-23.).

“Kurumumuza bağlı herhangi bir orkestra yapılanması olmadığı için bir sorunla karşılaşmıyorum. Sanırım orkestra eğitimcisi kurumlarımızın en büyük sıkıntısı diyebilirim. İletişimde olduğumuz ve bu tür orkestra yapılanması bulunan köklü bölümlerde bile oluşumu sağlayıcı orkestra eğitimcisi bulabilmek oldukça güç

oluyor. Kaldı ki bizim gibi taşra üniversitelerinde bu durum daha da vahim boyuttadır. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlar kendi bünyesinde orkestra alanında öğretim elemanlarını yönlendirmeli, yurt içi ve yurt dışında yetiştirmeleri konusunda ısrarcı olmalıdır. Orkestralar müzik eğitimcisi yetiştiren kurumların aynası konumundadır” diye düşünüyorum (G.15.20-23.).

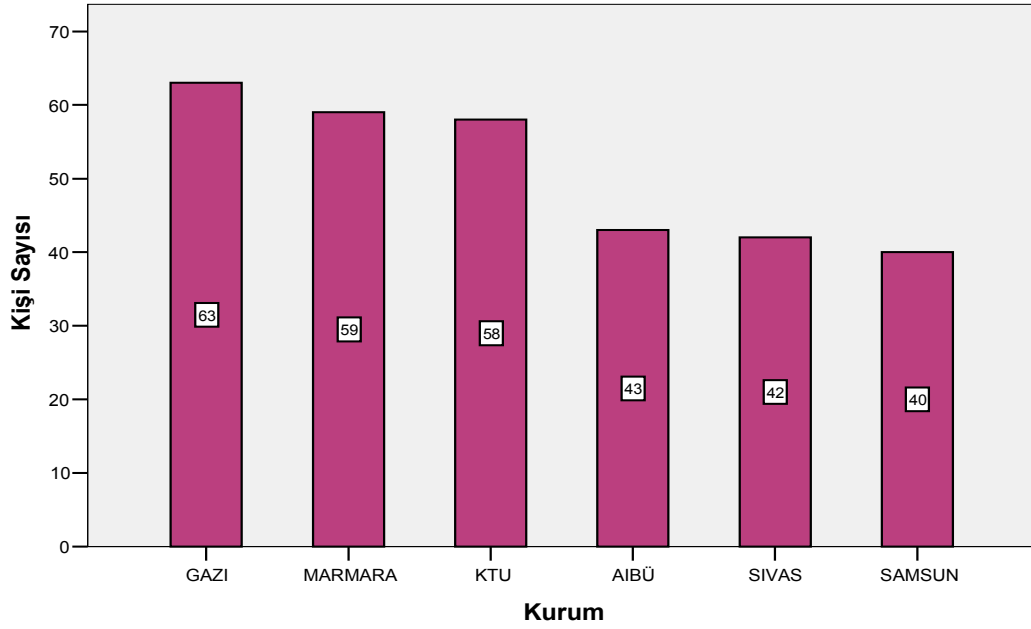
Bu bulgulara göre; öğretim elemanları, orkestra yapılanmasının henüz planlama aşamasından itibaren sorunlarla karşılaştıklarını, ilgili kurumlarca bu tür yeni oluşumların yeterince özendirilmediğini ve desteklenmediğini belirtmişlerdir. Bu görüşler ışığında müzik eğitimcisi yetiştiren kurumların vitrini/dışarıya açılan kapısı konumundaki orkestra yapılanmaları/oluşumlarının ve çalgı topluluklarının ilgili kurumlarca yeterince desteklenmediği ve teşvik edilmediği söylenebilir. Öğretim elemanları yapılanma sürecinde topluluğu oluşturan çalgı grupları ve orkestra üyeleri temininde, seçiminde ve grup içi dengeli, homojen bir oluşum gerçekleştirmede problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir. Buna dayanarak ilgili kurumlarda yeterli sayıda ve nitelikte bireysel çalgı eğitimcisi olmadığı, bunun yanında bireysel çalgı eğitimi gören öğrencilerin çalgılarındaki seviyeleri arasında dengesizliğin mevcut olduğu, kurulan orkestra yapılanmalarında homojen bir orkestral düzenin kurulmasının oldukça zor olduğu söylenebilir. Görüşmelerden elde edilen verilere göre öğretim elemanları orkestra yapılanmalarının ders dışı bir organizasyon olduğu ve buna istinaden öğretim elemanları ve öğrencilerin uygun olduğu bir çalışma saati oluşturmada sorunlarla karşılaştıkları belirlenmiştir. Orkestra oluşumları için uygun repertuar belirlemede, orkestra çalışmaları için akustiği elverişli çalışma ortamı konusunda, konser organizasyonunda, orkestra üyelerinin motivasyonunda, maddi ve manevi ödüllendirilmesinde, yapılanmaların sürekliliği konusunda sorunlarla karşılaşıldığı öğretim elemanlarınca vurgulanmıştır. Bu bulgular ışığında; orkestra yapılanmalarının kuruluşu, homojen gruplarla dengeli bir yapı oluşturma, oluşumun sürekliliği, orkestra üyelerinin motive edilmesi, kurumlarca desteklenmesi, iyi bir tanıtım, konser organizasyonu ve etkinlik meydana getirme süreçlerinde sorunlarla karşılaşıldığı söylenebilir.

4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Bu alt problemde müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği dersini alan öğrenciler arasında eğitim gördüğü kuruma dayalı farklılık olup olmadığı istatistiksel çözümlemelerle ortaya konmuştur.

İki sınıflı (kategorik) değişken arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını test eden tekniğe *İki Değişkenli Kay-Kare Testi (Chi-Square Test χ^2)* denir. Veri toplama tekniği olarak anketin kullanıldığı çalışmaların pek çoğunda ankette yer alan soruların (maddelerin) her birinin ayrı bir durumu betimlemeye çalıştığı ve genellikle de sorulara verilecek cevapların sınıflama ölçeğinde oldukları görülmektedir. Bu durumda, çeşitli sorulara verilen cevaplar arasında ya da herhangi bir soruya ait cevaplarla (davranış, görüş vb...) soruyu cevaplayanların kişisel özellikleri (demografik özellikleri) arasında bir ilişki olup olmadığı test edilmek istendiğinde Kay – Kare testi kullanılabilir (Büyüköztürk, 2006).

2008-2009 eğitim yılı güz döneminde örnekleme yer alan üniversitelerin ilgili anabilim dallarında uygulanan anketin kurumlara göre dağılımı tablo:4.8.1’de belirtilmektedir.

Tablo:4.8.1 Uygulanan Anketin Kurumlara göre Dağılımı

Tablo:4.8.1'e göre uygulanan anketin kurumlara göre dağılımı; % 21'i Gazi Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı, % 19'u Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı, % 19'u Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı, % 14'ü Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı, % 14'ü Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı ve % 13'ü On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı şeklinde gerçekleşmektedir.

4.8.1. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesinde bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerde kuruma dayalı anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P=0.001<0.05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	3	4.8	6	9.5	33	52.4	17	27	4	6.3	44.3	.001
MARMARA	6	10.2	9	15.3	25	42.4	10	16.9	9	15.3		
K.T.Ü	7	12.1	10	17.2	28	48.3	8	13.8	5	8.6		
A.İ.B.Ü.	6	14.0	9	20.9	20	46.5	4	9.3	4	9.3		
SİVAS	2	4.8	3	7.1	10	23.8	17	40.5	10	23.8		
19 MAYIS	0	0	1	2.5	23	57.5	11	27.5	5	12.5		
TOPLAM	24	7.9	38	12.5	139	45.6	67	22.0	37	12.1		

* $P<0.05$

Tablo:4.8.1.1

Ders öncesi bireysel hazırlık ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.1.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 4.8'i **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 9.5'i **Az**, % 52.4'ü **Kısmen**, % 27'si **Büyük Ölçüde** ve % 6.3'ü **Tamamen** derse ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin %10.2'si **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 14.3'ü **Az**, % 42.4'ü **Kısmen**, % 16.9'u **Büyük Ölçüde** ve % 15.3'ü **Tamamen** derse ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin %12.1'i **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 17.2'si **Az**, % 48.3'ü **Kısmen**, % 13.8'i **Büyük Ölçüde** ve % 8.6'sı **Tamamen** derse ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin %14.0'ı **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 20.9'u **Az**, % 46.5'i **Kısmen**, % 9.3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 9.3'ü **Tamamen** derse ön hazırlık yaptıklarını belirtmişler, Cumhuriyet üniversitesi, Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin %4.8'i **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 7.1'i **Az**, % 23.8'i **Kısmen**, % 40.5'i **Büyük Ölçüde** ve 23.8'i **Tamamen** derse ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin %0'ı **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 2.5'i **Az**, % 57.5'i **Kısmen**, % 27.5'i **Büyük Ölçüde** ve % 12.5'i **Tamamen** derse ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Anket sonuçları Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, K.T.Ü., A.İ.B.Ü. ve Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dallarında **Kısmen** seçeneğinde yoğunlaşırken, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı'nda **Büyük Ölçüde** seçeneğinde yığılma görülmektedir. Bu veriler ışığında; ders öncesi bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.8.2. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerde kuruma dayalı anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P=0.001<0.05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	27	42,9	10	15,9	19	30,2	7	11,1	0	0	60,5	.001
MARMARA	16	27,1	15	25,4	14	23,7	10	16,9	4	6,8		
K.T.Ü	19	32,8	11	19,0	16	27,6	7	12,1	5	8,6		
A.İ.B.Ü.	14	32,6	16	37,2	8	18,6	2	4,7	3	7,0		
SİVAS	4	9,5	3	7,1	10	23,8	16	38,1	9	21,4		
19 MAYIS	9	22,5	10	25,0	15	37,5	4	10,0	2	5,0		
TOPLAM	89	29,2	65	21,3	82	26,9	46	15,1	23	7,5		

* $P<0.05$

Tablo:4.8.2.1

Ders öncesi grup çalışması ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.2.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 42,9'u ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını, % 15,9'u **Az**, % 30,2'si **Kısmen**, % 11,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 0'ı **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin %27,1'i ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını, % 25,4'ü **Az**, % 23,7'si **Kısmen**, % 16,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 6,8'i **Tamamen** der öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin %32,8'i ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını, % 19,0'ı **Az**, % 27,6'sı **Kısmen**, % 12,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 8,6'sı **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin %32,6'sı ders öncesi **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 37,2'si **Az**, % 18,6'sı **Kısmen**, % 4,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 7,0'ı **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişler, Cumhuriyet üniversitesi, Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 9,5'i ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını, % 7,1'i **Az**, % 23,8'i **Kısmen**, % 38,1'i **Büyük Ölçüde** ve 21,4'ü **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 22,5'i ders öncesi **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 25,0'ı **Az**, % 37,5'i **Kısmen**, % 10,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 5,0'ı **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Anket sonuçları Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, K.T.Ü. , A.İ.B.Ü. ve On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dallarında **Hiç** ve **Az** seçeneklerinde yoğunlaşırken, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı'nda **Büyük Ölçüde** ve **Kısmen** seçeneklerinde yığılma görülmektedir. Bu veriler ışığında; ders öncesi grup çalışması yapılmasına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.8.3. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,425>0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	1	1,6	6	9,5	11	17,5	25	39,7	20	31,7	20,5	,425
MARMARA	2	3,4	3	5,1	13	22,0	22	37,3	19	32,2		
K.T.Ü	2	3,4	5	8,6	18	31,0	27	46,6	6	10,3		
A.İ.B.Ü.	0	0	4	9,3	9	20,9	17	39,5	13	30,2		
SİVAS	1	2,4	1	2,4	7	16,7	16	38,1	17	40,5		
19 MAYIS	1	2,5	1	2,5	7	17,5	20	50,0	11	27,5		
TOPLAM	7	2,3	20	6,6	65	21,3	127	41,6	86	28,2		

***P<0.05**

Tablo:4.8.3.1

Bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişmesi ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.3.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,6'sı bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini , % 9,5'i **Az**, % 17,5'i **Kısmen**, % 39,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 31,7'si **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3,4'ü bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini , % 5,1'i **Az**, % 22,0'ı **Kısmen**, % 37,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 32,2'si **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3,4'ü bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini, % 8,6'sı **Az**, % 31,0'ı **Kısmen**, % 46,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 10,3'ü **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini, % 9,3'ü **Az**, % 20,9'u **Kısmen**, % 39,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 30,2'si **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet üniversitesi, Eğt.Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,4'ü bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini , % 2,4'ü **Az**, % 16,7'si **Kısmen**, % 38,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 40,5'i **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,5'i bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini , % 2,5'i **Az**, % 17,5'i **Kısmen**, % 50,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 27,5'i **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Anket sonuçlarına göre; bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin öğrenci görüşleri **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçeneklerinde yığılma göstermektedir. Bu verilere göre; bireysel çalgı eğitimde kazanılan davranışların toplu çalgı eğitimi yoluyla geliştirilmesine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.8.4. Bireysel çalgı davranışlarının Orkestra/Oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,330>0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	1	1,6	1	1,4	17	27,0	24	38,1	20	31,7	22,1	,330
MARMARA	2	3,4	4	6,8	14	23,8	18	30,5	21	35,6		
K.T.Ü	1	1,7	6	10,3	20	34,5	21	36,2	10	17,2		
A.İ.B.Ü.	1	2,3	5	11,6	7	16,3	15	34,9	15	34,9		
SİVAS	1	2,4	1	2,4	8	19,0	15	35,7	17	40,5		
19 MAYIS	0	0	2	5,0	6	15,0	20	50,0	12	30,0		
TOPLAM	6	2,0	19	6,2	72	23,6	113	37,0	95	31,1		

* $P<0.05$

Tablo:4.8.4.1

*Bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesi ve kurum değişkenleri için
Kay-Kare test sonuçları*

Tablo:4.8.4.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,6'sı bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği , % 1,6'sı **Az**, % 27,0'ı **Kısmen**, % 38,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 31,7'si **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3,4'ü bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği , % 6,8'i **Az**, % 23,7'i **Kısmen**, % 30,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 35,6'sı **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,7'si bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği , % 10,3'ü **Az**, % 34,5'i **Kısmen**, % 36,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 17,2'si **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,3'ü bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği, % 11,6'sı **Az**, % 16,3'ü **Kısmen**, % 34,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 34,9'u **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,4'ü bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği , % 2,4'ü **Az**, % 19,0'ı **Kısmen**, % 35,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 40,5'i **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği , % 5,0'ı **Az**, % 15,0'ı **Kısmen**, % 50,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 30,0'ı **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Anket sonuçlarına göre; bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin öğrenci görüşleri **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçeneklerinde yoğunlaşmaktadır. Bu verilere göre; bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.8.5. Orkestra/Oda müziği dersinin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($P=0,028<0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	1	1,6	4	6,3	19	30,2	27	42,9	12	19,0	33,7	,028
MARMARA	0	0	3	5,1	10	16,9	30	50,8	16	27,1		
K.T.Ü	2	3,4	8	13,8	21	36,2	22	37,9	5	8,6		
A.İ.B.Ü.	3	7,0	2	4,7	9	20,9	16	37,2	13	30,2		
SİVAS	1	2,4	3	7,1	7	16,7	17	40,5	14	33,3		
19 MAYIS	1	2,5	1	2,5	4	10,0	21	52,5	13	32,5		
TOPLAM	8	2,6	21	6,9	70	23,0	133	43,6	73	23,9		

***P<0.05**

Tablo:4.8.5.1

Orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime katkısı ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.5.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,6'sı orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı, % 6,3'ü **Az**, % 30,2'si **Kısmen**, % 42,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 19,0'ı **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı, % 5,1'i **Az**, % 16,9'u **Kısmen**, % 50,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 27,1'i **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3,4'ü orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı, % 13,8'i **Az**, % 36,2'si **Kısmen**, % 37,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 8,6'sı **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 7,0'ı orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı, % 4,7'si **Az**, % 20,9'u **Kısmen**, % 37,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 30,2'si **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,4'ü orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı, % 7,1'i **Az**, % 16,7'si **Kısmen**, % 40,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 33,3'ü **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,5'i orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı, % 2,5'i **Az**, % 10,0'ı **Kısmen**, % 52,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 32,5'i **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu veriler ışığında orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime katkı sağladığına ilişkin öğrenci görüşlerinde Marmara Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi ve On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalları anket sonuçları birbirine yakın değerlerde iken, Gazi Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalları anket sonuçları kendi aralarında yakın değerler olmakla birlikte örneklemdaki diğer üç üniversite anket sonuçları ile farklılık göstermektedir. Buna göre; orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime katkılarına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.8.6. Orkestra/Oda müziği eğitiminin gelecekte meslek yaşantısına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği eğitiminin gelecekte meslek yaşantısına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($P=0,003<0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	1	1,6	1	1,6	20	31,7	23	36,5	18	28,6	42,1	,003
MARMARA	2	3,4	1	1,7	10	16,9	19	32,2	27	45,8		
K.T.Ü	5	8,6	8	13,8	21	36,2	14	24,1	10	17,2		
A.İ.B.Ü.	1	2,3	2	4,7	15	34,9	17	39,5	8	18,6		
SİVAS	3	7,1	2	4,8	6	14,3	21	50,0	10	23,8		
19 MAYIS	0	0	2	5,0	12	30,0	14	35,0	12	30,0		
TOPLAM	12	3,9	16	5,2	84	27,5	108	35,4	85	27,9		

* $P<0.05$

Tablo:4.8.6.1

Orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama katkısı ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.6.1'e göre: Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,6'sı orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağını , % 1,6'sı **Az**, % 31,7'si **Kısmen**, % 36,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 28,6'sı **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3,4'ü orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağını , % 1,7'si **Az**, % 16,9'u **Kısmen**, % 32,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 45,8'i **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 8,6'sı orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağını , % 13,8'i **Az**, % 36,2'si **Kısmen**, % 24,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 17,2'si **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,3'ü orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağını , % 4,7'si **Az**, % 34,9'u **Kısmen**, % 39,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 18,6'sı **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 7,1'i orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağını , % 4,8'i **Az**, % 14,3'ü **Kısmen**, % 50,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 23,8'i **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağını , % 5,0'ı **Az**, % 30,0'ı **Kısmen**, % 35,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 30,0'ı **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu verilere göre; orkestra/oda müziği eğitiminin meslek yaşamına katkısına ilişkin öğrenci görüşlerinde Marmara Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B.Dalları anket sonuçları **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçeneklerinde yoğunlaşırken, Gazi Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve, On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B.Dalları anket sonuçları **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde** seçeneklerinde yığılma göstermektedir. Bu sonuçlar ışığında; orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama katkısına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.8.7. Orkestra/Oda müziği dersinde toplu çalma alıştırma çalışmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersinin başlangıcında uygulanan toplu çalma alıştırma çalışmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,649>0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	1	1,6	4	6,3	18	28,6	26	41,3	14	22,2	17,1	,649
MARMARA	5	8,5	4	6,8	10	16,9	22	37,3	18	30,5		
K.T.Ü	1	1,7	5	8,6	16	27,6	27	37,9	14	24,1		
A.İ.B.Ü.	2	4,7	7	16,3	6	14,0	15	34,9	13	30,2		
SİVAS	2	4,8	3	7,2	9	21,4	17	40,5	11	26,2		
19 MAYIS	0	0	3	7,5	7	17,5	18	45,0	12	30,0		
TOPLAM	11	3,6	26	8,5	66	21,6	120	39,3	82	26,9		

* $P<0.05$

Tablo:4.8.7.1

Orkestra/oda müziği dersinde toplu çalgı alıştırma çalışmalarının bireysel çalgı gelişimine katkısı ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.7.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,6'sı orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağı, % 6,3'ü **Az**, % 28,6'sı **Kısmen**, % 41,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 22,2'si **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 8,5'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağı, % 6,8'i **Az**, % 16,9'u **Kısmen**, % 37,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 30,5'i **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,7'si orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağı, % 8,6'sı **Az**, % 27,6'sı **Kısmen**, % 37,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 24,1'i **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 4,7'si orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağını, % 16,3'ü **Az**, % 14,0'ı **Kısmen**, % 34,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 30,2'si **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 4,8'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağını, % 7,1'i **Az**, % 21,4'ü **Kısmen**, % 40,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 26,2'si **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağını, % 7,5'i **Az**, % 17,5'i **Kısmen**, % 45,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 30,0'ı **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu verilere göre; orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine katkılarına ilişkin öğrenci görüşlerinde **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçeneklerinde yığılma gözlemlenmekte, kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

4.8.8. Orkestra/Oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($P=0,006<0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	1	1,6	3	4,8	9	14,3	22	34,9	28	44,4	39,4	,006
MARMARA	4	6,8	2	3,4	16	27,1	22	37,3	15	25,4		
K.T.Ü	7	12,1	11	19,0	11	19,0	18	31,0	11	19,0		
A.İ.B.Ü.	1	2,3	2	4,7	10	23,3	15	39,5	13	30,2		
SİVAS	2	4,8	1	2,4	6	14,3	14	33,3	19	45,2		
19 MAYIS	1	2,5	2	5,0	5	12,5	14	35,0	18	45,0		
TOPLAM	16	5,2	21	6,9	57	18,7	107	35,1	104	34,1		

* $P<0.05$

Tablo:4.8.8.1

Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının katkısı ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.8.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,6'sı orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 4,8'i **Az**, % 14,3'ü **Kısmen**, % 34,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 44,4'ü **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 6,8'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 3,4'ü **Az**, % 27,1'i **Kısmen**, % 37,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 25,4'ü **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 12,1'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 19,0'ı **Az**, % 19,0'ı **Kısmen**, % 31,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 19,0'ı **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,3'ü orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 4,7'si **Az**, % 23,3'ü **Kısmen**, % 39,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 30,2'si **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 4,8'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 2,4'ü **Az**, % 14,3'ü **Kısmen**, % 33,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 45,2'si **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,5'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi ve gam çalışmalarının **Hiç** katkı sağlamadığı, % 5,0'ı **Az**, % 12,5'i **Kısmen**, % 35,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 45,0'ı **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu verilere göre; orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin öğrenci görüşlerinde Gazi Üniversitesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi ve On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B.Dalları anket sonuçları **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçeneklerinde yoğunlaşırken, Marmara Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B.Dalları anket sonuçları **Kısmen**, **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçeneklerinde birbirine yakın oranlarda dağılım

göstermektedir. Bu verilere göre, orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine katkısına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arası anlamlı farklılık olduğu söylenebilir.

4.8.9. Orkestra/Oda müziği dersini alan öğrencilerin çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin bulundukları çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşleriyle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,082>0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	0	0	3	4,8	22	34,9	30	47,6	8	12,7	29,3	,082
MARMARA	1	1,7	5	8,5	11	18,6	24	40,7	18	30,5		
K.T.Ü	1	1,7	4	6,9	17	29,3	20	34,5	16	27,6		
A.İ.B.Ü.	0	0	5	11,6	11	25,6	24	55,8	3	7,0		
SİVAS	1	2,4	6	14,3	17	40,5	14	33,3	4	9,5		
19 MAYIS	1	2,5	5	12,5	11	27,5	13	32,5	10	25,0		
TOPLAM	4	1,3	28	9,2	89	29,2	125	41,0	59	19,3		

* $P<0.05$

Tablo:4.8.9.1

Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşleri ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.9.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı'nda orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin % 0'ı çalgı grubu seviyelerini **Hiç** yeterli bulmadıkları % 4,8'i **Az**, % 34,9'u **Kısmen**, % 47,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 12,7'si **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,7'si çalgı grubu seviyelerini **Hiç** yeterli bulmadıkları % 8,5'i **Az**, % 18,6'sı **Kısmen**, % 40,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 30,5'i **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,7'si çalgı grubu seviyelerini **Hiç** yeterli bulmadıkları % 6,9'u **Az**, % 29,3'ü **Kısmen**, % 34,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 27,6'sı **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı çalgı grubu seviyelerini **Hiç** yeterli bulmadıkları % 11,6'sı **Az**, % 25,6'sı **Kısmen**, % 55,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 7,0'ı **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,4'ü çalgı grubu seviyelerini **Hiç** yeterli bulmadıkları % 14,3'ü **Az**, % 40,5'i **Kısmen**, % 33,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 9,5'i **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,5'i çalgı grubu seviyelerini **Hiç** yeterli bulmadıkları % 12,5'i **Az**, % 27,5'i **Kısmen**, % 32,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 25,0'ı **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Elde edilen verilere göre; orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşleri **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde** seçeneklerinde yoğunlaşmaktadır. Buna göre; öğrencilerin çalgı gruplarındaki seviyelerine ilişkin görüşleriyle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.8.10. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin öğrenci görüşleri ile kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,665>0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	2	3,2	3	4,8	11	17,5	30	47,6	17	27,0	16,8	,665
MARMARA	3	5,1	5	8,5	14	23,7	21	35,6	16	27,1		
K.T.Ü	3	5,2	4	6,9	17	29,3	19	32,8	15	25,9		
A.İ.B.Ü.	3	7,0	3	7,0	7	16,3	17	39,5	13	30,2		
SİVAS	0	0	2	4,8	8	19,0	16	38,1	16	38,1		
19 MAYIS	0	0	0	0	13	32,5	15	37,5	12	30,0		
TOPLAM	11	3,6	17	5,6	70	23,0	118	38,7	89	29,2		

***P<0.05**

Tablo:4.8.10.1

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkısı ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.10.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3.2'si orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 4,8'i **Az**, % 17,5'i **Kısmen**, % 47,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 27,0'ı **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 5,1'i orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 8,5'i **Az**, % 23,7'si **Kısmen**, % 35,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 27,1'i **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 5.2'si orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 6,9'u **Az**, % 29,3'ü **Kısmen**, % 32,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 25,9'u **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 7,0'ı orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 7,0'ı **Az**, % 16,3'ü **Kısmen**, % 39,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 30,2'si **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 4,8'i **Az**, % 19,0'ı **Kısmen**, % 38,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 38,1'i **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 0'ı **Az**, % 32,5'i **Kısmen**, % 37,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 30,0'ı **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Elde edilen verilere göre; orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşleri **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçeneklerinde yoğunlaşmaktadır. Buna göre; orkestra/oda müziği kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle kurum değışkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.8.11. Orkestra/Oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri ile kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. ($P=0,017<0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	2	3,2	2	3,2	24	38,1	23	36,5	12	19,0	35,5	,017
MARMARA	5	8,5	13	22,0	15	25,4	19	32,2	7	11,9		
K.T.Ü	6	10,3	10	17,2	20	34,5	19	32,8	3	5,2		
A.İ.B.Ü.	1	2,3	13	30,2	12	27,9	12	27,9	5	11,6		
SİVAS	4	9,5	3	7,1	12	28,6	19	45,2	4	9,5		
19 MAYIS	2	5,0	2	5,0	17	42,5	15	37,5	4	10,0		
TOPLAM	20	6,6	43	14,1	100	32,8	107	35,1	35	11,5		

***P<0.05**

Tablo:4.8.11.1

Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliği ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.11.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3,2'si orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 3,2'si **Az**, % 38,1'i **Kısmen**, % 36,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 19,0'ı **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 8,5'i orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 22,0'ı **Az**, % 25,4'ü **Kısmen**, % 32,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 11,9'u **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 10,3'ü orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 17,2'si **Az**, % 34,5'i **Kısmen**, % 32,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 5,2'si **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 2,3'ü orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 30,2'si **Az**, % 27,9'u **Kısmen**, % 27,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 11,6'sı **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 9,5'i orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 7,1'i **Az**, % 28,6'sı **Kısmen**, % 45,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 9,5'i **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 5,0'ı orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 5,0'ı **Az**, % 42,5'i **Kısmen**, % 37,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 10,0'ı **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu verilere göre; orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşlerinde Gazi Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi ve On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B.Dalları anket sonuçları **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde** seçeneklerinde yoğunlaşırken, Marmara Üniversitesi ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B.Dalları anket sonuçları **Az**, **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde** seçeneklerinde birbirine yakın oranlarda dağılım göstermektedir.

Bu veriler ışığında; orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri ile kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.8.12. Orkestra/Oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönemlik bir ders olarak programda yer almasının yeterliliğine ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin öğrenci görüşleri ile kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. ($P=0,011<0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	7	11,1	23	36,5	16	25,4	13	20,6	4	6,3	37,2	,011
MARMARA	12	20,3	16	27,1	21	35,6	6	10,2	4	6,8		
K.T.Ü	12	20,7	13	22,4	11	19,0	10	17,2	12	20,7		
A.İ.B.Ü.	8	18,6	8	18,6	20	46,5	5	11,6	2	4,7		
SİVAS	10	23,8	15	35,7	8	19,0	6	14,3	3	7,1		
19 MAYIS	6	15,0	10	25,0	11	27,5	12	30,0	1	2,5		
TOPLAM	55	18,0	85	27,9	87	28,5	52	17,0	26	8,5		

* $P<0,05$

Tablo:4.8.12.1

Orkestra/oda müziği dersinin V.Yarıyıldan itibaren 3 dönemlik bir ders olması ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.12.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 11,1'i orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 36,5'i **Az**, % 25,4'ü **Kısmen**, % 20,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 6,3'ü **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 20,3'ü orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 27,1'i **Az**, % 35,6'sı **Kısmen**, % 10,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 6,8'i **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 20,7'si orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 22,4'ü **Az**, % 19,0'ı **Kısmen**, % 17,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 20,7'si **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 18,6'sı orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 18,6'sı **Az**, % 46,5'i **Kısmen**, % 11,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 4,7'si **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 23,8'i orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 35,7'si **Az**, % 19,0'ı **Kısmen**, % 14,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 7,1'i **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 15,0'ı orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 25,0'ı **Az**, % 27,5'i **Kısmen**, % 30,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 2,5'i **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Elde edilen verilere göre; orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin verilerde Gazi Üniversitesi ve On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B.Dalları anket sonuçları **Az**, **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde** seçeneklerinde yoğunlaşma gösterirken, Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B.Dalları anket sonuçlarında **Hiç** ve **Çok Az**

seçeneklerindeki yığılma dikkat çekmekte, Marmara niversitesi ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B.Dalları anket sonuçlarında **Az** ve **Kısmen** seçenekleri birbirine yakın oranlarda ortaya çıkmaktadır.üniversitelerin ilgili anabilim dallarından elde edilen verilerde ikişerli grup dağılımı meydana gelmektedir. Buna göre; orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin ğrenci görüşleri ile kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenbilir.

4.8.13. Orkestra/Oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturuş düzenine ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

“Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde n ya da arka sehpa da oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile kurum değişkeni arasında gözlemlenen farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($P=0,036<0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	13	20,6	6	9,5	15	23,8	21	33,3	8	12,7	32,7	,036
MARMARA	10	16,9	8	13,6	10	16,9	17	28,8	14	23,7		
K.T.Ü	4	6,9	10	17,2	15	25,9	7	12,1	22	37,9		
A.İ.B.Ü.	12	27,9	5	11,6	6	14,0	7	16,3	13	30,2		
SİVAS	8	19,0	2	4,8	11	26,2	8	19,0	13	31,0		
19 MAYIS	9	22,5	8	20,0	6	15,0	7	17,5	10	25,0		
TOPLAM	56	18,4	39	12,8	63	20,7	67	22,0	80	26,2		

*P<0.05

Tablo:4.8.13.1

Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturuş düzenine ilişkin görüşler ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.13.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 20,6'sı "orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur" görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 9,5'i **Az**, % 23,8'i **Kısmen**, % 33,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 12,7'si **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 16,9'u "orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur" görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 13,6'sı **Az**, % 16,9'u **Kısmen**, % 28,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 23,7'si **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 6,9'u "orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa da oturmanın hiçbir farkı yoktur" görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 17,2'si **Az**, % 25,9'u **Kısmen**, % 12,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 37,9'u **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 27,9'u "orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa da oturmanın hiçbir farkı yoktur" görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 11,6'sı **Az**, % 14,0'ı **Kısmen**, % 16,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 30,2'si **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişler, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 19,0'ı "orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa da oturmanın hiçbir farkı yoktur" görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 4,8'i **Az**, % 26,2'si **Kısmen**, % 19,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 31,0'ı **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 22,5'i "orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa da oturmanın hiçbir farkı yoktur" görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 20,0'ı **Az**, % 15,0'ı **Kısmen**, % 17,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 25,0'ı **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen verilere göre; "Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa da oturmanın hiçbir farkı yoktur" görüşüne ilişkin verilerde Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dallarında anket sonuçlarında **Kısmen** ve **Tamamen** seçenekleri ağırlıkla olup, iki anabilim dalının sonuçları birbirine yakın oranlarda çıkmıştır. Geri kalan üniversitelerin ilgili anabilim dalları anket sonuçları birbirinden bağımsız olarak farklılık göstermektedir. Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı anket sonuçları **Hiç**, **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde** seçeneklerinde yoğunlaşmış, Marmara Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı anket sonuçlarında **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçeneklerinin tercih edildiği saptanmıştır. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı anket sonuçlarında **Hiç** ve **Tamamen** seçeneklerinde yığılma gözlemlenirken On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı anket sonuçlarında **Hiç**, **Az** ve **Tamamen** seçeneklerinin ağırlıkta olduğu belirlenmiştir.

Buna göre; orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturuş düzenine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.8.14. Orkestra/Oda müziği dersi çalgı grupları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

“Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir.” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,408>0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	4	6,3	4	6,3	6	9,5	13	20,6	36	57,1	20,8	,408
MARMARA	0	0	1	1,7	8	13,6	11	18,6	39	66,1		
K.T.Ü	1	1,7	4	6,9	12	20,7	10	17,2	31	53,4		
A.İ.B.Ü.	4	9,3	2	4,7	3	7,0	11	25,6	23	53,5		
SİVAS	2	4,8	1	2,4	3	7,1	5	11,9	31	73,8		
19 MAYIS	2	5,0	1	2,5	5	12,5	6	15,0	26	65,0		
TOPLAM	13	4,3	13	4,3	37	12,1	56	18,4	186	61,0		

* $P<0.05$

Tablo:4.8.14.1

Orkestra/oda müziği dersi çalgı grupları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin görüşler ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.14.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 6,3'ü "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 6,3'ü **Az**, % 9,5'i **Kısmen**, % 20,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 57,1'i **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 1,7'si **Az**, % 13,6'sı **Kısmen**, % 18,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 66,1'i **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,7'si "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 6,9'u **Az**, % 20,7'si **Kısmen**, % 17,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 53,4'ü **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 9,3'ü "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 4,7'si **Az**, % 7,0'ı **Kısmen**, % 25,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 53,5'i **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişler, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 4,8'i "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 2,4'ü **Az**, % 7,1'i **Kısmen**, % 11,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 73,8'i **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 5,0'ı "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 2,5'i **Az**, % 12,5'i **Kısmen**, % 15,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 65,0'ı **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir.

Elde edilen verilere göre; "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne ilişkin verilerde örnekleme yer alan üniversitelerin ilgili anabilim dallarında **Tamamen** seçeneği %50'nin üzerinde çıkmıştır.

Bu sonuçlara dayanarak orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin orkestra oluşumu içerisinde hiçbir fark olmaksızın eşit sorumluluk bilincine sahip oldukları ve çalgı grupları arasında uyum ve birlikteliğin olduğu söylenebilir. Veriler ışığında; orkestra/oda müziği dersi çalgı grupları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasındaki farkın anlamlı olmadığı söylenebilir.

4.8.15. Orkestra/Oda müziği dersinin programda mevcut durumunun arttırılmasına ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	3	4,8	5	7,9	17	27,0	25	39,7	13	20,6	37,2	,011
MARMARA	2	3,4	1	1,7	10	16,9	21	35,6	25	42,4		
K.T.Ü	3	5,2	9	15,5	15	25,9	10	17,2	21	36,2		
A.İ.B.Ü.	3	7,0	4	9,3	10	23,3	15	34,9	11	25,6		
SİVAS	2	4,8	0	0	4	9,5	12	28,6	24	57,1		
19 MAYIS	3	7,5	4	10,0	12	30,0	11	27,5	10	25,0		
TOPLAM	16	5,2	23	7,5	68	22,3	94	30,8	104	34,1		

*P<0.05

Tablo:4.8.15.1

Orkestra/oda müziği dersinin programda mevcut durumunun arttırılmasına ilişkin görüşler ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne ilişkin anket sonuçları ile kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($P=0,011<0,05$).

Tablo:4.8.15.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 4,8'inin orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 7,9'unun **Az**, % 27,0'ının **Kısmen**, % 39,7'sinin **Büyük Ölçüde** ve % 20,6'sının **Tamamen** katıldığı belirlenmiştir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3,4'ünün orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 1,7'sinin **Az**, % 16,9'unun **Kısmen**, % 35,6'sının **Büyük Ölçüde** ve % 42,4'ünün **Tamamen** katıldığı belirlenmiştir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 5,2'sinin orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 15,5'inin **Az**, % 25,9'unun **Kısmen**, % 17,2'sinin **Büyük Ölçüde** ve % 36,2'sinin **Tamamen** katıldığı belirlenmiştir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 7,0'ının orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 9,3'ünün **Az**, % 23,3'ünün **Kısmen**, % 34,9'unun **Büyük Ölçüde** ve % 25,6'sının **Tamamen** katıldığı belirlenmiş, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 4,8'inin orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 0'ının **Az**, % 9,5'inin **Kısmen**, % 28,6'sının **Büyük Ölçüde** ve % 57,1'inin

Tamamen katıldığı verisine ulaşılmıştır. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 7,5'inin orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 10,0'ının **Az**, % 30,0'ının **Kısmen**, % 27,5'inin **Büyük Ölçüde** ve % 25,0'ının **Tamamen** katıldığı belirlenmiştir. Elde edilen verilere göre; Marmara Üniversitesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalları anket verileri birbirine yakın oranlarda çıkmış, **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçeneklerinde yüksek değerlerde dağılım göstermiştir. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı anket sonuçları **Kısmen** ve **Tamamen** seçeneklerinde en yüksek değerleri almış, Gazi Üniversitesi ve On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalları anket sonuçlarında yoğunlaşma daha çok **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde** seçeneklerinde gerçekleşmiştir. Buna verilere göre; anket sonuçlarının kurumlar arasında değişik dağılımlar gösterdiği, orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşleriyle kurum değişkeni arasındaki bu farklılığın anlamlı olduğu söylenebilir.

4.8.16. Orkestra yapılanması içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesini geliştirmedeki etkisine ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Kurumlardaki orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgı yetenekleri, bilgi ve tecrübelerini geliştirmelerinde ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,286>0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	1	1,6	1	1,6	9	14,3	35	55,6	17	27,0	23,1	,286
MARMARA	2	3,4	1	1,7	11	18,6	27	45,8	18	30,5		
K.T.Ü	2	3,4	3	5,2	10	17,2	21	36,2	22	37,9		
A.İ.B.Ü.	0	0	3	7,0	9	20,9	18	41,9	13	30,2		
SİVAS	0	0	3	7,1	2	4,8	16	38,1	21	50,0		
19 MAYIS	0	0	2	5,0	4	10,0	23	57,5	11	27,5		
TOPLAM	5	1,6	13	4,3	45	14,8	140	45,9	102	33,4		

***P<0.05**

Tablo:4.8.16.1

Orkestra yapılanması içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesine etkilerine ilişkin görüşler ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.8.16.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1,6'sı orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 1,6'sı **Az**, % 14,3'ü **Kısmen**, % 55,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 27,0'ı **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3,4'ü orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 1,7'si **Az**, % 18,6'sı **Kısmen**, % 45,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 30,5'i **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3,4'ü orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 5,2'si **Az**, % 17,2'i **Kısmen**, % 36,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 37,9'u **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 7,0'ı **Az**, % 20,9'u **Kısmen**, % 41,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 30,2'si **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı % 0'ı orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 7,1'i **Az**, % 4,8'i **Kısmen**, % 38,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 50,0'ı **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 5,0'ı **Az**, % 10,0'ı **Kısmen**, % 57,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 27,5'i **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Elde edilen verilere göre; kurumlardaki orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgıdaki yetenek, bilgi ve tecrübelerini geliştirmelerinde ne derece etkili olduğuna ilişkin verilerde örnekleme yer alan üniversitelerin ilgili anabilim dallarında **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçenekleri % 25 düzeyinde çıkmıştır.

Bu sonuca dayanarak; orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgı tecrübe, bilgi ve gelişimlerine olumlu katkılar sağladığı söylenebilir.

4.8.17. Orkestra/Çalgı topluluğu konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimi topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkisine ilişkin görüşlerin kurum değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin öğrencilerin motivasyonlarını ne derece etkilediğine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($P=0,003<0,05$).

KURUM	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
GAZİ	1	1,6	2	3,2	11	17,5	30	47,6	19	30,2	41,5	,003
MARMARA	2	3,4	3	5,1	6	10,2	25	42,4	23	39,0		
K.T.Ü	1	1,7	8	13,8	14	24,1	13	22,4	22	37,9		
A.İ.B.Ü.	0	0	0	0	6	14,0	15	34,9	22	51,2		
SİVAS	0	0	1	2,4	2	4,8	16	38,1	23	54,8		
19 MAYIS	0	0	1	2,5	1	2,5	15	37,5	23	57,5		
TOPLAM	4	1,3	15	4,9	40	13,1	114	37,4	132	43,3		

* $P<0,05$

Tablo:4.8.17.1

Orkestra/çalgı topluluğu konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimi topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkisine ilişkin görüşler ve kurum değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

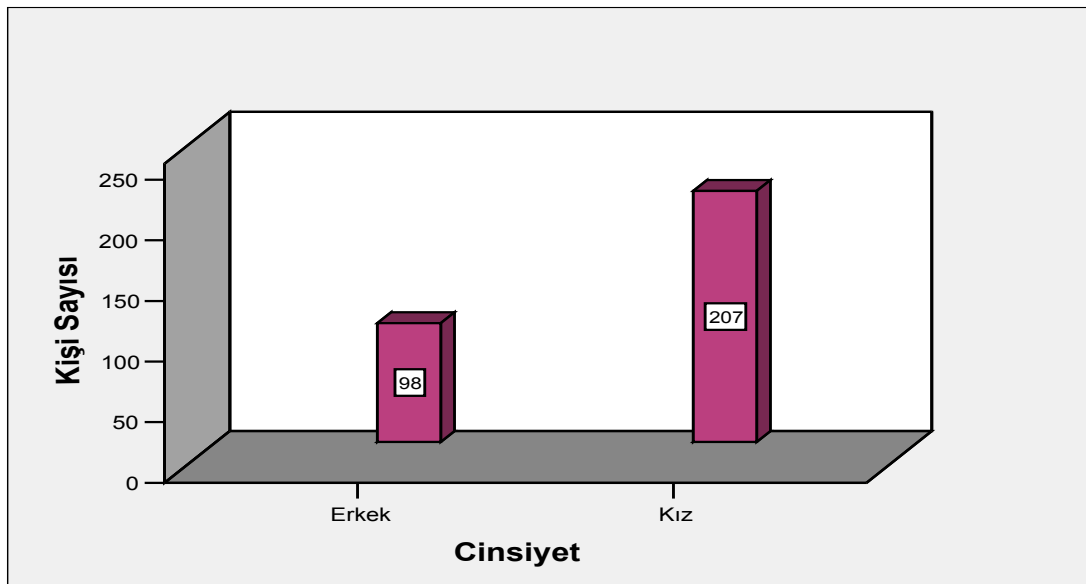
Tablo:4.8.17.1'e göre; Gazi Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1.6'sı orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediği, % 3,2'si **Az**, % 17,5'i **Kısmen**, % 47,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 30,2'si **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 3,4'ü orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediği, % 5,1'i **Az**, % 10,2'si **Kısmen**, % 42,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 39,0'ı **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 1.7'si orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediği, % 13,8'i **Az**, % 24,1'i **Kısmen**, % 22,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 37,9'u **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Abant İzzet baysal Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediğini, % 0'ı **Az**, % 14,0'ı **Kısmen**, % 34,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 51,2'si **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişler, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediğini, % 2,4'ü **Az**, % 4,8'i **Kısmen**, % 38,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 54,8'si **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı öğrencilerinin % 0'ı orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediğini, % 2,5'i **Az**, % 2,5'i **Kısmen**, % 37,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 57,5'i **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Elde edilen verilere göre; Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Cumhuriyet Üniversitesi ve On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalları anket verileri **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** seçeneklerinde % 30 ve üzeri yüksek değerlerde dağılım göstermiştir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğt. Fak. G.S.E.B. M.E.A.B. Dalı'nda anket sonuçlarında **Kısmen, Büyük Ölçüde ve Tamamen** seçeneklerinde yoğunlaşma gerçekleşmiştir. Bu verilere göre; anket sonuçlarının kurumlar arasında farklı dağılımlar gösterdiği, orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve bireysel çalgısındaki birikimi topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkisine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasındaki bu farklılığın anlamlı olduğu söylenebilir.

4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Bu alt problemde müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği dersini alan öğrenciler arasında cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık olup olmadığı istatistiksel çözümlemelerle ortaya konmuştur.

2008-2009 eğitim yılı güz döneminde örnekleme yer alan üniversitelerin ilgili anabilim dallarında uygulanan anketin cinsiyete göre dağılımı tablo:4.9.1'de belirtilmektedir.

Tablo:4.9.1. Uygulanan Anketin cinsiyete göre Dağılımı

4.9.1. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesinde bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerde cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık vardır ($P=0.048<0.05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	10	4,8	25	12,1	102	49,3	45	21,7	25	12,1	9,59	,048
ERKEK	14	14,3	13	13,3	37	37,8	22	22,4	12	12,2		
TOPLAM	24	7,9	38	12,5	139	45,6	67	22,0	37	12,1		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.1.1

Ders öncesi bireysel hazırlık ve cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.1.1'e göre; kız öğrencilerin % 4,8'i **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 12,1'i **Az**, % 49,3'ü **Kısmen**, % 21,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 12,1'i **Tamamen** derse ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin 14,3'ü **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 13,3'ü **Az**, % 37,8'i **Kısmen**, % 22,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 12,2'si **Tamamen** derse ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu veriler ışığında kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre **Kısmen** ders öncesi bireysel hazırlık yaptıkları, ders öncesi bireysel hazırlık yapmaya ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.9.2. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerde cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0.574>0.05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	65	31,4	40	19,3	57	27,5	29	14,0	16	7,7	2,91	,574
ERKEK	24	24,5	25	25,5	25	25,5	17	17,3	7	7,1		
TOPLAM	89	29,2	65	21,3	82	26,9	46	15,1	23	7,5		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.2.1

Ders öncesi grup çalışması ve cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.2.1'e göre; kız öğrencilerin % 31,4'ü ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını, % 19,3'ü **Az**, % 27,5'i **Kısmen**, % 14,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 7,7'si **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin % 24,5'i ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını, % 25,5'i **Az**, % 25,5'i **Kısmen**, % 17,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 7,1'i **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu veriler ışığında kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 30'u ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadığı, %26'sı **Kısmen**, % 21'i ders öncesi **Az** grup çalışması yaptığı ve grup çalışması ile cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.9.3. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,373>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	5	2,4	17	8,2	47	22,7	82	39,6	56	27,1	4,25	,373
ERKEK	2	2,0	3	3,1	18	18,4	45	45,9	30	30,6		
TOPLAM	7	2,3	20	6,6	65	21,3	127	41,6	86	28,2		

***P<0.05**

Tablo:4.9.3.1

Bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişmesi ve cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.3.1'e göre; kız öğrencilerin % 2,4'ü bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini, % 8,2'si **Az**, % 22,7'si **Kısmen**, % 39,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 27,1'i **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin % 2,0'ı bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini, % 3,1'i **Az**, % 18,4'ü **Kısmen**, % 45,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 30,6'sı **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu verilere göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 42'sinin bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Büyük Ölçüde** gelişebilirliğine inandıkları, % 28'i **Tamamen** ve % 21'i **Kısmen** gelişebilirliğine inandıkları ve bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişmesi ile cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.9.4. Bireysel çalgı davranışlarının Orkestra/Oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,380>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	5	2,4	14	6,8	54	26,1	75	36,2	59	28,5	4,20	,380
ERKEK	1	1,0	5	5,1	18	18,4	38	38,8	36	36,7		
TOPLAM	6	2,0	19	6,2	72	23,6	113	37,0	95	31,1		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.4.1

Bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesi ve cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.4.1'e göre; kız öğrencilerinin % 2,4'ü bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği , % 6,8'i **Az**, % 26,1'i **Kısmen**, % 36,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 28,5'i **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerinin % 1,0'ı bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği , % 5,1'i **Az**, % 18,4'ü **Kısmen**, % 38,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 36,7'si **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu verilere göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 37'sinin bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Büyük Ölçüde** pekiştirildiğini düşündükleri, % 31'inin **Tamamen** ve % 24'ünün **Kısmen** pekiştirildiğini düşündükleri ve bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşler ile cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.5. Orkestra/Oda müziği dersinin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin öğrenci görüşleriyle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,890>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	6	2,9	13	6,3	50	24,2	88	42,5	50	24,2	1,13	,890
ERKEK	2	2,0	8	8,2	20	20,4	45	45,9	23	23,5		
TOPLAM	8	2,6	21	6,9	70	23,0	133	43,6	73	23,9		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.5.1

Orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime katkısı ve cinsiyet değişkenleri için

Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.5.1'e göre; Kız öğrencilerinin % 2,9'u orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı , % 6,3'ü **Az**, % 24,2'si **Kısmen**, % 42,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 24,2'si **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerinin % 2,0'ı orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı , % 8,2'si **Az**, % 20,4'ü **Kısmen**, % 45,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 23,5'i **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Buna göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 44'ünün orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Büyük Ölçüde** katkı sağladığını düşündükleri, % 24'ünün **Tamamen** ve % 23'ünün **Kısmen** katkı sağladığını düşündükleri ve orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime katkılarına ilişkin görüşler ile cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.6. Orkestra/Oda müziği eğitiminin gelecekte meslek yaşantısına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği eğitiminin gelecekteki meslek yaşantısına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,806>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	7	3,4	11	5,3	54	26,1	74	35,7	61	29,5	1,61	,806
ERKEK	5	5,1	5	5,1	30	30,6	34	34,7	24	24,5		
TOPLAM	12	3,9	16	5,2	84	27,5	108	35,4	85	27,9		

***P<0.05**

Tablo:4.9.6.1

Orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama katkısı ve cinsiyet değişkenleri için

Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.6.1'e göre; Kız öğrencilerin % 3,4'ü orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağını , % 5,3'ü **Az**, % 26,1'i **Kısmen**, % 35,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 29,5'i **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerinin % 5,1'i orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağını , % 5,1'i **Az**, % 30,6'sı **Kısmen**, % 34,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 24,5'i **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Buna göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 35'inin orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağını düşündükleri, % 28'inin **Tamamen** ve % 28'inin **Kısmen** katkı sağlayacağını düşündükleri ve orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama katkılarına ilişkin kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.7. Orkestra/Oda müziği dersinde toplu çalma alıştırma çalışmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersinin başlangıcında uygulanan toplu çalma alıştırma çalışmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,678>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	8	3,9	16	7,7	47	22,7	77	37,2	59	28,5	2,32	,678
ERKEK	3	3,1	10	10,2	19	19,4	43	43,9	23	23,5		
TOPLAM	11	3,6	26	8,5	66	21,6	120	39,3	82	26,9		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.7.1

Orkestra/oda müziği dersinde toplu çalgı alıştırma çalışmalarının bireysel çalgı gelişimine katkısı ve cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.7.1'e göre; Kız öğrencilerin % 3,9'u orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırma çalışmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağı, % 7,7'si **Az**, % 22,7'si **Kısmen**, % 37,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 28,5'i **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin % 3,1'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırma çalışmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağı, % 10,2'si **Az**, % 19,4'ü **Kısmen**, % 43,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 23,5'i **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Buna göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 39'unun orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığını/sağlayacağını düşündükleri, % 27'sinin **Tamamen** ve % 22'sinin **Kısmen** katkı sağladığını/sağlayacağını düşündükleri ve toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine katkılarına ilişkin kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.8. Orkestra/Oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitime katkılarına ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,760>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	9	4,3	13	6,3	38	18,4	76	36,7	71	34,3	1,87	,760
ERKEK	7	7,1	8	8,2	19	19,4	31	31,6	33	33,7		
TOPLAM	16	5,2	21	6,9	57	18,7	107	35,1	104	34,1		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.8.1

Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi ve gam çalışmalarının katkısı ve cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.8.1'e göre; kız öğrencilerin % 4,3'ü orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitime **Hiç** katkı sağlamadığı, % 6,3'ü **Az**, % 18,4'ü **Kısmen**, % 36,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 34,3'ü **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Erkek öğrencilerin % 7,1'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 8,2'si **Az**, % 19,4'ü **Kısmen**, % 31,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 33,7'si **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Buna göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 35'inin orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığını düşündükleri, % 34'ünün **Tamamen** katkı sağladığını düşündükleri, dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.9. Orkestra/Oda müziği dersini alan öğrencilerin çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin bulundukları çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşlerinde cinsiyete dayalı arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,318>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	4	1,9	20	9,7	65	31,4	82	39,6	36	17,4	4,71	,318
ERKEK	0	0	8	8,2	24	24,5	43	43,9	23	23,5		
TOPLAM	4	1,3	28	9,2	89	29,2	125	41,0	59	19,3		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.9.1

Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşleri ve cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.9.1'e göre; Kız öğrencilerin % 1,9'u çalgı grubu seviyelerini **Hiç** yeterli bulmadıkları, % 9,7'si **Az**, % 31,4'ü **Kısmen**, % 39,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 17,4'ü **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin % 0'ı çalgı grubu seviyelerini **Hiç** yeterli bulmadıkları % 8,2'si **Az**, % 24,5'i **Kısmen**, % 43,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 23,5'i **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Buna göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 41'inin orkestra/oda müziği dersinde bulundukları çalgı grubundaki seviyelerini **Büyük Ölçüde** yeterli buldukları,% 29'unun **Kısmen** yeterli buldukları, orkestra/oda müziği dersindeki çalgı gruplarına ilişkin öğrencilerin görüşleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.10. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,694>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	6	2,9	11	5,3	47	22,7	85	41,1	58	28,0	2,23	,694
ERKEK	5	5,1	6	6,1	23	23,5	33	33,7	31	31,6		
TOPLAM	11	3,6	17	5,6	70	23,0	118	38,7	89	29,2		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.10.1

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkısı ve cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.10.1'e göre; kız öğrencilerin % 2,9'u orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 5,3'ü **Az**, % 22,7'si **Kısmen**, % 41,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 28,0'ı **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin % 5,1'i orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 6,1'i **Az**, % 23,5'i **Kısmen**, % 33,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 31,6'sı **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Buna göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 38'inin orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığına inandıkları, % 29'unun **Kısmen** katkı sağladığına inandıkları, orkestra/oda müziği dersindeki teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerde cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.11. Orkestra/Oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. ($P=0,447>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	13	6,3	34	16,4	66	31,9	73	35,3	21	10,1	3,71	,447
ERKEK	7	7,1	9	9,2	34	34,7	34	34,7	14	14,3		
TOPLAM	20	6,6	43	14,1	100	32,8	107	35,1	35	11,5		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.11.1

Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliği ve Cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.11.1'e göre; kız öğrencilerin % 6,3'ü orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 16,4'ü **Az**, % 31,9'u **Kısmen**, % 35,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 10,1'i **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin % 7,1'i orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 9,2'si **Az**, % 34,7'si **Kısmen**, % 34,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 14,3'ü **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Buna göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 35'inin orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgileri ve uygulamaları **Büyük Ölçüde** yeterli buldukları, % 33'ünün **Kısmen** yeterli buldukları, orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerde cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.12. Orkestra/Oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönemlik bir ders olarak programda yer almasının yeterliliğine ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. ($P=0,020<0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	31	15,0	69	33,3	59	28,5	32	15,5	16	7,7	11,7	,020
ERKEK	24	24,5	16	16,3	28	28,6	20	20,4	10	10,2		
TOPLAM	55	18,0	85	27,9	87	28,5	52	17,0	26	8,5		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.12.1

Orkestra/oda müziği dersinin V.Yarıyıldan itibaren 3 dönemlik bir ders olması ve Cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.12.1'e göre; kız öğrencilerin % 15,0'ı orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 33,3'ü **Az**, % 28,5'i **Kısmen**, % 15,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 7,7'si **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin % 24,5'i orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 16,3'ü **Az**, % 28,6'sı **Kısmen**, % 20,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 10,2'si **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bu veriler ışığında; kız öğrenciler programda üç dönem yer alan orkestra/oda müziği dersini % 33 oranla **Hiç** yeterli bulmazken, erkek öğrenciler % 29 oranla **Kısmen** yeterli bulduğu, orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin görüşlerde cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.9.13. Orkestra/Oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturuş düzenine ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

“Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne ilişkin anket sonuçlarıyla cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. ($P=0,315>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	40	19,3	27	13,0	47	22,7	46	22,2	47	22,7	4,74	,315
ERKEK	16	16,3	12	12,2	16	16,3	21	21,4	33	33,7		
TOPLAM	56	18,4	39	12,8	63	20,7	67	22,0	80	26,2		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.13.1

Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturuş düzenine ilişkin görüşler ve Cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.13.1’e göre; kız öğrencilerin % 19,3’ü “orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 13,0’ı **Az**, % 22,7’si **Kısmen**, % 22,2’si **Büyük Ölçüde** ve % 22,7’si **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir.

Erkek öğrencilerin % 16,3'ü “orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturma düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 12,2'si **Az**, % 16,3'ü **Kısmen**, % 21,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 33,7'si **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu verilere göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 26'sının “orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturma düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne **Tamamen** katıldıkları, % 22'sinin **Büyük Ölçüde** katıldıkları ve orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturma düzenine ilişkin görüşlerde cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.14. Orkestra/Oda müziği dersi çalgı grupları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

“Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir.” görüşüne ilişkin anket sonuçlarıyla cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($P=0,245>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	6	2,9	7	3,4	23	11,1	39	18,8	132	63,8	5,44	,245
ERKEK	7	7,1	6	6,1	14	14,3	17	17,3	54	55,1		
TOPLAM	13	4,3	13	4,3	37	12,1	56	18,4	186	61,0		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.14.1

Orkestra/oda müziği dersi çalgı grupları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin görüşler ve Cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.14.1'e göre; kız öğrencilerin % 2,9'u "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 3,4'ü **Az**, % 11,1'i **Kısmen**, % 18,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 63,8'i **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin % 7,1'i "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 6,1'i **Az**, % 14,3'ü **Kısmen**, % 17,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 55,1'i **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir.

Bu verilere göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 61'inin "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Tamamen** katıldıkları ve orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin anket sonuçlarında cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.15. Orkestra/Oda müziği dersinin programda mevcut durumunun arttırılmasına ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiğine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,898>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	9	4,3	16	7,7	47	22,7	64	30,9	71	34,3	1,08	,898
ERKEK	7	7,1	6	6,1	21	21,4	30	30,6	33	33,7		
TOPLAM	16	5,2	23	7,5	68	22,3	94	30,8	104	34,1		

*P<0.05

Tablo:4.9.15.1

Orkestra/oda müziği dersinin programda mevcut durumunun arttırılmasına ilişkin görüşler ve Cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.15.1'e göre; kız öğrencilerin % 4,3'ünün orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 7,7'sinin **Az**, % 22,7'sinin **Kısmen**, % 30,9'unun **Büyük Ölçüde** ve % 34,3'ünün **Tamamen** katıldığı belirlenmiştir. Erkek öğrencilerin % 7,1'inin orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 7,1'inin **Az**, % 21,4'ünün **Kısmen**, % 30,6'sının **Büyük Ölçüde** ve % 33,7'sinin **Tamamen** katıldığı belirlenmiştir.

Bu verilere göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 34'ünün orkestra/oda müziği dersinin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Tamamen** katıldıkları, % 31'inin **Büyük Ölçüde** katıldıkları ve orkestra/oda müziği dersi dönem sayısının arttırılmasına ilişkin görüşlerde cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.16. Orkestra yapılanması içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesini geliştirmedeki etkisine ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Kurumlardaki orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübelerini geliştirmelerinde ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,282>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	2	1,0	7	3,4	30	14,5	102	49,3	66	31,9	5,05	,282
ERKEK	3	3,1	6	6,1	15	15,3	38	38,8	36	36,7		
TOPLAM	5	1,6	13	4,3	45	14,8	140	45,9	102	33,4		

***P<0.05**

Tablo:4.9.16.1

Orkestra yapılanması içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesine etkilerine ilişkin görüşler ve cinsiyet değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.9.16.1'e göre; kız öğrencilerin % 1,0'ı orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 3,4'ü **Az**, % 14,5'i **Kısmen**, % 49,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 31,9'u **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin % 3,1'i orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 6,1'i **Az**, % 15,3'ü **Kısmen**, % 38,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 36,7'si **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bu verilere göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 46'sının orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığını düşündüğü, % 33'ünün **Tamamen** katkı sağladığını düşündüğü ve orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgı yetenekleri, bilgi ve tecrübelerini geliştirmelerine ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerde cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.9.17. Orkestra/Çalgı topluluğu konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimleri topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkisine ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin motivasyonu ne derece etkilediğine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,233>0,05$).

CİNSİYET	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KIZ	1	0,5	8	3,9	26	12,6	81	39,1	91	44,0	5,57	,233
ERKEK	3	3,1	7	7,1	14	14,3	33	33,7	41	41,8		
TOPLAM	4	1,3	15	4,9	40	13,1	114	37,4	132	43,3		

* $P<0.05$

Tablo:4.9.17.1

Orkestra/çalgı topluluğu konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimi topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkisine ilişkin görüşler ve cinsiyet değişkenleri için

Kay-Kare test sonuçları

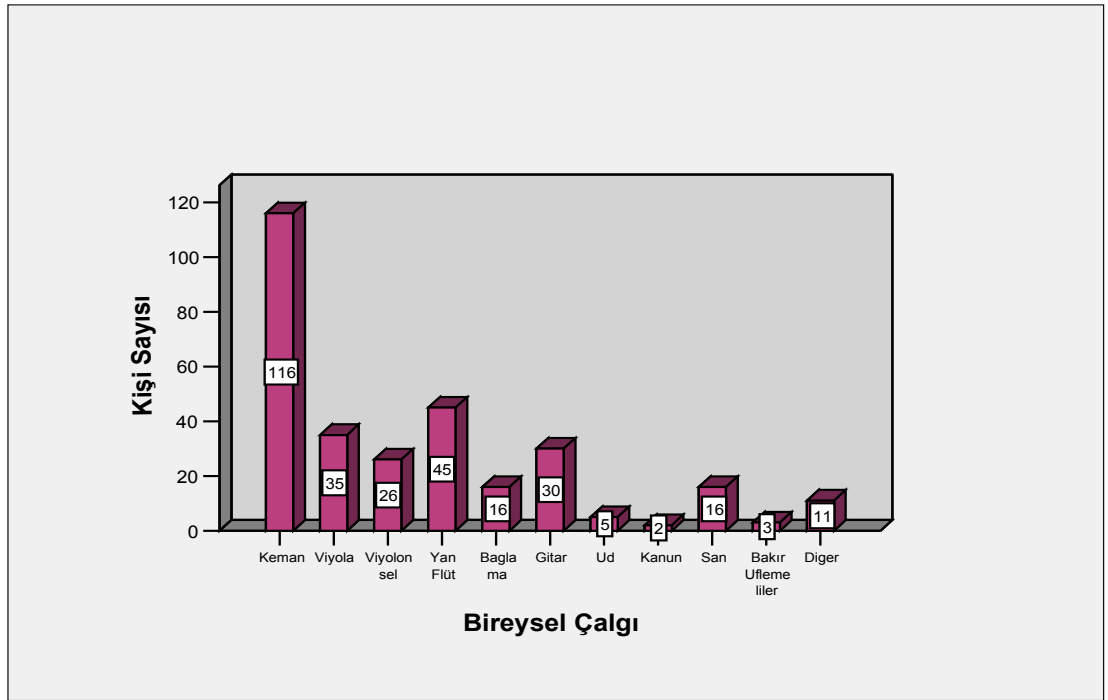
Tablo:4.9.17.1'e göre; kız öğrencilerin % 0,5'i orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediği, % 3,9'u **Az**, % 12,6'sı **Kısmen**, % 39,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 44,0'ı **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin % 3,1'i orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediği, % 7,1'i **Az**, % 14,3'ü **Kısmen**, % 33,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 41,8'i **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bu verilere göre; kız ve erkek öğrencilerin ortalama % 43'ünün orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Tamamen** motive ettiğini, % 37'sinin **Büyük Ölçüde** motive ettiğini belirtmişlerdir. Buna göre; etkinliklerde görev almanın motivasyona etkisine ilişkin görüşlerde cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Bu alt problemde müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği dersini alan öğrenciler arasında bireysel çalgıya dayalı farklılık olup olmadığı istatistiksel çözümlemelerle ortaya konmuştur.

2008-2009 eğitim yılı güz döneminde örnekleme yer alan üniversitelerin ilgili bölümlerinde uygulanan ankete cevap veren öğrencilerin bireysel çalgılarına ilişkin dağılımı tablo:4.10.1’de belirtilmektedir.

Tablo:4.10.1.

Ankete cevap veren öğrencilerin bireysel çalgı dağılımları

2008-2009 eğitim yılı güz döneminde örnekleme yer alan üniversitelerin ilgili bölümlerinde uygulanan ankete cevap veren öğrencilerin bireysel çalgı dağılımları; % 38'i Keman, % 11,5'i Viyola, % 8,5'i Viyolonsel, % 14,8'i Flüt, % 5,2'si Bağlama, % 9,8'i Gitar, % 1,6'sı Ud, % 0,7'si Kanun, % 5,2'si Şan, % 1,1'i Bakır Üflemeliler (Saksafon, Trompet), % 3,6 Diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) olarak gerçekleşmiştir.

4.10.1. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	13	11,2	18	15,5	52	44,8	25	21,6	8	6,9	41,9	,389
VİYOLA	6	17,1	6	17,1	15	42,9	6	17,1	2	5,7		
ÇELLO	0	0	2	7,7	15	57,7	5	19,2	4	15,4		
FLÜT	0	0	6	13,3	17	37,8	13	28,9	9	20,0		
BAĞLAMA	2	12,5	2	12,5	8	50,0	2	12,2	2	12,5		
GİTAR	3	10,0	2	6,7	16	53,3	6	20,0	3	10,0		
UD	0	0	1	20,0	2	40,0	1	20,0	1	20,0		
KANUN	0	0	0	0	2	100	0	0	0	0		
ŞAN	0	0	1	6,3	5	31,1	6	37,5	4	25,0		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	0	0	2	66,7	0	0	1	33,3		
DİĞER	0	0	0	0	5	45,5	3	27,3	3	27,3		
TOPLAM	24	7,9	38	12,5	139	45,6	67	22,0	37	12,1		

*P<0.05

Tablo:4.10.1.1

Ders öncesi bireysel hazırlık ve bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesinde bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($P=0.389>0.05$).

Tablo:4.10.1.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 44,8'i orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 42,9'u **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmişler, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 52,7'si **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmişler, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 37,8'i **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 50,0'ı **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtirken, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 53,3'ü **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmekte, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 40,0'ı **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmektedir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin tamamı (% 100) **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmekte, bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 37,5'i ders öncesi **Büyük Ölçüde** ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmekte, Bireysel çalgısı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 45,5'i **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmektedir.

Bu veriler ışığında; öğrencilerin orkestra/oda müziği dersi öncesinde belirlenen eser için **Kısmen** ön hazırlık yaptıkları, ders öncesi bireysel hazırlığa ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.10.2. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($P=0.028<0.05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	39	33,6	27	23,3	27	23,3	16	13,8	7	6,0	58,8	,028
VİYOLA	16	45,7	6	17,1	9	25,7	3	8,6	1	2,9		
ÇELLO	8	30,8	9	34,6	5	19,2	3	11,5	1	3,8		
FLÜT	8	17,8	6	13,3	16	35,6	7	15,6	8	17,8		
BAĞLAMA	1	6,3	3	18,8	5	31,3	5	31,3	2	12,5		
GİTAR	5	16,7	10	33,3	12	40,0	2	6,7	1	3,3		
UD	2	40,0	0	0	3	60,0	0	0	0	0		
KANUN	1	50,0	0	0	1	50,0	0	0	0	0		
ŞAN	5	31,3	1	6,3	2	12,5	6	37,5	2	12,5		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	1	33,3	0	0	2	66,7	0	0		
DİĞER	4	36,4	2	18,2	2	18,2	2	18,2	1	9,1		
TOPLAM	89	29,2	65	21,3	82	26,9	46	15,1	23	7,5		

* $P<0.05$

Tablo:4.10.2.1

Ders öncesi grup çalışması ve bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.2.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 33,6'sı ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 45,7'si ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını belirtmişler, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 34,6'sı ders öncesi **Az** grup çalışması yapmadıklarını belirtmişler, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 35,6'sı **Kısmen** grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 31,3'ü **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde** grup çalışması yaptıklarını belirtirken, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 40,0'ı **Kısmen** grup çalışması yaptıklarını belirtmekte, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 60,0'ı **Kısmen** grup çalışması yaptıklarını belirtmektedir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 50,0'ı **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını belirtirken, % 50,0'ı **Kısmen** grup çalışması yaptıklarını belirtmekte, bireysel şan eğitimi öğrencilerinin % 37,5'i ders öncesi **Büyük Ölçüde** grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si **Büyük Ölçüde** grup çalışması yaptıklarını belirtmekte, Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 36,4'ü **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını belirtmektedir.

Bu veriler ışığında; bireysel çalgı Keman, Viyola, Viyolonsel, Kanun ve Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot öğrencileri orkestra/oda müziği dersi öncesinde belirlenen eser için **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını belirtirken, bireysel çalgı Flüt, Bağlama, Gitar, Ud ve Kanun öğrencileri **Kısmen** grup çalışması yaptıklarını belirtmişler, Şan öğrencileri ve Bakır üflemeli bireysel çalgı öğrencileri **Büyük Ölçüde** grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Buna göre; ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.10.3. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,114>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	2	1,7	10	8,6	31	26,7	44	37,9	29	25,0	51,8	,114
VİYOLA	2	5,7	4	11,4	5	14,3	12	34,3	12	34,3		
ÇELLO	0	0	1	3,8	1	3,8	15	57,7	9	34,6		
FLÜT	1	2,2	1	2,2	9	20,0	20	44,4	14	31,1		
BAĞLAMA	0	0	2	12,5	4	25,0	5	31,3	5	31,3		
GİTAR	1	3,3	0	0	6	20,0	16	53,3	7	23,3		
UD	0	0	0	0	3	60,0	2	40,0	0	0		
KANUN	1	50,0	0	0	0	0	1	50,0	0	0		
ŞAN	0	0	1	6,3	3	18,8	7	43,8	5	31,3		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	0	0	0	0	2	66,7	1	33,3		
DİĞER	0	0	1	9,1	3	27,3	3	27,3	4	36,4		
TOPLAM	7	2,3	20	6,6	65	21,3	127	41,6	86	28,2		

* $P<0.05$

Tablo:4.10.3.1

Bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişmesi ve

Bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.3.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 37,9'u bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Büyük Ölçüde** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 34,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 34,3'ü **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 57,7'si **Büyük Ölçüde** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 44,4'ü **Büyük Ölçüde** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 31,3'ü bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Büyük Ölçüde** ve % 31,3'ü **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtirken, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 53,3'ü **Büyük Ölçüde** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmekte, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 60,0'ı **Kısmen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmektedir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 50,0'ı bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediği yönünde görüş belirtirken, % 50,0'ı **Büyük Ölçüde** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmekte, bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 43,8'i **Büyük Ölçüde** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Büyük Ölçüde** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmekte, Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 36,4'ü **Büyük Ölçüde** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmektedir.

Bu veriler ışığında; bireysel çalgı Keman, Viyola, Viyolonsel, Flüt, Bağlama, Gitar, Şan ve Bakır üflemeli çalgı öğrencilerinin bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Büyük Ölçüde** geliştiğine inandıkları, Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot öğrencilerinin **Tamamen** geliştiğine inandıkları, Ud öğrencilerinin ise **Kısmen** geliştiğine inandıkları, bireysel çalgı Kanun öğrencilerinin % 50'si **Hiç** gelişmediğini vurgularken % 50'si **Büyük Ölçüde** geliştiğine inandıkları ortaya çıkmaktadır. Buna göre; bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.10.4. Bireysel çalgı davranışlarının Orkestra/Oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,330>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	3	2,6	8	6,8	29	25,0	44	37,9	32	27,6	34,2	,729
VİYOLA	1	2,9	6	17,1	5	14,3	9	25,7	14	40,0		
ÇELLO	0	0	0	0	6	23,1	10	38,5	10	38,5		
FLÜT	1	2,2	1	2,2	9	20,0	17	37,8	17	37,8		
BAĞLAMA	0	0	1	6,3	2	12,5	9	56,3	4	25,0		
GİTAR	0	0	2	6,7	11	36,7	11	36,7	6	20,0		
UD	0	0	0	0	1	20,0	3	60,0	1	20,0		
KANUN	0	0	0	0	1	50,0	1	50,0	0	0		
ŞAN	1	6,3	1	6,3	2	12,5	6	37,5	6	37,5		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	0	0	1	33,3	0	0	2	66,7		
DİĞER	0	0	0	0	5	45,5	3	27,3	3	27,3		
TOPLAM	6	2,0	19	6,2	72	23,6	113	37,0	95	31,1		

***P<0.05**

Tablo:4.10.4.1

Bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesi ve bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.4.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 37,9'u bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Büyük Ölçüde** pekiştiği yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 40,0'ı **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 38,5'i **Büyük Ölçüde**, % 38,5'i **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 37,8'i **Büyük Ölçüde**, % 37,8'i **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 56,3'ü bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Büyük Ölçüde** pekiştiği yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 36,7'si **Büyük Ölçüde**, % 36,7'si **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 60,0'ı **Büyük Ölçüde** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 50,0'ı bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Kısmen** pekiştiği yönünde görüş belirtirken, % 50,0'ı **Büyük Ölçüde** pekiştiği yönünde görüş belirtmekte, bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 37,5'i **Büyük Ölçüde**, % 37,5'i **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmekte, Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 45,5'i **Kısmen** pekiştiği yönünde görüş belirtmektedir.

Bu veriler ışığında; bireysel çalgı Keman, Bağlama ve Ud öğrencilerinin bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Büyük Ölçüde** pekiştigiğine inandıkları, Viyola ve Bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) öğrencilerinin **Tamamen** pekiştigiğine inandıkları, Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot öğrencilerinin **Kısmen** pekiştigiğine inandıkları, Viyolonsel, Flüt ve Şan öğrencilerinin **bireysel çalgı** davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** pekiştigiğine inandıkları, Gitar ve Kanun öğrencilerinin ise **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde** pekiştigiğine inandıkları ortaya çıkmaktadır. Buna göre; bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.10.5. Orkestra/Oda müziği dersinin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,257>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	5	4,3	9	7,8	29	25,0	47	40,5	26	22,4	45,4	,257
VİYOLA	1	2,9	2	5,7	8	22,9	17	48,6	7	20,0		
ÇELLO	0	0	1	3,8	6	23,1	11	42,3	8	30,8		
FLÜT	0	0	0	0	9	20,0	19	42,2	17	37,8		
BAĞLAMA	0	0	0	0	4	25,0	9	56,3	3	18,8		
GİTAR	2	6,7	4	13,3	6	20,0	11	36,7	7	23,3		
UD	0	0	1	20,0	3	60,0	1	20,0	0	0		
KANUN	0	0	0	0	2	100	0	0	0	0		
ŞAN	0	0	3	18,8	2	12,5	8	50,0	3	18,8		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	1	33,3	0	0	2	66,7	0	0		
DİĞER	0	0	0	0	1	9,1	8	72,7	2	18,2		
TOPLAM	8	2,6	21	6,9	70	23,0	133	43,6	73	23,9		

***P<0.05**

Tablo:4.10.5.1

Orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime katkısı ve bireysel çalgı değişkenleri için

Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.5.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 40,5'i orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 48,6'sı **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 42,3'ü **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 42,2'si **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 56,3'ü orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 36,7'si **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 60,0'ı **Kısmen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 100'ü orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Kısmen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtirken Bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 50,0'ı katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmekte, Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 72,7'si **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmektedir.

Bu veriler ışığında; bireysel çalgı Keman, Viyola, Flüt, Bağlama, Gitar, Şan, Bakır üflemeli (Saksafon, Trompet), Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot öğrencilerinin orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Büyük Ölçüde** katkı sağladığına inandıkları, Ud ve Kanun ise **Kısmen** katkı sağladığına inandıkları ortaya çıkmaktadır. Buna göre; orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.10.6. Orkestra/Oda müziği eğitiminin gelecekte meslek yaşantısına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği eğitiminin gelecekte meslek yaşantısına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin öğrenci görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($P=0,004<0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	3	2,6	5	4,3	34	29,3	41	35,3	33	28,4	78,4	,004
VİYOLA	3	8,6	0	0	7	20,0	16	45,7	9	25,7		
ÇELLO	1	3,8	1	3,8	7	26,9	9	34,6	8	30,8		
FLÜT	0	0	4	8,9	13	28,9	9	20,0	19	42,2		
BAĞLAMA	0	0	0	0	11	68,8	3	18,8	2	12,5		
GİTAR	2	6,7	3	10,0	5	16,7	12	40,0	8	26,7		
UD	2	40,0	0	0	0	0	3	60,0	0	0		
KANUN	1	50,0	0	0	1	50,0	0	0	0	0		
ŞAN	0	0	2	12,5	4	25,0	5	31,3	5	31,3		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	0	0	1	33,3	2	66,7	0	0		
DİĞER	0	0	1	9,1	1	9,1	8	72,7	1	9,1		
TOPLAM	12	3,9	16	5,2	84	27,5	108	35,4	85	27,9		

***P<0.05**

Tablo:4.10.6.1

Orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama katkısı ve bireysel çalgı değişkenleri için

Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.6.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 35,3'ü orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 45,7'si **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 34,6'sı **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 42,2'si **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 68,8'i orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Kısmen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 40,0'ı **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 60,0'ı **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 50,0'ı **Hiç** katkı sağlamayacağı yönünde görüş belirtirken, % 50,0'ı **Kısmen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmekte, bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 31,3'ü **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtirken, % 31,3'ü **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmekte, Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 72,7'si **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmektedir.

Bu veriler ışığında; bireysel çalgı Keman, Viyola, Viyolonsel, Gitar, Ud, bakır üflemeli (Saksafon, Trompet), Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot öğrencileri orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağını belirtirken, bireysel çalgı Flüt öğrencileri **Tamamen** katkı sağlayacağına inanmakta, bireysel çalgı bağlama öğrencileri **Kısmen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmektedir. Bireysel çalgı kanun öğrencilerinin bir bölümü orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağına ilişkin görüş belirtirken, diğer bir bölümü **Kısmen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmektedir. Bireysel şan eğitimi öğrencileri ağırlıklı olarak orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** katkı sağlayacağına inanmaktadır. Bu sonuçlara göre; orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama katkısına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasındaki farklılığın anlamlı olduğu söylenebilir.

4.10.7. Orkestra/Oda müziği dersinde toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersinin başlangıcında uygulanan toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($P=0,020<0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	3	2,6	14	12,1	23	19,8	51	44,0	25	21,6	60,5	,020
VİYOLA	5	14,3	0	0	5	14,3	12	34,3	13	37,1		
ÇELLO	0	0	0	0	5	19,2	14	53,8	7	26,9		
FLÜT	0	0	3	6,7	11	24,4	13	28,9	18	40,0		
BAĞLAMA	1	6,3	2	12,5	2	12,5	8	50,0	3	18,8		
GİTAR	1	3,3	5	16,7	8	26,7	11	36,7	5	16,7		
UD	0	0	0	0	1	20,0	3	60,0	1	20,0		
KANUN	0	0	0	0	1	50,0	1	50,0	0	0		
ŞAN	0	0	2	12,5	5	31,3	4	25,0	5	31,3		
BAKIR ÜFLEMELİ	1	33,3	0	0	0	0	2	66,7	0	0		
DİĞER	0	0	0	0	5	45,5	1	9,1	5	45,5		
TOPLAM	11	3,6	26	8,5	66	21,6	120	39,3	82	26,9		

* $P<0,05$

Tablo:4.10.7.1

Orkestra/oda müziği dersinde toplu çalgı alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine katkısı ve Bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.7.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 35,3'ü orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 37,1'i **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 53,8'i **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 40,0'ı **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 50,0'ı orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 36,7'si **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 60,0'ı **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 50,0'ı toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Kısmen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtirken, % 50,0'ı **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 31,3'ü **Kısmen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 45,5'i toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Kısmen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtirken, % 45,5'i **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bu veriler ışığında; bireysel çalgı Keman, Viyolonsel, Bağlama, Gitar, Ud ve bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) çalgı öğrencilerinin orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağını düşündükleri, bireysel çalgı Flüt ve viyola öğrencilerinin **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağını düşündükleri, bireysel çalgı Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot öğrencilerinin **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağına inandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Kanun öğrencilerinin bir bölümü toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Kısmen** katkı sağladığı/sağlayacağını düşünürken, diğer bir bölümü **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı/sağlayacağına inanmaktadır. Şan öğrencileri toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Kısmen** katkı sağladığı/sağlayacağına inanmaktadır. Bu sonuçlara göre, orkestra/oda müziği dersinin başlangıcında uygulanan toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.10.8. Orkestra/Oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin öğrenci görüşleriyle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($P=0,005<0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	2	1,7	8	6,9	24	20,7	37	31,9	45	38,8	66,6	,005
VİYOLA	4	11,4	1	2,9	7	20,0	14	40,0	9	25,7		
ÇELLO	0	0	3	11,5	4	15,4	12	46,2	7	26,9		
FLÜT	1	2,2	2	4,4	7	15,6	15	33,3	20	44,4		
BAĞLAMA	4	25,0	2	12,5	4	25,0	4	25,0	2	12,5		
GİTAR	3	10,0	1	3,3	6	20,0	11	36,7	9	30,0		
UD	0	0	0	0	0	0	5	100	0	0		
KANUN	1	50,0	1	50,0	0	0	0	0	0	0		
ŞAN	1	6,3	2	12,5	3	18,8	6	37,5	4	25,0		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	1	33,3	0	0	1	33,3	1	33,3		
DİĞER	0	0	0	0	2	18,2	2	18,2	7	63,6		
TOPLAM	16	5,2	21	6,9	57	18,7	107	35,1	104	34,1		

*P<0.05

Tablo:4.10.8.1

Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi ve gam çalışmalarının katkısı ve Bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.8.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 38,8'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 40,0'ı **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 46,2'si **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 44,4'ü **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 25,0'ı orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 25,0'ı **Kısmen**, % 25,0'ı **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 36,7'si orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 100'ü **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 50,0'ı orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı yönünde görüş belirtirken, % 50,0'ı **Az** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel şan eğitimi öğrencilerinin % 37,5'i **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 33,3'ü **Az** katkı sağladığı yönünde görüş belirtirken, % 33,3'ü **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı, % 33,3'ü ise **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 63,6'sı orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bu veriler ışığında; bireysel çalgı Keman, Flüt, Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot, Tar öğrencilerinin orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Tamamen** katkı sağladığını düşündükleri, bireysel çalgı viyola, viyolonsel, gitar, ud ve şan öğrencilerinin **Büyük Ölçüde** katkı sağladığına inandıkları söylenebilir. Bireysel çalgı kanun öğrencilerinin bir bölümü orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığını düşünürken, diğer bir bölümü **Az** katkı sağladığına inanmaktadır. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin bir bölümü başlangıçtaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı yönünde görüş belirtirken, diğer bir bölümü **Kısmen** katkı sağladığını düşünmekte, diğer bir bölümü ise **Büyük Ölçüde** katkı sağladığına inanmaktadır. Bu sonuçlara göre, orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.10.9. Orkestra/Oda müziği dersini alan öğrencilerin çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin bulundukları çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşleriyle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,992>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	3	2,6	11	9,5	33	28,4	47	40,5	22	19,0	21,6	,992
VİYOLA	1	2,9	4	11,4	10	28,6	13	37,1	7	20,0		
ÇELLO	0	0	1	3,8	12	46,2	11	42,3	2	7,7		
FLÜT	0	0	5	11,1	12	26,7	20	44,4	8	17,8		
BAĞLAMA	0	0	1	6,3	4	25,0	7	43,8	4	25,0		
GİTAR	0	0	3	10,0	8	26,7	12	40,0	7	23,3		
UD	0	0	1	20,0	1	20,0	1	20,0	2	40,0		
KANUN	0	0	0	0	0	0	1	50,0	1	50,0		
ŞAN	0	0	1	6,3	6	37,5	8	50,0	1	6,3		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	0	0	0	0	2	66,7	1	33,3		
DİĞER	0	0	1	9,1	3	27,3	3	27,3	4	36,4		
TOPLAM	4	1,3	28	9,2	89	29,2	125	41,0	59	19,3		

* $P<0.05$

Tablo:4.10.9.1

Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşleri ve Bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.9.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 40,5'i çalgı grubu seviyelerini **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 37,1'i çalgı grubu seviyelerini **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtmişler, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 46,2'si çalgı grubu seviyelerini **Kısmen** bulduklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 44,4'ü çalgı grubu seviyelerini **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtmişler, Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 43,8'i çalgı grubu seviyelerini **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 40,0'ı **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtirken, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 40,0'ı **Tamamen** yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 50,0'ı çalgı grubu seviyelerini **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtirken, % 50,0'ı çalgı seviyelerini **Tamamen** yeterli bulmaktadır. Bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 50,0'ı çalgı grubu seviyelerini **Büyük Ölçüde** yeterli bulmakta, Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtmektedir. Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot, Tar) seçeneğindeki öğrencilerin % 36,4'ü çalgı seviyelerini **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtmektedir.

Bu veriler ışığında; bireysel çalgı öğrencilerinin çoğunluğunun orkestra/oda müziği dersi kapsamında oluşturulan çalgı grubundaki seviyelerini Büyük ölçüde yeterli buldukları, ayrıca öğrencilerin çalgı grubu seviyelerine ilişkin görüşleriyle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.10.10. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin öğrenci görüşleri ile bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($P=0,035<0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	4	3,4	5	4,3	30	25,9	45	38,8	32	27,6	57,7	,035
VİYOLA	4	11,4	4	11,4	3	8,6	12	34,3	12	34,3		
ÇELLO	0	0	1	3,8	10	38,5	8	30,8	7	26,9		
FLÜT	1	2,2	1	2,2	5	11,1	22	48,9	16	35,6		
BAĞLAMA	0	0	1	6,3	6	37,5	6	37,5	3	18,8		
GİTAR	0	0	1	3,3	10	33,3	14	46,7	5	16,7		
UD	0	0	1	20,0	1	20,0	1	20,0	2	40,0		
KANUN	1	50,0	0	0	1	50,0	0	0	0	0		
ŞAN	1	6,3	2	12,5	2	12,5	4	25,0	7	43,8		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	1	33,3	0	0	1	33,3	1	33,3		
DİĞER	0	0	0	0	2	18,2	5	45,5	4	36,4		
TOPLAM	11	3,6	17	5,6	70	23,0	118	37,8	89	29,2		

***P<0.05**

Tablo:4.10.10.1

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkısı ve bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.10.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 38,8'i orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Büyük Ölçüde** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 34,3'ü teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Büyük Ölçüde** katkıda bulunduğunu ifade ederken, % 34,4'ü **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 38,5'i uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Kısmen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 48,9'u **Büyük Ölçüde** katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 37,5'i uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Kısmen** katkıda bulunduğuna inanırken, % 37,5'i **Büyük Ölçüde** katkıda bulunduğunu belirtmektedir. Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 46,7'si teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Büyük Ölçüde** katkıda bulunduğunu belirtirken, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 40,0'ı **Tamamen** katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 50,0'ı orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığına inanırlarken, % 50,0'ı **Kısmen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 43,8'i teknik çalışmaların **Tamamen** katkıda bulunduğunu belirtmişler, Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 33,3'ü **Az** katkı sağladığına inanmakta, % 33,3'ü **Büyük Ölçüde** katkı sağladığını belirtmekte, % 33,3'ü ise **Tamamen** katkıda bulunduğunu belirtmektedir. Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 45,5'i orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüşlerini belirtmektedir.

Bu veriler ışığında; orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların öğrencilerin bireysel çalgı eğitimlerine katkısına ilişkin görüşlerinde bireysel çalgı keman, gitar, flüt, Kontrbas, Klarinet, Obua ve Fagot öğrencileri **Büyük Ölçüde** katkı sağladığını belirtirken, bireysel çalgı viyola öğrencileri **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** katkıda bulunduğuna inanmakta, viyolonsel öğrencileri **Kısmen**, bağlama öğrencileri **Kısmen** ve **Büyük Ölçüde**, bireysel çalgı ud

öğrencileri ve bireysel ses eğitimi öğrencileri **Tamamen**, bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrenciler **Az**, **Büyük Ölçüde** ve **Tamamen** katkı sağladığına inanmaktadırlar. Bu verilere göre; ankete katılan öğrencilerin orkestra/oda müziği dersinde uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

4.10.11. Orkestra/Oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşleri ile bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. ($P=0,539>0,05$).

Tablo:4.10.11.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 35,3'ü orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Kısmen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 25,7'si verilen teorik bilgileri ve uygulamaları **Az** yeterli bulurken, % 25,7'si **Büyük Ölçüde** yeterli bulmaktadır. Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 50,0'ı teorik bilgileri ve uygulamaları **Kısmen** yeterli bulurken, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 44,4'ü **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 56,3'ü, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 33,3'ü orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgileri ve uygulamaları **Büyük Ölçüde** yeterli bulmaktadır. Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 40,0'ı **Kısmen** yeterli bulurken, % 40,0'ı **Tamamen** yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Ankete cevap veren bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 50,0'ı teorik bilgileri ve uygulamaları **Büyük Ölçüde** yeterli bulurken, % 50,0'ı **Tamamen** yeterli bulmaktadır. Bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 50,0'ı verilen teorik bilgileri ve uygulamaları **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtmişler, Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 33,3'ü **Az** yeterli bulmakta, % 33,3'ü **Büyük Ölçüde** % 33,3 ise **Tamamen** yeterli bulduklarını belirtmektedir.

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	9	7,8	15	12,9	41	35,3	39	33,6	12	10,3	38,5	,539
VİYOLA	4	11,4	9	25,7	8	22,9	9	25,7	5	14,3		
ÇELLO	0	0	4	15,4	13	50,0	7	26,9	2	7,7		
FLÜT	2	4,4	5	11,1	14	31,1	20	44,4	4	8,9		
BAĞLAMA	0	0	1	6,3	4	25,0	9	56,3	2	12,5		
GİTAR	4	13,3	5	16,7	8	26,7	10	33,3	3	10,0		
UD	0	0	0	0	2	40,0	2	40,0	1	20,0		
KANUN	0	0	0	0	0	0	1	50,0	1	50,0		
ŞAN	1	6,3	2	12,5	4	25,0	8	50,0	1	6,3		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	1	33,3	0	0	1	33,3	1	33,3		
DİĞER	0	0	1	9,1	6	54,5	1	9,1	3	27,3		
TOPLAM	20	6,6	43	14,1	100	32,8	107	35,1	35	11,5		

*P<0.05

Tablo:4.10.11.1

Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliği ve Bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 54,5'i orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgileri ve uygulamaları **Kısmen** yeterli bulduklarını belirtmektedir. Bu veriler ışığında; bireysel çalgı öğrencilerinin çoğunluğunun orkestra/oda müziği dersi kapsamında verilen teorik bilgileri ve uygulamaları kısmen ve büyük ölçüde yeterli buldukları, ayrıca orkestra/oda müziği ders içeriğindeki teorik bilgiler ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

4.10.12. Orkestra/Oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönemlik bir ders olarak programda yer almasının yeterliliğine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($P=0,051>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	15	12,9	33	28,4	42	36,2	17	14,7	9	7,8	55,6	,051
VİYOLA	8	22,9	10	28,6	10	28,6	5	14,3	2	5,7		
ÇELLO	3	11,5	10	38,5	6	23,1	5	19,2	2	7,7		
FLÜT	6	13,3	14	31,1	10	22,2	10	22,2	5	11,1		
BAĞLAMA	4	25,0	4	25,0	4	25,0	3	18,8	1	6,3		
GİTAR	15	50,0	5	16,7	5	16,7	4	13,3	1	3,3		
UD	0	0	2	40,0	1	20,0	1	20,0	1	20,0		
KANUN	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0		
ŞAN	1	6,3	3	18,8	3	18,8	5	31,3	4	25,0		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	1	33,3	2	66,7	0	0	0	0		
DİĞER	1	9,1	3	27,3	4	36,4	2	18,2	1	9,1		
TOPLAM	55	18,0	85	27,9	87	28,5	52	17,0	26	8,5		

***P<0.05**

Tablo:4.10.12.1

Orkestra/oda müziği dersinin V.Yarıyıldan itibaren 3 dönemlik bir ders olması ve bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.12.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 36,2'si orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Kısmen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 28,6'sı **Az** yeterli bulurken, % 28,6'si **Kısmen** yeterli bulmaktadır. Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 38,5'i, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 31,1'i orkestra/oda müziği dersinin üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasını **Az** yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 25,0'ı, üç dönem orkestra/oda müziği eğitimini **Hiç** yeterli bulmazken, % 25,0'ı **Az**, % 25,0'ı **Kısmen** yeterli bulmaktadır. Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 50,0'ı ve Bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 100'ü orkestra/oda müziği dersinin üç dönem okutulmasını **Hiç** yeterli bulmazken, Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 40,0'ı **Az** yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 31,3'ü orkestra/oda müziği dersinin üç dönemlik bir ders olarak programda yer almasını **Büyük Ölçüde** yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si, Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 36,4'ü üç dönem olmasını **Kısmen** bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu veriler ışığında; bireysel çalgı öğrencilerinin çoğunluğunun orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönemlik bir ders olarak programda yer almasını ağırlıklı olarak yeterli bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda uygulanan programda yeterliliğine ilişkin öğrencilerin görüşleriyle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

4.10.13. Orkestra/Oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturuş düzenine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

“Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa da oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne ilişkin anket sonuçları bireysel çalgı değişkeni arasında gözlemlenen farkın anlamlı olmadığı görülmektedir ($P=0,060>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	34	29,3	15	12,9	22	19,0	26	22,4	19	16,4	54,8	,060
VİYOLA	5	14,3	6	17,1	6	17,1	10	28,6	8	22,9		
ÇELLO	4	15,4	4	15,4	8	30,8	6	23,1	4	15,4		
FLÜT	6	13,3	3	6,7	10	22,2	13	28,9	13	28,9		
BAĞLAMA	2	12,5	2	12,5	2	12,5	2	12,5	8	50,0		
GİTAR	3	10,0	4	13,3	5	16,7	4	13,3	14	46,7		
UD	0	0	0	0	2	40,0	0	0	3	60,0		
KANUN	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100		
ŞAN	0	0	2	12,5	3	18,8	4	25,0	7	43,8		
BAKIR ÜFLEMELİ	1	33,3	0	0	1	33,3	1	33,3	0	0		
DİĞER	1	9,1	3	27,3	4	36,4	1	9,1	2	18,2		
TOPLAM	56	18,4	39	12,8	63	20,7	67	22,0	80	26,2		

* $P<0,05$

Tablo:4.10.13.1

Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturuş düzenine ilişkin görüşler ve bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.13.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 29,3'ü "orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur" görüşüne **Hiç** katılmadıklarını belirtmişler, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 28,6'sı **Büyük Ölçüde**, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 30,8'i, **Kısmen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 28,9'u orkestra/oda müziği dersindeki oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın farksız olduğuna ilişkin görüşe **Büyük Ölçüde** katılırken, % 28,6'sı **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 50,0'ı Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 46,7'si Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 60,0'ı Bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 100'ü ve Bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 31,3'ü "orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur" görüşüne **Tamamen** katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 33,3'ü orkestra oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa olmanın farksızlığına ilişkin görüşe **Hiç** katılmazken, % 33,3'ü **Kısmen**, %33,3'ü **Büyük Ölçüde** katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 36,4'ü "orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur" görüşüne **Kısmen** katıldıklarını belirtmişlerdir.

Bu veriler ışığında; "orkestra/oda müziği dersi kapsamında oluşturulan orkestra oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturma arasında hiçbir fark yoktur" görüşüne orkestra/oda müziği dersini alan bireysel çalgı öğrencilerinin çoğunluğunun katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca orkestra/oda müziği dersi kapsamında oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın farksızlığına ilişkin öğrencilerin görüşleriyle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

4.10.14. Orkestra/Oda müziği dersi çalgı grupları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

“Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir.” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($P=0,469>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	5	4,3	5	4,3	15	12,9	25	21,6	66	56,9	40,0	,469
VİYOLA	2	5,7	1	2,9	1	2,9	6	17,1	25	71,4		
ÇELLO	1	3,8	1	3,8	0	0	8	30,8	16	61,5		
FLÜT	1	2,2	0	0	7	15,6	6	13,3	31	68,9		
BAĞLAMA	2	12,5	1	6,3	2	12,5	2	12,5	9	56,3		
GİTAR	1	3,3	2	6,7	4	13,3	4	13,3	19	63,3		
UD	0	0	1	20,0	1	20,0	0	0	3	60,0		
KANUN	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100		
ŞAN	1	6,3	0	0	2	12,5	4	25,0	9	56,3		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	1	33,3	1	33,3	0	0	1	33,3		
DİĞER	0	0	1	9,1	4	36,4	1	9,1	5	45,5		
TOPLAM	13	4,3	13	4,3	37	12,1	56	14,8	186	61,0		

* $P<0.05$

Tablo:4.10.14.1

Orkestra/oda müziği dersi çalgı grupları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin görüşler ve Bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.14.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 56,9'u, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 71,4'ü, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 61,5'i ve Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 68,9'u "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Tamamen** katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 56,3'ü, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 63,3'ü Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 60,0'ı ve Bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 100'ü orkestra/oda müziği çalgı grupları arasında fark olmadığı ve herkesin eşit sorumluluğa sahip olduğuna ilişkin görüşe **Tamamen** katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 56,3'ü ve Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 45,5'i orkestra grubunda eşit sorumluluğa sahip oldukları ve aralarında hiçbir farkın olmadığına ilişkin görüşe **Tamamen** katılırken, Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 33,3'ü bu görüşe **Az** katıldıklarını belirtmişler, % 33,3'ü **Kısmen**, %33,3'ü **Tamamen** katıldıklarını belirtmişlerdir.

Bu veriler ışığında; "Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne orkestra/oda müziği dersini alan bireysel çalgı öğrencilerinin çoğunluğunun tamamen katıldıkları, orkestra/oda müziği dersindeki çalgı gruplarının eşit sorumluluğa sahip oldukları ve çalgı grupları arasında fark olmadığına ilişkin öğrencilerin görüşleriyle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

4.10.15. Orkestra/Oda müziği dersinin programda mevcut durumunun arttırılmasına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($P=0,069>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	9	7,8	7	6,0	26	22,4	29	25,0	45	38,8	54,0	,069
VİYOLA	1	2,9	3	8,6	10	28,6	16	45,7	5	14,3		
ÇELLO	1	3,8	4	15,4	4	15,4	13	50,0	4	15,4		
FLÜT	1	2,2	2	4,4	13	28,9	10	22,2	19	42,2		
BAĞLAMA	1	6,3	3	18,8	5	31,3	2	12,5	5	31,3		
GİTAR	2	6,7	1	3,3	2	6,7	10	33,3	15	50,0		
UD	0	0	1	20,0	2	40,0	0	0	2	40,0		
KANUN	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100		
ŞAN	1	6,3	2	12,5	3	18,8	7	43,8	3	18,8		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	0	0	0	0	3	100	0	0		
DİĞER	0	0	0	0	3	27,3	4	36,4	4	36,4		
TOPLAM	16	5,2	23	7,5	68	22,3	94	30,8	104	34,1		

* $P<0.05$

Tablo:4.10.15.1

Orkestra/oda müziği dersinin programda mevcut durumunun arttırılmasına ilişkin görüşler ve bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.15.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 38,8'i, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 42,2'si, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 50,0'ı ve Bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 100'ü orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Tamamen** katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 45,7'si, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 50,0'ı, Bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 43,8'i ve Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 100'ü orkestra/oda müziği dersi dönem sayısının arttırılmasına ilişkin görüşe **Büyük Ölçüde** katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 31,3'ü dönem sayısının arttırılması görüşüne **Kısmen** katılırken, % 31,3'ü **Tamamen** katılmaktadır. Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 40,0'ı dönem sayısının arttırılması görüşüne **Kısmen** katılırken, % 40,0'ı bu görüşe **Tamamen** katılmaktadır. Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 36,4'ü orkestra/oda müziği dersinin üç yarıyıldan daha fazla programda yer almasına ilişkin görüşe **Büyük Ölçüde** katıldıklarını, % 36,4'ü ise **Tamamen** katıldıklarını belirtmişlerdir.

Bu veriler ışığında; orkestra/oda müziği dersinin mesleki yaşama önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde mevcut programda üç yarıyıl okutulmakta olan dersin dönem sayısının arttırılmasına ilişkin görüşe orkestra/oda müziği dersini alan bireysel çalgı öğrencilerinin çoğunluğunun katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Orkestra/oda müziği dersinin dönem sayısının arttırılmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.10.16. Orkestra yapılanması içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesini geliştirmedeki etkisine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Kurumlardaki orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgı yetenekleri, bilgi ve tecrübelerini geliştirmelerinde ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,642>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	3	2,6	4	3,4	12	10,3	59	50,9	38	32,8	36,2	,642
VİYOLA	2	5,7	2	5,7	5	14,3	15	42,9	11	31,4		
ÇELLO	0	0	2	7,7	4	19,2	6	23,1	13	50,0		
FLÜT	0	0	1	2,2	7	15,6	23	51,1	14	31,1		
BAĞLAMA	0	0	1	6,3	4	25,0	4	25,0	7	43,8		
GİTAR	0	0	2	6,7	7	23,3	15	50,0	5	20,0		
UD	0	0	1	20,0	2	40,0	0	0	2	40,0		
KANUN	0	0	0	0	0	0	2	100	0	0		
ŞAN	0	0	1	6,3	2	12,5	8	50,0	5	31,3		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	0	0	2	66,7	1	33,3	0	0		
DİĞER	0	0	0	0	1	9,1	4	36,4	6	54,5		
TOPLAM	5	1,6	13	4,3	45	14,8	140	45,9	102	33,4		

* $P<0.05$

Tablo:4.10.16.1

Orkestra yapılanması içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesine etkilerine ilişkin görüşler ve bireysel çalgı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.10.16.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 50,9'u, Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 42,9'u, Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 51,1'i ve Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 50,0'ı orkestra yapılanması /oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Yine bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 60,0'ı, Bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 100'ü ve Bireysel Şan eğitimi öğrencilerinin % 50,0'ı orkestra yapılanması /oluşumunda görev almanın bireysel çalgı bilgi, yetenek ve tecrübesine **Büyük Ölçüde** katkı sağladığını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 50,0'ı, Bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 43,8'i ve Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 54,5'i orkestra yapılanması/oluşumunda görev almanın bireysel çalgı bilgi, yetenek ve tecrübesine **Tamamen** katkı sağladığına inanmaktadırlar. Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Kısmen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bu veriler ışığında; orkestra yapılanması içerisinde görev ve sorumluluk almanın bireysel çalgı gelişimine katkılarına ilişkin görüşe bireysel çalgı öğrencilerinin çoğunluğunun katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Orkestra yapılanması içerisinde görev almanın bireysel çalgı bilgi, yetenek ve tecrübesinin gelişimine katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı farklılık olmadığı söylenebilir.

4.10.17. Orkestra/Çalgı topluluğu konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimi topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkisine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin öğrencilerin motivasyonlarını ne derece etkilediğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,474>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
KEMAN	0	0	2	1,7	17	14,7	41	35,3	56	48,3	39,9	,474
VİYOLA	2	5,7	1	2,9	6	17,1	14	40,0	12	34,3		
ÇELLO	1	3,8	3	11,5	2	7,7	9	34,6	11	42,3		
FLÜT	0	0	1	2,2	3	6,7	17	37,8	24	53,3		
BAĞLAMA	0	0	2	12,5	3	18,8	5	31,3	6	37,5		
GİTAR	1	3,3	3	10,0	2	6,7	15	50,0	9	30,0		
UD	0	0	1	20,0	2	40,0	1	20,0	1	20,0		
KANUN	0	0	0	0	0	0	1	50,0	1	50,0		
ŞAN	0	0	2	12,5	3	18,8	5	31,3	6	37,5		
BAKIR ÜFLEMELİ	0	0	0	0	0	0	2	66,7	1	33,3		
DİĞER	0	0	0	0	2	18,2	4	36,4	5	45,5		
TOPLAM	4	1,3	15	4,9	40	13,1	114	37,4	132	43,3		

* $P<0.05$

Tablo:4.10.17.1

Orkestra/çalgı topluluğu konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimi topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkisine ilişkin görüşler ve bireysel çalgı değişkenleri için

Kay-Kare test sonuçları

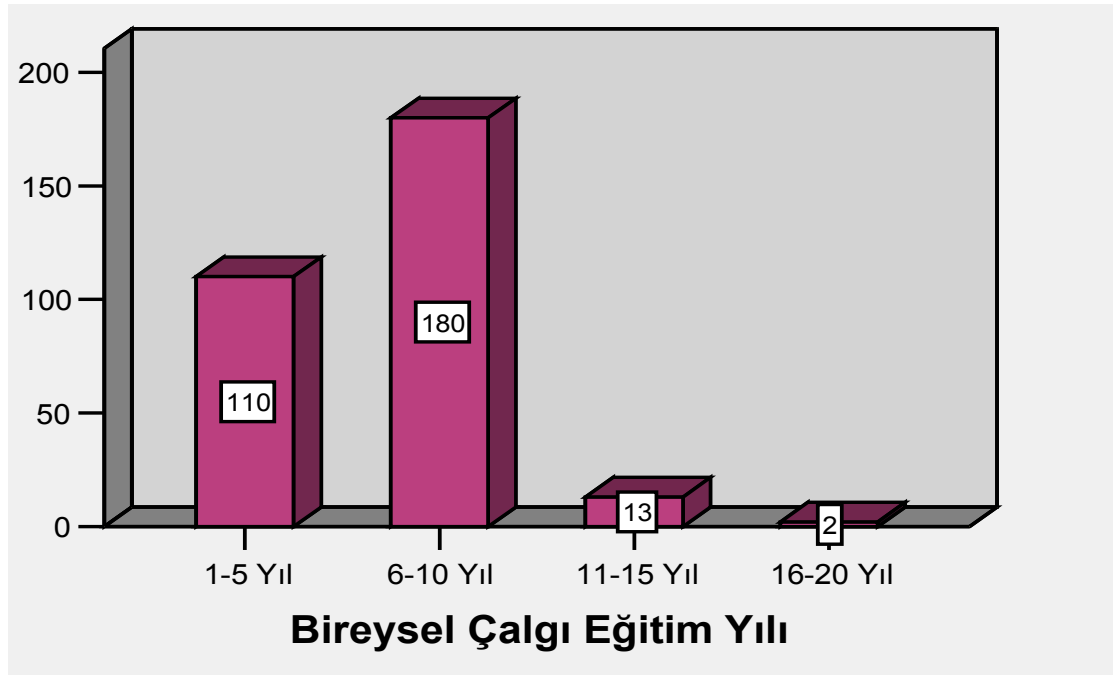
Tablo:4.10.17.1'e göre; Bireysel çalgı keman öğrencilerinin % 48,3'ü, Bireysel çalgı viyolonsel öğrencilerinin % 42,3'ü ve Bireysel çalgı flüt öğrencilerinin % 53, orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Yine bireysel çalgı bağlama öğrencilerinin % 37,5'i, Bireysel şan eğitimi öğrencilerinin % 37,5'i ve Bireysel çalgı diğer (Kontrbas, Klarinet, Obua, Fagot) seçeneğindeki öğrencilerin % 45'i konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Tamamen** motive ettiğini belirtmişlerdir. Bireysel çalgı viyola öğrencilerinin % 40,0'ı, Bireysel çalgı gitar öğrencilerinin % 50,0'ı ve Bireysel çalgısı bakır üflemeli (Saksafon, Trompet) olan öğrencilerin % 66,7'si konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Büyük Ölçüde** motive ettiğine inanmaktadırlar. Bireysel çalgı ud öğrencilerinin % 40,0'ı konser etkinliklerinde görev almanın motivasyona etkisine **Kısmen** katılırken, bireysel çalgı kanun öğrencilerinin % 50,0'ı **Büyük Ölçüde**, % 50,0'ı ise **Tamamen** motive ettiğine inanmaktadırlar.

Bu veriler ışığında; orkestra ve çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgı birikimlerini topluluk önünde sergilemenin öğrencilerin motivasyonunu çoğunlukla olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Orkestra ve çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgı birikimlerini topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkisine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı farklılık olmadığı söylenebilir.

4.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Bu alt problemde müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği dersini alan öğrenciler arasında bireysel çalgı eğitim yılına dayalı anlamlı bir farklılık olup olmadığı istatistiksel çözümlemelerle ortaya konmuştur.

2008-2009 eğitim yılı güz döneminde örnekleme yer alan üniversitelerin ilgili bölümlerinde uygulanan ankete cevap veren öğrencilerin bireysel çalgı eğitim yıllarına göre dağılımı tablo:4.11.1’de belirtilmektedir.

Tablo:4.11.1.Anketin Bireysel Çalgı Eğitim Yılına göre Dağılımı

Tablo:4.11.1’e göre bireysel çalgı eğitim yılı 1-5 yıl arası öğrencilerin oranı % 36,1, 6-10 yıl arası öğrencilerin oranı % 59, 11-15 yıl arası öğrencilerin oranı % 4,3 ve 16-20 yıl arası öğrencilerin oranı ise % 0,7 olarak belirlenmiştir.

4.11.1. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesinde bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0.390>0.05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	9	8,2	12	10,9	49	44,5	24	21,8	16	14,5	12,7	,390
(6-10) YIL	13	7,2	25	13,9	79	43,9	42	23,3	21	11,7		
(11-15) YIL	2	15,4	0	0	10	76,9	1	7,7	0	0		
(16-20) YIL	0	0	1	50,0	1	50,0	0	0	0	0		
TOPLAM	24	7,9	38	12,5	139	45,6	67	22,0	37	12,1		

***P<0.05**

Tablo:4.11.1.1

Ders öncesi bireysel hazırlık ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.1.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 8,2'si ders öncesi **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 10,9'u **Az**, % 44,5'i **Kısmen**, % 21,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 14,5'i **Tamamen** derse ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 7,2'si ders öncesi **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 13,9'u **Az**, % 43,9'u **Kısmen**, % 23,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 11,7'si **Tamamen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 15,4'ü ders öncesi **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 0'ı **Az**, % 76,9'u **Kısmen**, % 7,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 0'ı **Tamamen** ders öncesi ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı **Az**, % 50,0'ı **Kısmen** ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 7,9'u **Hiç** ön hazırlık yapmadıklarını, % 12,5'i **Az**, % 45,6'sı **Kısmen**, % 22,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 12,1'i **Tamamen** ders öncesi ön hazırlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında; orkestra/oda müziği dersi kapsamında verilen eser için ön hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.11.2. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0.151>0.05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	29	26,4	16	14,5	32	29,1	23	20,9	10	9,1	16,9	,151
(6-10) YIL	52	28,9	47	26,1	46	25,6	23	12,8	12	6,7		
(11-15) YIL	6	46,2	2	15,4	4	30,8	0	0	1	7,7		
(16-20) YIL	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0		
TOPLAM	89	29,2	65	21,3	82	26,9	46	15,1	23	7,5		

* $P<0.05$

Tablo:4.11.2.1

Ders öncesi grup çalışması ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.2.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 26,4'ü ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını, % 14,5'i **Az**, % 29,1'i **Kısmen**, % 20,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 9,1'i **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 28,9'u ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını, % 26,1'i **Az**, % 25,6'sı **Kısmen**, % 12,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 6,7'si **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 46,2'si ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını, % 15,4'ü **Az**, % 30,8'i **Kısmen**, % 0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 7,7'si **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 100'ü ders öncesi **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 29,2'si **Hiç** grup çalışması yapmadıklarını, % 21,3'ü **Az**, % 26,9'u **Kısmen**, % 15,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 7,5'i **Tamamen** ders öncesi grup çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında orkestra/oda müziği dersi kapsamında verilen eser için grup çalışması yapılmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.11.3. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($P=0,003<0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	3	1,8	6	5,5	24	21,8	45	40,9	33	30,0	30,1	,003
(6-10) YIL	3	1,7	11	6,1	38	21,1	77	42,8	51	28,3		
(11-15) YIL	1	7,7	3	23,1	3	23,1	4	30,8	2	15,4		
(16-20) YIL	1	50,0	0	0	0	0	1	50,0	0	0		
TOPLAM	7	2,3	20	6,6	65	21,3	127	41,6	86	28,2		

*P<0.05

Tablo:4.11.3.1

Bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişmesi ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.3.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 1,8'i bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini, % 5,5'i **Az**, % 21,8'i **Kısmen**, % 40,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 30,0'ı **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 1,7'si bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini, % 6,1'i **Az**, % 21,1'i **Kısmen**, % 42,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 28,3'ü **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 7,7'si bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini, % 23,1'i **Az**, % 23,1'i **Kısmen**, % 30,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 15,4'ü **Tamamen** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla **Hiç** gelişmediğini, % 50,0'ı ise **Büyük Ölçüde** gelişebilirliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı (1-5), (6-10) ve (11-15) yılları arasında olan öğrenciler bireysel çalgı eğitiminin toplu çalma yoluyla büyük ölçüde geliştiğine inanırlarken, bireysel çalgı eğitim yılı (16-20) arası olan öğrencilerin yarısı bireysel çalgı eğitiminin toplu çalma yoluyla hiç gelişmediğini belirtmişler, diğer yarısı ise büyük ölçüde geliştiğini belirtmişlerdir.

Bu bulgular ışığında; bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasındaki farkın anlamlı olduğu söylenebilir.

4.11.4. Bireysel çalgı davranışlarının Orkestra/Oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,758>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	4	3,6	8	7,3	28	25,5	37	33,6	33	30,0	8,35	,758
(6-10) YIL	2	1,1	9	5,0	41	22,8	72	40,0	56	31,1		
(11-15) YIL	0	0	2	15,4	2	15,4	4	30,8	5	38,5		
(16-20) YIL	0	0	0	0	1	50,0	0	0	1	50,0		
TOPLAM	6	2,0	19	6,2	72	23,6	113	37,0	95	31,1		

* $P<0.05$

Tablo:4.11.4.1

Bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesi ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.4.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 3,6'sı bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği, % 7,3'ü **Az**, % 25,5'i **Kısmen**, % 33,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 30,0'ı **Tamamen** pekiştirdiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 1,1'i bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği, % 5,0'ı **Az**, % 22,8'i **Kısmen**, % 40,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 31,1'i **Tamamen** pekiştirdiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin **Hiç** biri bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde pekişmediği, % 15,4'ü **Az**, % 15,4'ü **Kısmen**, % 30,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 38,5'i **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Kısmen** pekiştiği, % 50,0'ı ise **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 2,0'ı bireysel çalgı davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde **Hiç** pekişmediği, % 6,2'si **Az**, % 23,6'sı **Kısmen**, % 37,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 31,1'i **Tamamen** pekiştiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında; bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışlarının orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

4.11.5. Orkestra/Oda müziği dersinin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,296>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	4	3,6	10	9,1	28	25,5	39	35,5	29	26,4	14,1	,296
(6-10) YIL	4	2,2	11	6,1	36	20,0	86	47,8	43	23,9		
(11-15) YIL	0	0	0	0	6	46,2	7	53,8	0	0		
(16-20) YIL	0	0	0	0	0	0	1	50,0	1	50,0		
TOPLAM	8	2,6	21	6,9	70	23,0	133	43,6	73	23,9		

* $P<0.05$

Tablo:4.11.5.1

Orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime katkısı ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için

Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.5.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 3,6'sı orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı, % 9,1'i **Az**, % 25,5'i **Kısmen**, % 35,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 26,4'ü **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 2,2'si orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı, % 6,1'i **Az**, % 20,0'ı **Kısmen**, % 47,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 23,9'u **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 46,2'si orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Kısmen** katkı sağladığı, % 53,8'i **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Büyük Ölçüde** katkı sağladığı % 50,0'ı ise **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 2,6'sı orkestra/oda müziği dersinin müzikal birikime **Hiç** katkı sağlamadığı, % 6,9'u **Az**, % 23,0'ı **Kısmen**, % 43,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 23,9'u **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında; orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime katkılarına ilişkin görüşler ile bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.11.6. Orkestra/Oda müziği eğitiminin gelecekte meslek yaşamına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği eğitiminin gelecekte meslek yaşamına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,112>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	8	7,3	9	8,2	30	27,3	37	33,6	26	23,6	18,1	,112
(6-10) YIL	3	1,7	6	3,3	47	26,1	67	37,2	57	31,7		
(11-15) YIL	1	7,7	1	7,7	7	53,8	3	23,1	1	7,7		
(16-20) YIL	0	0	0	0	0	0	1	50,0	1	50,0		
TOPLAM	12	3,9	16	5,2	84	27,5	108	35,4	85	27,9		

*P<0.05

Tablo:4.11.6.1

Orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama katkısı ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için

Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.6.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 7,3'ü orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağı, % 8,2'si **Az**, % 27,3'ü **Kısmen**, % 33,6'sı **Büyük Ölçüde** ve % 23,6'sı **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 1,7'si orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağı, % 3,3'ü **Az**, % 26,1'i **Kısmen**, % 37,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 31,7'si **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 7,7'si orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağı, % 7,7'si **Az**, % 53,8'i **Kısmen**, % 23,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 7,7'si **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Büyük Ölçüde** katkı sağlayacağı, % 50,0'ı **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 3,9'u orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama **Hiç** katkı sağlamayacağı, % 5,2'si **Az**, % 27,5'i **Kısmen**, % 35,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 27,9'u **Tamamen** katkı sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında orkestra/oda müziği eğitiminin mesleki yaşama katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.11.7. Orkestra/Oda müziği dersinde toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi başlangıcında uygulanan toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,127>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	5	4,5	8	7,3	22	20,0	42	38,2	33	30,0	17,6	,127
(6-10) YIL	5	2,8	17	9,4	40	22,2	71	39,4	47	26,1		
(11-15) YIL	0	0	1	7,7	3	23,1	7	53,8	2	15,4		
(16-20) YIL	1	50,0	0	0	1	50,0	0	0	0	0		
TOPLAM	11	3,6	26	8,5	66	21,6	120	39,3	82	26,9		

* $P<0.05$

Tablo:4.11.7.1

Orkestra/oda müziği dersinde toplu çalgı alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine katkısı ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.7.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 4,5'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağı, % 7,3'ü **Az**, % 20,0'ı **Kısmen**, % 38,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 30,0'ı **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 2,8'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağı, % 9,4'ü **Az**, % 22,2'si **Kısmen**, % 39,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 26,1'i **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 7,7'si orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Az** katkı sağlayacağı, % 23,1'i **Kısmen**, % 53,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 15,4'ü **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağı, % 50,0'ı ise **Kısmen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 3,6'sı orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı/sağlamayacağı, % 8,5'i **Az**, % 21,6'sı **Kısmen**, % 39,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 26,9'u **Tamamen** katkı sağladığı/sağlayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında; orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.11.8. Orkestra/Oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitime katkılarına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($P=0,013<0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	6	5,5	6	5,5	18	16,4	45	40,9	35	31,8	39,4	,013
(6-10) YIL	6	3,3	11	6,1	34	18,9	61	33,9	68	37,8		
(11-15) YIL	3	23,1	4	30,8	4	30,8	1	7,7	1	7,7		
(16-20) YIL	1	50,0	0	0	1	50,0	0	0	0	0		
TOPLAM	16	5,2	21	6,9	57	18,7	107	35,1	104	34,1		

*P<0.05

Tablo:4.11.8.1

*Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi ve gam çalışmalarının katkısı ve
Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları*

Tablo:4.11.8.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 5,5'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 5,5'i **Az**, % 16,4'ü **Kısmen**, % 40,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 31,8'i **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 3,3'ü orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 6,1'i **Az**, % 18,9'u **Kısmen**, % 33,9'u **Büyük Ölçüde** ve % 37,8'i **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 23,1'i orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 30,8'i **Az**, % 30,8'i **Kısmen**, % 7,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 7,7'si **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 50,0'ı ise **Kısmen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı (1-5) ve (6-10) yılları arasında olan öğrenciler dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine büyük ölçüde katkı sağladığına inanırlarken, bireysel çalgı eğitim yılı (11-15) ve (16-20) arası olan öğrencilerin bir kısmı dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine

hiç katkı sağlamadığını belirtmişler, diğer yarısı ise kısmen katkı sağladığını belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında; orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasındaki farkın anlamlı olduğu söylenebilir.

4.11.9. Orkestra/Oda müziği dersini alan öğrencilerin çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşlerinin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin bulundukları çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşleri ile bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasındaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($P=0,001<0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	2	1,8	18	16,4	44	40,0	35	31,8	11	10,0	40,3	,001
(6-10) YIL	2	1,1	10	5,6	43	23,9	85	47,2	40	22,2		
(11-15) YIL	0	0	0	0	2	15,4	5	38,5	6	46,2		
(16-20) YIL	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100		
TOPLAM	4	1,3	28	9,2	89	29,2	125	41,0	59	19,3		

* $P<0.05$

Tablo:4.11.9.1

Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşleri ve Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.9.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 1,8'i çalgı grubu seviyelerini **Hiç** yeterli bulmadıkları, % 16,4'ü **Az**, % 40,0'ı **Kısmen**, % 31,8'i **Büyük Ölçüde** ve % 10,0'ı **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 1,1'i çalgı grubu seviyelerini **Hiç** yeterli bulmadıkları, % 5,6'sı **Az**, % 23,9'u **Kısmen**, % 47,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 22,2'si **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş

belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 15,4'ü çalgı grubu seviyelerini **Kısmen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişler, % 38,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 46,2'si **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 100'ü çalgı grubu seviyelerini **Tamamen** yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı (1-5) yılları arasında olan öğrenciler orkestra/oda müziği dersinde bulundukları çalgı grubundaki seviyelerini kısmen yeterli bulmakta, Bireysel çalgı eğitim yılı (6-10) yılları arasında olan öğrenciler çalgı grubu seviyelerini büyük ölçüde yeterli bulmakta, Bireysel çalgı eğitim yılı (11-15) ve (16-20) yılları arasında olan öğrenciler ise çalgı grubundaki seviyelerini tamamen yeterli bulmaktadırlar.

Bu bulgular ışığında; öğrencilerin orkestra/oda müziği dersi kapsamında oluşturulan çalgı gruplarındaki seviyelerine ilişkin görüşleriyle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasındaki farkın anlamlı olduğu söylenebilir.

4.9.10. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($P=0,028<0,05$).

Tablo:4.11.10.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 4,5'i orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 6,4'ü **Az**, % 21,8'i **Kısmen**, % 39,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 28,2'si **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 2,2'si orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 4,4'ü **Az**, % 22,8'i **Kısmen**, % 41,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 29,4'ü **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	5	4,5	7	6,4	24	21,8	43	39,1	31	28,2	23,1	,028
(6-10) YIL	4	2,2	8	4,4	41	22,8	74	41,1	53	29,4		
(11-15) YIL	1	7,7	2	15,4	4	30,8	1	7,7	5	38,5		
(16-20) YIL	1	50,0	0	0	1	50,0	0	0	0	0		
TOPLAM	11	3,6	17	5,6	70	23,0	118	38,7	89	29,2		

*P<0.05

Tablo:4.11.10.1

Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkısı ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 7,7'si orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığı, % 15,4'ü **Az**, % 30,8'i **Kısmen**, % 7,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 38,5'i **Tamamen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine **Hiç** katkıda bulunmadığını belirtmiş, % 50,0'ı ise **Kısmen** katkıda bulunduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı (1-5) yılları arasında olan öğrencilerle bireysel çalgı eğitim yılı (6-10) yılları arasında olan öğrenciler orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimlerine büyük ölçüde katkı sağladığını belirtmişler, bireysel çalgı eğitim yılı (11-15) yılları arasındaki öğrenciler teknik çalışmaların tamamen katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişler ve bireysel çalgı eğitim yılı (16-20) yılları arasındaki öğrencilerin yarısı teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine hiç katkı sağlamadığını belirtirken, diğer yarısı kısmen katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında; orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasındaki farkın anlamlı olduğu söylenebilir.

4.11.11. Orkestra/Oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,229>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	12	10,9	16	14,5	36	32,7	36	32,7	10	9,1	15,2	,229
(6-10) YIL	7	3,9	25	13,9	60	33,3	65	36,1	23	12,8		
(11-15) YIL	0	0	2	15,4	3	23,1	6	46,2	2	15,4		
(16-20) YIL	1	50,0	0	0	1	50,0	0	0	0	0		
TOPLAM	20	6,6	43	14,1	100	32,8	107	35,1	35	11,5		

* $P<0.05$

Tablo:4.11.11.1

Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliği ve Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.11.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 10,9'u orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 14,5'i **Az**, % 32,7'si **Kısmen**, % 32,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 9,1'i **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 3,9'u orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 13,9'u **Az**, % 33,3'ü **Kısmen**, % 36,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 12,8'i **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 15,4'ü orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Az** yeterli olduğunu belirtmiş, % 23,1'i **Kısmen**, % 46,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 15,4'ü **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 50,0'ı ise **Kısmen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 6,6'sı orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların **Hiç** yeterli olmadığı, % 14,1'i **Az**, % 32,8'i **Kısmen**, % 35,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 11,5'i **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında; orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.11.12. Orkestra/Oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönemlik bir ders olarak programda yer almasının yeterliliğine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. ($P=0,193>0,05$).

Tablo:4.11.12.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 17,3'ü orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 28,2'si **Az**, % 26,4'ü **Kısmen**, % 18,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 10,0'ı **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	19	17,3	31	28,2	29	26,4	20	18,2	11	10,0	15,9	,193
(6-10) YIL	28	15,6	52	28,9	55	30,6	30	16,7	15	8,3		
(11-15) YIL	7	53,8	2	15,4	2	15,4	2	15,4	0	0		
(16-20) YIL	1	50,0	0	0	1	50,0	0	0	0	0		
TOPLAM	55	18,0	85	27,9	87	28,5	52	17,0	26	8,5		

*P<0.05

Tablo:4.11.12.1

*Orkestra/oda müziği dersinin V.Yarıyıldan itibaren 3 dönemlik bir ders olması ve
Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları*

Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 15,6'sı orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 28,9'u **Az**, % 30,6'sı **Kısmen**, % 16,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 8,3'ü **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 53,8'i orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 15,4'ü **Az**, % 15,4'ü **Kısmen**, % 15,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 0'ı **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 50,0'ı ise **Kısmen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 18,0'ı orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasının **Hiç** yeterli olmadığı, % 27,9'u **Az**, % 28,5'i **Kısmen**, % 17,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 8,5'i **Tamamen** yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bu bulgular ışığında; orkestra/oda müziği dersinin V. yarıyıldan itibaren üç dönem olarak programda yer almasının yeterliliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.11.13. Orkestra/Oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturuş düzenine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

“Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,206>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	16	14,5	16	14,5	26	23,6	18	16,4	34	30,9	15,7	,206
(6-10) YIL	36	20,0	22	12,2	35	19,4	48	26,7	39	21,7		
(11-15) YIL	4	30,8	1	7,7	1	7,7	1	7,7	6	46,2		
(16-20) YIL	0	0	0	0	1	50,0	0	0	1	50,0		
TOPLAM	56	18,4	39	12,8	63	20,7	67	22,0	80	26,2		

* $P<0.05$

Tablo:4.11.13.1

Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturuş düzenine ilişkin görüşler ve Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.13.1’e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 14,5’i “orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 14,5’i **Az**, % 23,6’sı **Kısmen**, % 16,4’ü **Büyük Ölçüde** ve % 30,9’u **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 20,0'ı “orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 12,2'si **Az**, % 19,4'ü **Kısmen**, % 26,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 21,7'si **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 30,8'i “orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 7,7'si **Az**, % 7,7'si **Kısmen**, % 7,7'si **Büyük Ölçüde** ve % 46,2'si **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı “orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne **Kısmen** katılırlarken, % 50,0'ı ise **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 18,4'ü “orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 12,8'i **Az**, % 20,7'si **Kısmen**, % 22,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 26,2'si **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir.

Bu bulgular ışığında; orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan orkestra oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın öğrencilerin psikolojisine etkilerine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.11.14. Orkestra/Oda müziği dersi çalgı grupları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

“Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir.” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,657>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	4	3,6	5	4,5	15	13,6	18	16,4	68	61,8	9,53	,657
(6-10) YIL	7	3,9	7	3,9	20	11,1	38	21,1	108	60,0		
(11-15) YIL	2	15,4	1	7,7	1	15,4	0	0	8	61,5		
(16-20) YIL	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100		
TOPLAM	13	4,3	13	4,3	37	12,1	56	18,4	186	61,0		

*P<0.05

Tablo:4.11.14.1

Orkestra/oda müziği dersi çalgı grupları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin görüşler ve Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.14.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 3,6'sı "orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 4,5'i **Az**, % 13,6'sı **Kısmen**, % 16,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 61,8'i **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 3,9'u "orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 3,9'u **Az**, % 11,1'i **Kısmen**, % 21,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 60,0'ı **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 15,4'ü "orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 7,7'si **Az**, % 15,4'ü **Kısmen**, % 0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 61,5'i **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 100'ü "orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir." görüşüne **Tamamen** katıldıklarını belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 4,3'ü “Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir.” görüşüne **Hiç** katılmadıklarını, % 4,3'ü **Az**, % 12,1'i **Kısmen**, % 18,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 61,0'ı **Tamamen** bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında; orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında farklılığın olmadığına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.11.15. Orkestra/Oda müziği dersinin programda mevcut durumunun arttırılmasına ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,099>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	6	5,5	9	8,2	24	21,8	37	33,6	34	30,9	18,6	,099
(6-10) YIL	9	5,0	13	7,2	39	21,7	57	31,7	62	34,4		
(11-15) YIL	0	0	1	7,7	4	30,8	0	0	8	61,5		
(16-20) YIL	1	50,0	0	0	1	50,0	0	0	0	0		
TOPLAM	16	5,2	23	7,5	68	22,3	94	30,8	104	34,1		

* $P<0.05$

Tablo:4.11.15.1

Orkestra/oda müziği dersinin programda mevcut durumunun arttırılmasına ilişkin görüşler ve Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.15.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 5,5'inin orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 8,2'sinin **Az**, % 21,8'inin **Kısmen**, % 33,6'sının **Büyük Ölçüde** ve % 30,9'unun **Tamamen** katıldığı belirlenmiştir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 5,0'ının orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 7,2'sinin **Az**, % 21,7'sinin **Kısmen**, % 31,7'sinin **Büyük Ölçüde** ve % 34,4'ünün **Tamamen** katıldığı belirlenmiştir. Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 7,7'sinin orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Az** katıldığı, öğrencilerin % 30,8'inin **Kısmen**, % 0'ının **Büyük Ölçüde** ve % 61,5'inin **Tamamen** katıldığı belirlenmiştir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ının orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, % 50,0'ının ise bu görüşe **Kısmen** katıldığı belirlenmiştir.

Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 5,2'sinin orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiği görüşüne **Hiç** katılmadığı, öğrencilerin % 7,5'inin **Az**, % 22,3'ünün **Kısmen**, % 30,8'inin **Büyük Ölçüde** ve % 34,1'inin **Tamamen** katıldığı belirlenmiştir. Bu bulgular ışığında; orkestra/oda müziği dersi dönem sayısının arttırılmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.11.16. Orkestra yapılanması içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesini geliştirmedeki etkisine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Kurumlardaki orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübelerini geliştirmelerinde ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($P=0,001<0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	1	0,9	5	4,5	18	16,4	52	47,3	34	30,9	36,7	,001
(6-10) YIL	3	1,7	7	3,9	23	12,8	85	47,2	62	34,4		
(11-15) YIL	0	0	1	7,7	3	23,1	3	23,1	6	46,2		
(16-20) YIL	1	50,0	0	0	1	50,0	0	0	0	0		
TOPLAM	5	1,6	13	4,3	45	14,8	140	45,9	102	33,4		

* $P<0.05$

Tablo:4.11.16.1

Orkestra yapılanması içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesine etkilerine ilişkin görüşler ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.16.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 0,9'u orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 4,5'i **Az**, % 16,4'ü **Kısmen**, % 47,3'ü **Büyük Ölçüde** ve % 30,9'u **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 1,7'si orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı, % 3,9'u **Az**, % 12,8'i **Kısmen**, % 47,2'si **Büyük Ölçüde** ve % 34,4'ü **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 7,7'si orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Az** katkı sağladığı, % 23,1'i **Kısmen**, % 23,1'i **Büyük Ölçüde** ve % 46,2'si **Tamamen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine **Hiç** katkı sağlamadığı yönünde görüş belirtmişler, %50,0'ı ise **Kısmen** katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitim yılı (1-5) yılları arasında olan öğrenciler ve Bireysel çalgı eğitim yılı (6-10) yılları arasında olan öğrenciler orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine büyük ölçüde katkı sağladığına inanırlarken, Bireysel çalgı eğitim yılı (11-15) yılları arasında olan öğrenciler tamamen katkı sağladığını düşünmektedir. Bireysel çalgı eğitim yılı (16-20) yılları arasında olan öğrencilerin yarısı orkestra yapılanmasında görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesine hiç katkı sağlamadığına inanırlarken, diğer yarısı kısmen katkı sağladığını belirtmişlerdir. Bu verilere göre; orkestra yapılanması içerisinde görev almanın bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübesinin gelişimine katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasındaki farkın anlamlı olduğu söylenebilir.

4.11.17. Orkestra/Çalgı topluluğu konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimleri topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkisine ilişkin görüşlerin bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni açısından karşılaştırılması

Orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin motivasyonu ne derece etkilediğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($P=0,115>0,05$).

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİM YILI	Hiç (1)		Az (2)		Kısmen (3)		Büyük Ölçüde (4)		Tamamen (5)		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
(1-5) YIL	3	2,7	6	5,5	19	17,3	39	35,5	43	39,1	18,1	,115
(6-10) YIL	1	0,6	6	3,3	19	10,6	72	40,0	82	45,6		
(11-15) YIL	0	0	3	23,1	2	15,4	2	15,4	6	46,2		
(16-20) YIL	0	0	0	0	0	0	1	50,0	1	50,0		
TOPLAM	4	1,3	15	4,9	40	13,1	114	37,4	132	43,3		

***P<0.05**

Tablo:4.11.17.1

Orkestra/çalgı topluluğu konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimleri topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkisine ilişkin görüşler ve bireysel çalgı eğitim yılı değişkenleri için Kay-Kare test sonuçları

Tablo:4.11.17.1'e göre; bireysel çalgı eğitimi 1-5 yıl arası öğrencilerin % 2,7'si orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediği, % 5,5'i **Az**, % 17,3'ü **Kısmen**, % 35,5'i **Büyük Ölçüde** ve % 39,1'i **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 6-10 yıl arası öğrencilerin % 0,6'sı orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediği, % 3,3'ü **Az**, % 10,6'sı **Kısmen**, % 40,0'ı **Büyük Ölçüde** ve % 45,6'sı **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitimi 11-15 yıl arası öğrencilerin % 23,1'i orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Az** motive ettiğini belirtmiş, % 15,4'ü **Kısmen**, % 15,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 46,2'si **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bireysel çalgı eğitimi 16-20 yıl arası öğrencilerin % 50,0'ı orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Büyük Ölçüde** motive ettiğini belirtmiş, % 50,0'ı ise **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bireysel çalgı eğitim yılı değişkenine göre orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin ortalama % 1,3'ü orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin kendilerini **Hiç** motive etmediği, % 4,9'u **Az**, % 13,1'i **Kısmen**, % 37,4'ü **Büyük Ölçüde** ve % 43,3'ü **Tamamen** motive ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev alma ve bireysel çalgıdaki birikimleri topluluk önünde sergilemenin motivasyona etkilerine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

4.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar;

Bu alt problemde ilgili kaynaklar, öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmeler ve öğrencilere uygulanan anket sonucu elde edilen veriler ışığında müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitiminin tanımı, içeriği ve orkestra/oda müziği ders programı kapsamındaki konulara yer verilmiştir.

Ertürk'ün “Bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecine *Eğitim* denir”(Ertürk, 1972) tanımı ve Uçan'ın “Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranış kazandırma, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel değişiklikler oluşturma ya da bireyin müziksel davranışlarını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme sürecine *Müzik Eğitimi* denir” (Uçan, 2005) tanımından hareketle orkestra/oda müziği eğitimi “Orkestra/oda müziği topluluğunu oluşturan bireylerin müziksel davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik müzikal değişim ve gelişim meydana getirme süreci” olarak tanımlanabilir.

Orkestra/oda müziği eğitiminde birlikte müzik yapma, toplu çalgı eğitimi ve bireysel çalgı eğitiminde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla geliştirilmesinin amaçlandığı düşünüldüğünde, orkestra/oda müziği eğitiminin “ orkestra/oda müziği topluluğunu oluşturan bireylerin müziksel davranışlarında, toplu çalma yoluyla amaçlı olarak değişim ve gelişim meydana getirme süreci” olarak tanımlanması daha doğru olacaktır.

Orkestra/oda müziğinin amacına uygun gerçekleşebilmesi için; toplu çalma yoluyla orkestrayı oluşturan bireylerin davranışlarında istenen değişiklikler önceden belirlenmeli, planlanmalı ve oluşturulan plan dahilinde uygulamaya geçilmelidir. Öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmeler, öğrencilere uygulanan anket ve bu alanda yapılan bilimsel çalışmalardan elde edilen verilerden hareketle orkestra/oda müziği ders programı oluştururken aşağıdaki konulara yer verilebilir.

**Müzik Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği Eğitimi
Ders Programına İlişkin Konular**

- Orkestra/oda müziği eğitiminin tanımı, genel amaçları, toplu çalma ve birlikte müzik yapma kavramlarının incelenmesi
- Orkestra/oda müziği eğitiminde çalgı grupları, ses dengeleri ve toplu çalgı eğitiminde çalgı gruplarının etkileşimi
- Bireysel çalgı eğitiminin orkestra/oda müziği eğitimine yansımaları
- Orkestra/oda müziğini oluşturan çalgı grupları arasındaki uyum, ses genişlikleri ve çalgıların sayısal dengeleri
- Orkestra/oda müziğinde dönemler (Barok Öncesi-Barok-Klasik-Romantik ve Çağdaş Dönemler) ve toplu çalgı müziği örneklerinin incelenmesi
- Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki toplu çalgı eğitimine genel bakış
- Toplu çalma ve birlikte müzik yapmada dikkat edilmesi gereken özellikler
- Orkestra/oda müziği eğitiminde repertuar oluşturma, etkinlik planı ve konser hazırlığı aşamalarının incelenmesi
- Orkestra/oda müziği eğitimi kapsamında çalgı gruplarının sahne düzenleri, orkestra oturuş düzenleri ve oluşumları
- Orkestra/oda müziği eğitiminde eser çalışma aşamaları ve öğretim teknikleri
- Orkestra/oda müziğinin doğuşu, gelişimi ve günümüzdeki durumu

- Orkestra şefinin tanımı, tarihçesi, sorumlulukları ve orkestra-şef birlikteliğinin incelenmesi
- Orkestra/oda müziği eğitiminde çalgı grupları ve orkestra eğitimcisi (orkestra şefi) arasındaki uyum
- Orkestra/oda müziği eğitiminde toplu çalma disiplini, birlikte hareket etme davranışlarının önemi
- Orkestra/oda müziği eğitimi sürecinde teknik etütlerin ve müzikal alıştırmaların toplu çalmaya etkileri
- Orkestra/oda müziği eğitiminde hız, nüans ve müzikal dinamik kavramları ve uygulamaları
- Orkestra/oda müziği eğitiminde değerlendirme kriterleri
- Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği yapılanmaları, orkestra türleri, oda müziği ve çalgı topluluklarının incelenmesi
- Orkestra/oda müziği yapılanmaları/oluşumları planlanması, kuruluşu ve gelişiminin incelenmesi
- Orkestra/yapılanması/oluşumu aşamasında grup üyelerinin seçimi, değerlendirmesi ve çalgı eğitimcileriyle işbirliği
- Orkestra yapılanmaları/oluşumları kapsamında orkestra şefi ve çalgı gruplarının görev ve sorumlulukları
- Orkestra/oda müziği eğitimi beklentileri (Öğrenci-Eğitimci-Kurum-sosyo-kültürel çevrenin beklentileri)

- Orkestra/oda müziği eğitiminin, müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına katkılarının incelenmesi
- Orkestra/oda müziği eğitiminin, bireye ve sosyal çevresine etkilerinin incelenmesi
- Orkestra yapılanmalarının/oluşumlarının ve çalgı topluluklarının sosyal sorumlulukları

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına ve yorumlarına bağlı olarak elde edilen sonuçlar ve sonuçlara bağlı geliştirilen önerilere yer verilmektedir. Sonuçlar alt problemlerin sırasına uygun şekilde verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

- Öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda, orkestra/oda müziği dersinin genel amaçlarının birlikte müzik yapma becerisi kazanabilme, grup bilincini kavrayabilme, toplu çalma yoluyla müzikal ifade oluşturabilme, bireysel çalgıdaki kazanımlarını toplu çalma yoluyla geliştirebilme, toplu çalma yoluyla Türk ve batı müziğinin seçkin örneklerini tanıyabilme ve bu örnekleri çalmaktan zevk alabilme, orkestra tekniklerini, orkestra gruplarını, orkestrada yer alan çalgı gruplarını kavrayabilme, toplu çalma yoluyla toplumun sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunabilme, birlikte çalma yoluyla müzikal duyarlılığını geliştirebilme, orkestra yoluyla perspektif düşünce yapısı oluşturabilme, çevresine duyarlı olma bilinci kazanabilme, beraber müzik yaparken diğer grup üyelerini dinleme ve saygı gösterme, ortak bir ürünü ortaya koyma disiplini ve yöntemini yakalayabilme vb... amaçlardan oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmelerden elde edilen verilere göre; öğrencilerin teknik düzeylerine ve dersin amacına uygun ders planı hazırlanması, uygun repertuarın seçilmesi, bireysel çalgı eğitimi kapsamında öğrencilerin yeterli teknik düzeye ulaştırılması, toplu çalma, birlikte müzik yapma eğitimi için programda ayrılan ders saatlerinin arttırılması, orkestra/oda müziği etkinliklerinin desteklenmesi, teşvik edilmesi ve ödüllendirilmesi, orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının alanlarında daha verimli ve donanımlı hale getirilmesi, ders dışı

faaliyetlerin özendirilmesi, orkestra/oda müziği dersi kapsamında oluşturulan çalgı gruplarının dengeli şekilde dağıtılması, vb... kriterlerin orkestra/oda müziği derslerinin amaca dönük gerçekleşebilmesi için öğretim elemanlarının önerileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Görüşme yapılan orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının **% 86'**sının orkestra/oda müziği dersi kapsamında kendisine ait oluşturduğu 14 haftalık faaliyetlerini içeren ders programına sahip olduğu, görüşme yapılan öğretim elemanlarının **% 14'**ünün ise böyle bir program oluşturmadıkları saptanmıştır.
- Öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda orkestra/oda müziği ders programı oluştururken bireysel çalgı seviyeleri, repertuar seçimi, birlikte müzik yapma bilinci kazandırma, dönem içerisinde verilecek konsere ön hazırlık, çalgı gruplarının dağılımı, orkestra düzen ve disiplini kazandırma, müzikal birliktelik ve uyum, teknik beceri kazanma ve bireysel çalgılardaki davranışları geliştirme vb... kriterlerin dikkate alındığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği dersinin bir dönemlik planlamasında dikkat edilen ölçütler; dersin içeriğine uygun hedeflerin belirlenmesi, bir döneme eşit şekilde hedef davranışların dağılımı, planlanan dönemde dersi alan öğrencilerin çalgılarındaki düzeyleri, dersi alan öğrencilerin bireysel çalgılarındaki dağılım, toplu çalmaya ilişkin grup bilinci, uyumu ve disiplini, değişik müzik dönemlerine ve Çağdaş Türk müziğine yer verilmesi, seçilen repertuarın eğitsel özellikleri, eserlerin öğrencilerin çalgı düzeylerine uygunluğu, değişik çalgı tekniklerine eşit düzeyde yer verilmesi öğretim elemanları tarafından dersin bir dönemlik planlamasında dikkat edilen kriterler olarak sunulmuştur.
- Öğretim elemanlarının **%66'**sının orkestra/oda müziği dersinin planlamasını oluştururken dersi bir bütün olarak üç dönem şeklinde düşündükleri ve hedefleri üç döneme dağıtarak planlama yaptıkları, **% 34'**ünün ise planlamada sadece ait olduğu dönemi göz önünde bulundurdıkları sonucuna ulaşılmıştır.

- Öğretim elemanlarının % 90'ı orkestra/oda müziği dersinin planlanmasında bireysel çalgı eğitimi öğretim elemanları ile işbirliği içerisine girilmesi gerektiği ve hedeflerin belirlenmesi, öğrencilerin bireysel çalgı seviyelerinin tespit edilmesi ve orkestra/oda müziği çalgı gruplarının oluşturulmasında işbirliğinin verimli olacağı görüşündedirler.
- Orkestra/oda müziği dersi öğretim elemanlarının % 67'si orkestra/oda müziği haftalık ders saatinin yetersiz olduğunu belirtmişler, % 33'ü ise haftalık 1 saat teorik 2 saat uygulama toplam 3 saatlik orkestra/oda müziği eğitiminin yeterli olduğu yönünde görüşlerini belirtmişlerdir.
- Görüşme yapılan orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının %7'sinin orkestra/oda müziği dersinde bir eserin çalıştırılması aşamasında öğrencileri tek tek çalıştırdıkları, öğretim elemanlarının %26'sının eseri gruplar halinde çalıştırdıkları, %7'sinin sınıfı bütün olarak çalıştırdıkları, %27 'sinin eseri çalıştırırken öğrencileri önce toplu halde çalıştırdıkları, daha sonra zayıf grup ya da bireyler üzerinde durdukları ve öğretim elemanlarının %33'ünün öğrencileri önce gruplar halinde daha sonra bütün olarak çalıştırdıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği dersinin işlenişinde bir eserin çalıştırılması aşamasında öğretim elemanlarının çoğunluğunun izlediği yöntemin; ön hazırlık, deşifre, grup çalışması, grupların birleştirilmesi, eserdeki zor pasajların lokal çalışması, müzikal dinamiklerin ortaya çıkartılıp uygulanması ve toplu olarak eserin pekiştirilmesi şeklinde gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği öğretim elemanlarının toplu çalmaya özgü dizi, etüt, alıştırma ve deneysel çalışmalara mümkün olduğunca derslerinde yer verdikleri, birlikte müzik yapabilme disiplini sağlama kapsamında değişik egzersizler oluşturdukları, çalışılan eserin karakterine ve ait olduğu döneme uygun teknik alıştırma uygulamaları uyguladıkları, ancak orkestra/oda müziği ders saatinin kısıtlı olması sebebiyle bu gibi çalışmalara gerektiği kadar zaman ayıramadıkları, orkestra/oda müziği dersi dışında yer alan

derslerde de bu tür deneysel çalışmalara mümkün olduğunca yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

- Öğretim elemanlarının % 27'sinin öğrencileri tek tek dinleyerek değerlendirdikleri, % 80'inin her çalgı grubundan birer kişiden oluşan quartet(4'lü) ya da quintet(5'li) şeklinde değerlendirdikleri, % 20'sinin orkestrada yer alan gruplarını ayrı ayrı değerlendirdikleri, % 33'ünün orkestra/oda müziği dersini alan öğrencileri bütün olarak değerlendirdikleri, % 7'sinin ise bunların dışında önce grup olarak daha sonra teker teker değerlendirme yaptıkları belirlenmiştir.
- Öğretim elemanlarının orkestra/oda müziği dersi değerlendirmesinde dikkat ettikleri kriterlerin; öğrencilerin bireysel çalgılarındaki teknik bilgi ve davranışları toplu çalmada kullanabilme durumları, grup içi ve gruplar arası birliktelik, uyum, ses dengelerinin korunması, derse ön hazırlık yapıp yapmadıkları, derste öğrenilen eserleri doğru, müzikal ve teknik özelliklerine uygun seslendirebilme, derse olan ilgileri, konser ve etkinliklerde sorumluluk alabilme, derse katılım düzeyleri, dönem süresince bireysel çalgısındaki becerilerini toplu çalma yoluyla geliştirebilme, orkestra şefi ile uyum yakalama düzeyleri vb... ölçütler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Öğretim elemanlarının, orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğrencilerin derse hazırlıksız gelmelerinden kaynaklı bir takım sorunlarla karşılaştıkları, öğrencilerin çalgılarındaki seviye farklılıklarından kaynaklı sorunlarla karşılaştıkları, orkestra/oda müziği derslerinin yürütüldüğü dersliklerin yeterince sağlıklı ve akustik olmadığı, orkestra/oda müziği eğitime yönelik yeterince kaynak kitap ve repertuara sahip olmadıkları, bu yüzden ders kapsamında problemlerle karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Örnekleme de yer alan 6 Üniversitenin ilgili Anabilim Dallarında 9 yaylı çalgılar topluluğu, 2 gitar topluluğu, 2 Türk halk müziği topluluğu, 1 Türk sanat müziği topluluğu ve 1 üflemeli çalgılar topluluğu olmak üzere

toplam **15** çalgı topluluğu yapılanması/oluşumu gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının **% 60**'ının orkestra yapılanması/oluşumu sürecinde öğrenci seçiminde ve orkestra planlamasında bireysel çalgı eğitimcileri ile işbirliği içerisine girdikleri, öğretim elemanlarının **% 40**'ının ise herhangi bir işbirliği içerisine girmediklerini ya da işbirliğinin gerekli olmadığına inandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Öğretim elemanlarına göre; orkestra yapılanması/oluşumu aşamasında planlamanın doğru yapılması, alt yapının oluşum öncesi hazırlanması, yapılanma sürecinde bağlı bulunulan kurumun oluşumu destekliyor olması, çalgı gruplarının ve orkestra üyelerinin özenle seçilmesi, bireysel çalgı eğitimi öğretim elemanlarıyla fikir alışverişi, yeterli donanımına sahip çalışma ortamı ve birikimli bir çalıştırıcının varlığı vb... aşamaların orkestra/çalgı topluluğu yapılanması/oluşumu sürecinde önemli olduğu tespit edilmiştir.
- Öğretim elemanlarının, yapılanma sürecinde topluluğu oluşturan çalgı grupları ve orkestra üyeleri temininde, seçiminde ve grup içi dengeli, homojen bir oluşum gerçekleştirmede problemler yaşadıkları belirlenmiştir.
- Orkestra yapılanmalarının kuruluşu, homojen gruplarla dengeli bir yapı oluşturma, oluşumun sürekliliği, orkestra üyelerinin motive edilmesi, kurumlarca desteklenmesi, iyi bir tanıtım, konser organizasyonu ve etkinlik meydana getirme süreçlerinde sorunlarla karşılaşıldığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesinde bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerde kuruma dayalı anlamlı bir farklılık bulunmuştur.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

- Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.
- Orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.
- Orkestra/oda müziği eğitiminin gelecekteki meslek yaşantısına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.
- Orkestra/oda müziği dersinin başlangıcında uygulanan toplu çalma alıştırmaalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.
- Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin bulundukları çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.
- Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.
- Orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

- “Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile kurum değişkeni arasında gözlemlenen farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir.
- Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir.” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının artırılması gerektiği görüşüne ilişkin anket sonuçları ile kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.
- Kurumlardaki orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgı yetenekleri, bilgi ve tecrübelerini geliştirmelerinde ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- Orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin öğrencilerin motivasyonlarını ne derece etkilediğine ilişkin görüşlerle kurum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesinde bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.
- Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

- Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.
- Orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği eğitiminin gelecekte mesleki yaşama ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir.
- Orkestra/oda müziği dersinin başlangıcında uygulanan toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir.
- Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin bulundukları çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir.
- Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.
- Orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- “Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

- “Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir.” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.
- Orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiğine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Kurumlardaki orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübelerini geliştirmelerinde ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.
- Orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin motivasyonu ne derece etkilediğine ilişkin görüşlerle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesinde bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.
- Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir.

- Orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği eğitiminin gelecekteki meslek yaşantısına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.
- Orkestra/oda müziği dersinin başlangıcında uygulanan toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.
- Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.
- Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin bulundukları çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.
- Orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.
- “Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturush düzeninde ön ya da arka sehpa da oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile bireysel çalgı değişkeni arasında gözlemlenen farkın anlamlı olmadığı görülmektedir.

- “Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir.” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- Orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının artırılması gerektiği görüşüne ilişkin anket sonuçları ile bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.
- Kurumlardaki orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgı yetenekleri, bilgi ve tecrübelerini geliştirmelerinde ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- Orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin öğrencilerin motivasyonlarını ne derece etkilediğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesinde bireysel hazırlık yapılmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi grup çalışmasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların toplu çalma yoluyla gelişebilirliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.
- Bireysel çalgı eğitimi dersinde kazanılan davranışların orkestra/oda müziği dersinde pekiştirilmesine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

- Orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikime ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir.
- Orkestra/oda müziği eğitiminin gelecekte meslek yaşantısına ne ölçüde katkı sağlayacağına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- Orkestra/oda müziği dersinin başlangıcında uygulanan toplu çalma alıştırmalarının bireysel çalgı gelişimine ne ölçüde katkı sağladığı/sağlayacağına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.
- Orkestra/oda müziği dersi başlangıcındaki dizi, gam uygulamalarının bireysel çalgı eğitimine ne ölçüde katkı sağladığına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/oda müziği dersini alan öğrencilerin bulundukları çalgı grubundaki seviyelerine ilişkin görüşleri ile bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında uygulanan teknik çalışmaların bireysel çalgı eğitimine katkılarına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.
- Orkestra/oda müziği dersi içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.
- Orkestra/oda müziği dersinin V. Yarıyıldan itibaren üç dönem devam eden bir ders olarak programda yer almasına ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- “Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan oturuş düzeninde ön ya da arka sehpa oturmanın hiçbir farkı yoktur” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

- “Orkestra/oda müziği dersinde çalgı grupları arasında hiçbir farklılık yoktur. Herkes aynı sorumluluğa sahiptir.” görüşüne ilişkin anket sonuçları ile bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir.
- Orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının arttırılması gerektiğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.
- Kurumlardaki orkestra yapılanması/oluşumu içerisinde görev almanın öğrencilerin bireysel çalgı yetenek, bilgi ve tecrübelerini geliştirmelerinde ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Orkestra/çalgı toplulukları konser etkinliklerinde görev almanın ve çalgıdaki birikimlerini topluluk önünde sergilemenin motivasyonu ne derece etkilediğine ilişkin görüşlerle bireysel çalgı eğitim yılı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- Öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmelerde; örnekleme yer alan 6 müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardan 4 tanesinde orkestra/oda müziği-I ve orkestra/oda müziği-III derslerinin birleştirilerek yapıldığı belirlenmiştir.

5.2. Öneriler

Araştırma sonuçlarından hareketle aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Orkestra/oda müziği eğitiminin tanımı, içeriği ve genel amaçları tespit edilip bu çerçevede ders planı hazırlanmalı ve hazırlanan plana uygun uygulama gerçekleştirilmelidir.
- Öğretim elemanları, orkestra/oda müziği ders planı oluştururken öğrencilerin bireysel çalgılarındaki teknik düzeylerine dikkat etmeli, orkestradaki çalgı gruplarını ve çalgı gruplarının sayısal dengelerini göz önünde bulundurmalarıdır.
- Orkestra/oda müziği ders planı hazırlanırken ilgili dersin üç dönem devam eden bir ders olduğu göz ardı edilmemeli, hazırlanan program birbirini tamamlayıcı nitelikte olmalıdır.
- Orkestra/oda müziği dersinin planlanması aşamasında bireysel çalgı eğitimcileriyle ortak bir program oluşturulmalı, bireysel çalgı eğitimcileri ve orkestra/oda müziği eğitimcileri işbirliği ve iletişim halinde olmalıdır.
- Yeniden yapılanma sonrası V. yarıyıldan itibaren üç dönem devam etmekte olan orkestra/oda müziği eğitiminin dönem sayısı arttırılmalı, ilgili kurumlarda toplu çalmaya özgü ve orkestra/oda müziği eğitime hazırlayıcı dersler konulmalıdır.
- Orkestra/oda müziği ders saatinin yetersizliğinden kaynaklanan problemlerin çözümü için müzik eğitimi yetiştiren kurumlarda toplu çalgı eğitimini destekleyici seçmeli derslere yer verilmeli, ders dışı çalışmalar ilgili kurumlar tarafından organize edilmelidir.
- Orkestra/oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanları tarafından gerçekleştirilen eser seçimi, toplu çalışmalar ve etkinlikler sistematik şekilde yürütülmeli, konuya ilişkin yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar titizlikle takip edilmelidir.
- Öğretim elemanları tarafından toplu çalma ve birlikte müzik yapma davranışı kazandırmaya dönük deneysel alıştırmalara, teknik etüt, dizi ve özgün çalışmalara derslerde yer verilmelidir.

- Orkestra/oda müziği dersi değerlendirme aşamasında ilgili dersin öğretim elemanları, ölçme değerlendirme konusunda diğer eğitimcilerle işbirliği içerisine girmeli, orkestra/oda müziği dersine özgü standart bir değerlendirme ölçeği geliştirmelidir.
- Orkestra/oda müziği dersini alan öğrenciler, derslere ön hazırlık yaparak gelmeli, derse gereken özeni ve titizliği göstermelidir. Öğrenciler, bireysel çalgı eğitiminde kazandıkları davranışları toplu çalma yoluyla geliştirmeli, daha ileri düzeye ulaştırmalıdır.
- Orkestra/oda müziği öğretim elemanları, hem ders kapsamında hem de konser etkinliklerine uygun repertuar belirlemeli, repertuar seçiminde kurumsal beklentiler, öğrenci seviyeleri, çalgı grupları, orkestradaki çalgı dağılımları gibi kriterler göz önünde bulundurulmalıdır.
- Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda çeşitli orkestra yapılanmalarına alt yapı hazırlanmalı, bu tür yapılanmalar desteklenmeli ve teşvik edilmelidir.
- Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda, toplu çalmaya uygun akustiği ve alt yapısı birlikte müzik yapmaya elverişli derslikler ve salonlar hazırlanmalıdır.
- Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği ve çeşitli çalgı toplulukları için repertuar, kaynak kitap ve arşiv oluşturulmalı, bu konuda ilgili öğretim elemanları tam yetkili görevlendirilmelidir.
- Öğretim elemanları, orkestra/oda müziği öğretimi konusunda yurt içi ve yurt dışında seminer, kurs ve çeşitli eğitsel faaliyetlerde görevlendirilerek alanlarında daha yetkin hale getirilmelidir.
- Toplu çalgı eğitimini destekleyici, bilimsel araştırmalar, kitaplar, makaleler ve çeşitli özgün çalışmaların sayısı arttırılmalı, bu konuda araştırmacıları özendirici bir takım girişimlerde bulunulmalıdır.
- Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği ve çeşitli çalgı topluluklarınca gerçekleştirilen konser, dinleti ve müzikal etkinlikler desteklenmeli, bu konuda öğretim elemanı ve öğrencileri motive edici yöntemler geliştirilmelidir.

- Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmaları/oluşumları konusunda yapılan bilimsel çalışmaların sayısı arttırılmalı, bu konuda araştırmacılara olanak sağlanmalıdır.
- Orkestra/oda müziği-I ve orkestra/oda müziği-III derslerinin birbirinden bağımsız, farklı amaçları ve kazandırılmak istenen hedef davranışların farklı olduğu düşünüldüğünde, ilgili dersler kurumlarda birleştirilmeden iki ayrı ders olarak uygulanmalıdır.
- Orkestrayı oluşturan çalgı gruplarının ve homojen yapının yetersizliğinden kaynaklanan orkestra/oda müziği-I ve orkestra/oda müziği-III derslerinin birleştirilmesinde öğretim elemanları farklı bir yol izleyebilir. Eğer ilgili dersler birleştirilerek uygulanacaksa, ortak bir ders programı ve ortak amaçlar belirlenebilir.
- Orkestra/oda müziği-I dersini alan III. sınıf öğrencilerin, toplu çalgı eğitiminde başlangıç seviyesinde olduğu düşünüldüğünde, ilgili dersler eğer birleştirilecekse, haftalık 3 saat olan orkestra/oda müziği-I ve orkestra/oda müziği-III derslerinin 2 saatlik kısmı ayrı uygulanabilir, kalan 1 saatlik bölüm birleştirilerek dengeli bir dağılım gerçekleştirilebilir.
- Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarının incelenmesi kapsamında gerçekleştirilen bu araştırmayı orkestra yapılanmalarının nitelikleri, orkestra yapılanmalarının eğitsel rolü ve sosyal işlevleri vb... araştırmalar takip edebilir.
- Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarına ilişkin benzer çalışmalar Türkiye'nin değişik bölgelerindeki müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda uygulanabilir, örneklem genişletilip alana özgü yeni bulgular ortaya çıkartılabilir.

KAYNAKÇA

ALTUNYA, Niyazi, Gazi Eğitim Enstitüsü, Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü (1926-1980), Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları, 2006

BARIŞ, Dolunay Akgül – KARKIN, A.Metin, “Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Yer alan Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi Dersindeki Nota Okuma Becerisinin Çalgı Eğitimine Yansımaları Üzerine Öğrenci Görüşleri (A.İ.B.Ü. Örneği)”, Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya, 2003

BOZKAYA, İsmail, “Müzik Öğretmenliği Lisans Programı 3. Yıl Öğrencilerinin Müzik Eğitimi Sorunlarına Bakış Açıkları”, Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya, 2003

BÜYÜKAKSOY, Feridun, “Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümünde Orkestra Dersleri Üzerine”, Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Kış’94, Sayı:1, Ankara, 1994

BÜYÜKÖZTÜRK, Şener, Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı, Ankara, Pegem Yayıncılık, 2006

COOPER, Lynn Graydon, “Teaching Band And Orchestra: Methods And Materials”, GIA Publications, Chicago, USA, 2004

COŞKUN, Sevim Yamak, “Türk Halk Müziğinde Oluşturulan Geleneksel ve Modern Çalgı Topluluklarının Yapısal Analizi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006

DEMİRBATIR, Erol, “Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Bursa’nın Sanatsal-Kültürel Yaşamına Katkıları”, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: XIX, Sayı:1, Bursa, 2006

EROL, Türker, “Yaylı Çalgı Öğrenci Orkestralarının Eğitim Yöntemlerinin İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005

ERTÜRK, Selahattin, Eğitimde Program Geliştirme, Ankara: Yelken Tepe Yayınları, 1994

_____, **Selahattin**, Eğitimde “Program” Geliştirme, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi, 1972

GOLAN, Lawrence, “Score Study and Passes For Conducting Class”, Lessons and Passes Documents, By: Professor of Conducting: Lawrence GOLAN, University of Denver, Lamont School of Music, 2006

GÖK, Murat, “Öğrenci Orkestrasının Seslendirdiği Eserlere Ait Viyolonsel Partilerinin Otokar Sevcik Op:2, 5 Numaralı Etütte Yer Alan Varyasyonlar Açısından İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2006

GÜLER, Ali, Eğitimin Tarihi ve Sosyal Temelleri, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yayınları:1, 1997

HAMANN, Donald L.- GILLESPIE, Robert, “The Status of Orchestra Programs In The Public Schools”, Journal of Music Education, Vol:46, No:1, Spring, 1998

HUBBARD, George E., “Some Notes On Conducting”, Music Educators Journal, Vol:22, No:6, May, 1936

“HUNSBERGER, Deer, The Art of Conducting, New York: McGraw Hill, 1992.”,
Aktaran; YÖNDEM, Ömer, “Orkestra şefinin Eğitimcilik Yönü ve Orkestra
Üzerindeki Etkileri”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005

KARASAR, Niyazi, Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım,
1991

KIVRAK, Yakup, “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarımızda Toplu
Çalma/Söyleme Derslerindeki Repertuar Sorunu” Cumhuriyetimizin 80. Yılında
Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya, 2003

LESSİNG, G.E. Şef Ve Orkestra Filarmoni Aylık Müzik Dergisi, Sayı:2, Ankara,
1964

MECİD, Aydın, “Romantizm Dönemi Bestecilerin Eserlerinde Nefesli ve Vurmalı
Çalgılar”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal
Bilimler Enstitüsü, 2005

ÖZ, Nesrin Biber, “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/oda Müziği
Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi”, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Dergisi, Cilt: XIV, Sayı:1, Bursa, 2001

PATTON, M.Q, How to Use Qualitative Methods in Evaluation, NewburyPark, CA:
Sage, 1987

PEYSER, Joan, “The Orchestra, A Collection of 23 Essay on Its Origins and
Transformations”, Hal Leonard corporation, Milwaukee, USA, 2006

“PHİLLİPS, E. The New World of English Words, London: 1658”

Aktaran; Stanley, Sadie, The New Grove Dictionary of Music and Musicians, Volume:18, Newyork: 2001

RANDEL, Don Michael, The New Harvard Dictionary of Music, Harvard College Public,1969

ROHNER, Traugott, “The Grade School Orchestra”, Music Educators Journal, Vol:28, No:4, Feb.-Mar. 1942

SAY, Ahmet, Müziğin Kitabı, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 2001

_____, **Ahmet,** Müzik Ansiklopedisi, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 2005

SÖZER, Vural, Müzik Ansiklopedik Sözlük, İstanbul: Geliştirilmiş 5. Basım, Remzi Kitabevi, 2005

ŞİMŞEK, Hikmet, Orkestra Şefi Nedir? Filarmoni Aylık Müzik Dergisi, Sayı:1, Ankara, 1964

TAŞPINAR, M. Kuramdan Uygulamaya Öğretim Yöntemleri, Ankara: Üniversite Kitabevi, 2005

TUNCA, Burcu Evren, “Orkestra Eserleri Viyola Partilerinin Çalışma Teknikleri”, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005

TÜRKMEN, Uğur, “Mesleki Müzik Okullarındaki Orkestra Derslerinde Orkestra Düzenlemeleri Yapılmış Halk Ezgilerinin Kullanılabilirliğine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Tutumları”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005

UÇAN, Ali, Müzik Eğitimi Temel Kavramlar -İlkeler -Yaklaşımlar, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1997

____, **Ali**, Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum, Ankara: Evrensel Müzikevi, 2005

VARIŞ, Y.Alper, “Eğitim Fakülteleri, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Orkestra ve Yönetimi Dersi Öğretim Sürecinin betimlenmesi ve Değerlendirmesi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2007

YILDIRIM A. , ŞİMŞEK H. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin yayınları, 2006

YÖNDEM, Ömer, “Orkestra şefinin Eğitimcilik Yönü ve Orkestra Üzerindeki Etkileri”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005

YURTCAN, Aslı Erşen, “Bakır Üflemeli Çalgıların Yapısı ve Orkestradaki Kullanım Tekniklerinin İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK),Ders Programları, Ankara:

(Alıntı Tarihi: Kasım,2008)

http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/ogretmen_yetistirme

ZASLAW, Neal – SPİTZER, John, “The Birth of The Orchestra: History of An Institution, 1650-1815”, Oxford University Press, US, 2005

ZASLAW, Neal, “When Is An Orchestra Not An Orchestra”, Early Music, pp: 483, USA, November, 1988

EKLER

EK 1**ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME FORMU**

T.C.

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMCİSİ YETİŞTİREN KURUMLARDAKİ
ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ EĞİTİMİ VE
ORKESTRA YAPILANMALARININ İNCELENMESİ

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME FORMU

Rıza AKYÜREK

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Sefai ACAY

Bolu – 2008

AÇIKLAMA

Bu görüşme formu, “Müzik Eğitmcisi Yetiştiren Kurumlardaki Orkestra/Oda Müziği Eğitimi ve Orkestra Yapılanmalarının İncelenmesi” konulu doktora düzeyindeki bir araştırma için gerekli olan verilerin bir kısmının toplanması ve kurumlardaki mevcut durumun saptanması amacı ile hazırlanmıştır.

Araştırma, müzik eğitmcisi yetiştiren kurumların lisans programlarında yer alan ve Lisan III Güz döneminden başlayarak üç dönem boyunca devam eden “*Orkestra /Oda Müziği*” dersi ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma, müzik eğitmcisi yetiştiren kurumlarda *Orkestra/Oda Müziği Eğitimi ve Orkestra Yapılanmaları*’nda karşılaşılan problemlerin tespiti, farklı açılardan problemleri irdelemesi ve problemlere yönelik çözüm önerileri geliştirmesi bakımından önem arz etmektedir.

Görüşmeler sonucu elde edilecek bilgiler sadece bu araştırma kapsamında kullanılacak olup, görüşme yapılan öğretim elemanlarının kişisel bilgileri araştırmada gizli tutulacaktır.

Araştırmanın görüşme aşamasına bilgi, tecrübe, görüş ve eleştirilerinizi aktardığınız ve araştırmaya sağladığınız katkıdan dolayı sizlere içten saygılarımı sunarım.

İletişim:

Tel: 0374 275 2969

GSM: 0541 207 2004

Email: rizaakyurek@yahoo.com.tr

Araştırmacı

Arş. Gör. Rıza AKYÜREK

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Görev yapmakta olduğunuz kurum? (Lütfen Üniversite/Fakülte/Bölüm/Anabilim dalı adıyla belirtiniz)

.....

2. Cinsiyetiniz?

() Erkek () Kadın

3. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda çalışma yılınız?

() 1–5 yıl () 6–10 yıl () 11–15 yıl () 15 yıldan fazla

4. Akademik ünvanınız?

() Prof.Dr. () Doç.Dr. () Yrd. Doç.Dr. () Öğr. Gör.

() Okutman () Arş. Gör.

5. Branşınız?

() Keman () Viyola () Viyolonsel () Yan flüt () Piyano () Bağlama

() Gitar () M.İ.O.Y. () Armoni () Koro Eğitimi () Diğer (Lütfen belirtiniz)

6. Lisansüstü eğitim durumunuz nedir?

() Yüksek Lisans () Doktora () Sanatta Yeterlilik () Lisansüstü eğitimim yok

7. Çalışmakta olduğunuz kurumda hangi dersleri yürütmektesiniz?

(Lütfen yürütmekte olduğunuz tüm dersleri belirtiniz.)

.....

8. Orkestra/Oda Müziği dersini kaç yıldır yürütmektesiniz?

() 1–5 yıl () 5–10 yıl () 10–15 yıl () 15 yıldan fazla

9. Orkestra/Oda Müziği dersinizin çalgı topluluğu türü hangisidir?

(Lütfen grubunuzun yanına öğrenci sayısını belirtiniz)

() Yaylı çalgılar ve üflemeli çalgılar

() Gitar Topluluğu

() Türk Halk Müziği Topluluğu

() Türk Sanat Müziği Topluluğu

() Üflemeli Çalgılar Topluluğu

() Diğer (Lütfen belirtiniz)

**ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ EĞİTİMİ VE
ORKESTRA YAPILANMALARINA İLİŞKİN SORULAR**

1. Orkestra/Oda Müziği dersi kapsamında kendinize ait oluşturduğunuz 14 haftalık faaliyetlerinizi içeren ders programınız var mı?

.....

.....

.....

2. Orkestra/Oda Müziği dersinin bir dönemlik planlamasında dikkat ettiğiniz kriterler ya da hususlar nelerdir?

.....

.....

.....

3. Orkestra/Oda Müziği dersinin planını oluştururken sadece o dönemi kapsayacak şekilde mi planlıyorsunuz? Yoksa , “Orkestra/oda müziği dersi üç dönemlik bir derstir. Dolayısıyla birbirinin devamı niteliğinde olmalıdır.” kriterini göz önünde bulundurarak mı bir ders planı hazırlıyorsunuz?

.....

.....

.....

4. Sizce Orkestra/Oda Müziği dersinin haftalık 1 saat teorik, 2 saat uygulamalı olarak programda yer alması ne derece yeterlidir? Önerileriniz nelerdir?

.....

.....

.....

5. Orkestra/Oda Müziği dersinin V. yarıyıldan itibaren sadece 3 dönem okutulması sizce ne derece yeterlidir?

.....

.....

.....

6. Orkestra/Oda Müziği derslerinin işlenişinde karşılaştığınız Öğrenci merkezli sorunlar nelerdir?

.....

.....

.....

7. Orkestra/Oda Müziği derslerinin işlenişinde karşılaştığınız kaynak kitap/repertuar merkezli sorunlar nelerdir?

.....

.....

.....

8. Orkestra/Oda Müziği derslerinin işlenişinde karşılaştığınız Derslik merkezli sorunlar nelerdir?

.....

.....

.....

9. Orkestra/Oda Müziği dersinin genel amaçları sizce nelerdir?

.....

.....

.....

10. Orkestra/Oda Müziği dersinin planlanması/işlenişi/değerlendirmesi aşamalarında diğer çalgı eğitimcileriyle işbirliği içerisine giriyor musunuz? İşbirliğinin yapılması gerektiğine inanıyor musunuz?

.....

.....

.....

11. Orkestra/Oda Müziği dersinin teorik ve uygulama oranları sizce nasıl oluşturulmalıdır?

.....

.....

.....

12. Orkestra/Oda Müziği dersi kapsamında toplu çalmaya özgü alıştırma, dizi, etüt, pratik ya da kendinize özgü deneysel bir takım uygulamalara yer veriyor musunuz?

.....

.....

.....

13. Orkestra/Oda Müziği dersinizde bir eseri çalıştırma yönteminizi ve çalışma aşamalarını kısaca anlatır mısınız?

.....

.....

.....

14. Orkestra/Oda Müziği dersi kapsamında bir eserin çalıştırılması aşamasında aşağıdaki yöntemlerden hangisini ya da hangilerini sıkça kullanırsınız?

- ☐ Genelde öğrencileri tek tek çalıştırırım.
- ☐ Öğrencileri gruplar halinde çalıştırırım.
- ☐ Bütün sınıfı toplu olarak çalıştırırım.
- ☐ Bütün sınıfı toplu olarak çalıştırırım. Zayıf halka görünen grup ya da öğrenci üzerinde tekrar tekrar dururum.
- ☐ Önce gruplar halinde sonra toplu halde çalıştırırım.
- ☐ Diğer (*Lütfen belirtiniz*)

15. Orkestra/Oda Müziği dersi değerlendirmesini nasıl yapıyorsunuz?

- ☐ Öğrencileri tek tek dinleyerek değerlendiririm.
- ☐ Öğrencileri 4'lü Kuartet şeklinde dinleyerek değerlendiririm.
- ☐ Öğrencileri gruplar halinde dinleyerek değerlendiririm.
- ☐ Öğrencileri bütün olarak dinleyerek değerlendiririm.
- ☐ Diğer (*Lütfen belirtiniz*)

16. Orkestra/Oda Müziği dersi sınav değerlendirmesinde dikkat ettiğiniz kriterler/ölçütler nelerdir?

.....

.....

.....

17. Orkestra/Oda Müziği derslerinin amacına uygun gerçekleşebilmesi için önerileriniz nelerdir?

.....

.....

.....

19. Kurumunuza bağlı oluşturduğunuz Orkestra yapılanması var mıdır? Varsa orkestra yapılanmanız hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

.....

.....

.....

20. Kurumunuza bağlı oluşturulan Orkestra yapılanmalarında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

.....

.....

.....

21. Orkestra yapılanmalarının oluşturulması aşamasında sizce nasıl bir yol izlenmelidir?

.....

.....

.....

22. Orkestra Yapılanmasında öğrenci seçimini nasıl gerçekleştiriyorsunuz? Seçim aşamasında diğer çalgı eğitimcileriyle işbirliği içerisine giriyor musunuz?

.....

.....

.....

23. Kurumunuzdaki Orkestra yapılanması içerisinde gerçekleştirdiğiniz repertuar, çalışma takvimi ve konser etkinliklerinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

.....

.....

.....

24. Konser etkinliği kapsamında konser programı oluştururken nelere dikkat ediyorsunuz?

.....

.....

.....

25. Orkestra/Oda Müziği eğitimi ve Orkestra Yapılanmaları hakkında eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Teşekkür Ederim.

EK 2

ÖĞRENCİ ANKET FORMU

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMCİSİ YETİŞTİREN KURUMLARDAKİ
ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ EĞİTİMİ VE
ORKESTRA YAPILANMALARININ İNCELENMESİ

ÖĞRENCİ ANKET FORMU

Rıza AKYÜREK

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Sefai ACAY

Bolu – 2008

AÇIKLAMA

Bu anket formu, “Müzik Eğitmcisi Yetiştiren Kurumlardaki Orkestra/Oda Müziği Eğitimi ve Orkestra Yapılanmalarının İncelenmesi” konulu doktora düzeyindeki bir araştırma için gerekli olan verilerin bir kısmının toplanması ve kurumlardaki mevcut durumun saptanması amacı ile hazırlanmıştır.

Araştırma, müzik eğitimcisi yetiştiren kurumların lisans programlarında yer alan ve Lisan III Güz döneminden başlayarak üç dönem boyunca devam eden “*Orkestra /Oda Müziği*” dersi ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma, müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda *Orkestra/Oda Müziği Eğitimi ve Orkestra Yapılanmaları*’nda karşılaşılan problemlerin tespiti, farklı açılardan problemlerin irdelenmesi ve problemlere yönelik çözüm önerileri geliştirmesi bakımından önem arz etmektedir.

Anket sonucu elde edilecek bilgiler sadece bu araştırma kapsamında kullanılacak olup, ankete katılan bireylerin kişisel bilgileri araştırmada gizli tutulacaktır.

Araştırmanın anket aşamasına katıldığınız ve araştırmaya sağladığınız katkıdan dolayı sizlere içten saygılarımı sunarım.

İletişim:

Tel: 0374 275 2969

GSM: 0541 207 2004

Email: rizaakyurek@yahoo.com.tr

Araştırmacı

Arş. Gör. Rıza AKYÜREK

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Eğitim gördüğünüz kurum?(Üniversite/Fakülte/Bölüm/Anabilim Dalı olarak belirtiniz)

.....

2. Cinsiyetiniz?

() Erkek () Kadın

3. Eğitimi aldığınız/almakta olduğunuz bireysel çalgınız nedir?

() Keman () Viyola () Viyolonsel () Yan flüt () Piyano () Bağlama

() Gitar () Ud () Kanun () Şan () Bakır Üflemeli (Lütfen belirtiniz)

() Diğer (Lütfen belirtiniz)

4. Bireysel çalgınızla ilgili kaç yıldır eğitim görmektesiniz?

() 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20

**ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ EĞİTİMİ VE
ORKESTRA YAPILANMALARINA İLİŞKİN SORULAR**

1. Orkestra/Oda Müziği dersini aldığınız çalgı topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

- ☐ Yaylı çalgılar topluluğu
- ☐ Gitar Topluluğu
- ☐ Bağlama Topluluğu
- ☐ Ud-Kanun-Ney topluluğu
- ☐ Üflemeli Çalgılar topluluğu
- ☐ Diğer (*Lütfen belirtiniz*)

2. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesi bireysel hazırlık yapıyor musunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

3. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında öğretim elemanı tarafından belirlenen eser için ders öncesinde grup çalışması yapıyor musunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

4. Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında bireysel çalgınızdaki kazandığınız davranışların toplu çalma yoluyla geliştiğine inanıyor musunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

5. Bireysel çalgı eğitiminde kazandığınız davranışları pekiştirmede orkestra/oda müziği dersinin sizin için faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

6. Orkestra/oda müziği dersi sonunda ilgili dersin müzikal birikiminize ne ölçüde katkı sağladığını düşünüyorsunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

7. Orkestra/oda müziği dersinin mesleki yaşantınızda önemli katkılar sağlayacağını düşünüyor musunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

8. Orkestra/oda müziği dersi başlangıcında toplu çalma alıştırmalarının çalgınızdaki gelişime katkı sağladığını/sağlayacağını düşünüyor musunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

9. Orkestra/oda müziği dersi başlangıcında dizi ve gam çalışmalarının size katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

10. Orkestra/oda müziği dersi ile ilgili olarak, bulunduğunuz çalgı topluluğundaki seviyenizi ne ölçüde yeterli buluyorsunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

11. Orkestra/oda müziği dersi işlenişindeki teknik çalışmaların bireysel çalgınıza katkı sağladığına inanıyor musunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

12. Orkestra/oda müziği dersleri içerisinde verilen teorik bilgilerin ve uygulamaların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

13. Orkestra/oda müziği dersinin VI. Yarıyıldan itibaren üç (3) dönemlik bir ders olarak okutulmasının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

14. Orkestra/oda müziği dersinde başarılı olmanızda en büyük etken aşağıdakilerden hangisidir?

- ☐ Orkestra/oda müziği öğretim elemanı
- ☐ Bireysel çalışma
- ☐ Bağlı bulunduğu çalgı topluluğu
- ☐ Çalışılan repertuar
- ☐ Diğer etkenler (*lütfen belirtiniz*)

15. Orkestra/oda müziği dersinde karşılaştığınız sorunların çözümünde en büyük etken aşağıdakilerden hangisidir?

- ☐ Orkestra/oda müziği öğretim elemanı
- ☐ Bireysel çalışma
- ☐ Bağlı bulunduğu çalgı topluluğu
- ☐ Bireysel çalgı öğretim elemanı
- ☐ Diğer etkenler (*lütfen belirtiniz*)

16. Orkestra/oda müziği dersinde karşılaştığınız sorunlar kaynağı sizce aşağıdakilerden hangisidir?

- ☐ Orkestra/oda müziği öğretim elemanından kaynaklanan sorunlar
- ☐ Bireysel çalışma eksikliğinden kaynaklanan sorunlar
- ☐ Bağlı bulunduğu çalgı topluluğundan kaynaklanan sorunlar
- ☐ Repertuardan kaynaklanan sorunlar
- ☐ Orkestra/oda müziği ders saatinin yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar
- ☐ Diğer etkenler (*lütfen belirtiniz*)

17. “Orkestra/oda müziği dersinde oluşturulan çalgı topluluğunda ön sehpa ya da arka sehpa da oturmanın hiçbir farkı yoktur.” görüşüne katılıyor musunuz?

- ☐ Tamamen katılıyorum
- ☐ Büyük ölçüde katılıyorum
- ☐ Kısmen katılıyorum
- ☐ Az katılıyorum
- ☐ katılmıyorum

18. “Orkestra/oda müziği dersinde yer alan çalgılar arasında hiçbir farkı yoktur. Herkes toplulukta aynı sorumluluğa sahiptir.” Görüşüne katılıyor musunuz?

- ☐ Tamamen katılıyorum
- ☐ Büyük ölçüde katılıyorum
- ☐ Kısmen katılıyorum
- ☐ Az katılıyorum
- ☐ katılmıyorum

19. Orkestra/oda müziği dersinin değerlendirme sınavı hangi şekilde yapılırsa sizin için daha verimli olacağını düşünüyorsunuz?

- ☐ Öğrenciler tek tek dinlenerek değerlendirilmelidir.
- ☐ Öğrenciler 4’lü Quartet şeklinde dinlenerek değerlendirilmelidir.
- ☐ Öğrenciler gruplar halinde dinlenerek değerlendirilmelidir.
- ☐ Öğrenciler bütün olarak dinlenerek değerlendirilmelidir.
- ☐ Diğer (*Lütfen belirtiniz*)

20. Orkestra/oda müziği dersi değerlendirme sınavlarında karşılaştığınız sorunların sebebi aşağıdakilerden hangisi ya da hangileridir?

- ☐ Bireysel hatalardan kaynaklanan sorunlar
 - ☐ Sınav grubundan kaynaklanan sorunlar
 - ☐ Öğretim elemanından kaynaklanan sorunlar
 - ☐ Sınav için seçilen eserlerden kaynaklanan sorunlar
 - ☐ Heyecan-Stres-Sınav kaygısından kaynaklanan sorunlar
- (Birden fazla seçenek işaretlemek için lütfen 1’den 5’e kadar numara veriniz)

21. Orkestra/oda müziği dersinin müzik eğitimcisinin mesleki yaşamına önemli katkılar sağladığı/sağlayacağı düşünüldüğünde; ilgili dersin 3 yarıyıl yerine dönem sayısının artırılması gerektiği görüşüne ne ölçüde katılıyorsunuz?

- ☐ Tamamen katılıyorum
- ☐ Büyük ölçüde katılıyorum
- ☐ Kısmen katılıyorum
- ☐ Az katılıyorum
- ☐ katılmıyorum

22. Okulunuzdaki orkestra yapılanması içerisinde görev almak, çalgıdaki yeteneğinizi, bilgi ve tecrübenizi geliştirmeniz bakımından ne derecede etkilidir?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

23. Orkestra/çalgı topluluğu konser etkinliklerinde görev almak ve çalgınızdaki birikimi topluluk önünde sergilemek sizi ne ölçüde motive etmektedir?

- ☐ Tamamen
- ☐ Büyük ölçüde
- ☐ Kısmen
- ☐ Az
- ☐ Hiç

24. Orkestra/oda müziği dersine ve kurumunuzdaki orkestra yapılanmalarına ilişkin eklemek istedikleriniz nelerdir?

.....

.....

.....

.....

Teşekkür ederim.

EK 3

**ANKET VE GÖRÜŞMELERİN UYGULANABİLMESİ İÇİN
ÜNİVERSİTELERİN İLGİLİ BİRİMLERİNDEN
ALINAN İZİN YAZILARI**

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı

SAYI : D.30.2.ABÜ.0.41.12.00/400-
KONU : Rıza AKYÜREK

23.10.2008

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Anabilim Dalımız Müzik Eğitimi Bilim Dalı Doktora öğrencilerinden Rıza AKYÜREK'in Tez Danışmanı Yrd.Doç. Sefai ACAY'ın ekte sunulan dilekçesinde belirtilen Üniversitelerin ilgili bölümlerinde anket ve görüşme yapmak isteği ile ilgili yazısı ilişikte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Erol ÖZDEN
Anabilim Dalı Başkanı

EKLER

- EK : 1- 1 Adet Dilekçe**
2- Araştırma Önerisi (25 Sayfa)
3- Öğretim Elamanı Görüşme Formu (7 Sayfa)
4- Öğrenci Anket Formu (9 Sayfa)

A.I.D.Ü Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü başkanlığına

Danışmanı olduğum Sosyal Bilimler Enstitüsü, 28888143282 numaralı Arş.Gör. Rıza AKYÜREK "Müzik Eğitimi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Öda Müziği ve Orkestra Yapılanmaları" isimli doktora tezi için aşağıda belirtilen üniversitelerin ilgili bölümlerinde anket ve görüşme yapmak istemektedir. İlgili doktora öğrencisinin araştırma önerisi, anket ve görüşme formları ekte sunulmuştur. Gereğini bilgilerinize arz ederim.

22.10.2008

Yrd.Doç. Sefai ACAY

Anket ve Görüşme yapılmak istenen Üniversiteler:

- 1.Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü,
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
- 2.Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü,
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
- 3.Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü,
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
- 4.Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü,
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
- 5.Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü,
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
- 6.Samsun 19 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü,
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Ek:1 Araştırma Önerisi

Ek:2 Öğretim Elemanı Görüşme Formu

Ek:3 Öğrenci Anket Formu

MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Danışman olduğum Sosyal Bilimler Enstitüsü, 28888143282 numaralı Arş.Gör. Rıza AKYÖREK "Müzik Eğitimi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği ve Orkestra Yapılanmaları" isimli doktora çalışmasında öğretim elemanı görüşme formu ve öğrenci anketinin geçerlik ve güvenirliğinin saptanması amacıyla ön uygulama yapmak istemektedir. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda ilgili araştırmanın yapılması konusunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

22.10.2008

Yrd.Doç. Sefai ACAY

Uyandır.

Doç. Dr. Uğur ALIĞÖZ

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı

T.C.
ONDOKUZMAYIS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sayı : B.30.2.ODM.0.70.00.00/117- 07382

Konu :

SAMSUN
10 11
...../...../ 200 8

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İLGİ: 03.11.2008 gün ve B.30.2.ABÜ.0.70.00.00/100-1025-7442 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda belirtilen Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı doktora programı öğrencilerinden Rıza AKYÜREK'in "Müzik Eğitimsi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği ve Orkestra Yapılanmaları" konulu tez çalışmasına veri hazırlamak amacıyla Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı öğretim elemanlarıyla görüşme ve anket uygulaması yapma isteği Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Hüseyin AKAN
Rektör

T.C.
Cumhuriyet Üniversitesi
REKTÖRLÜK

SAYI : B.30.2.CUM.0.70.00.00/1745-4708
KONU:

18.11/2008

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
BOLU

İlg: 03.11.2008 tarihli ve B 30.2.ABÜ.0.70.00.00-100/1025-7442 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı Doktora programı öğrencisi Rıza Akyürek'in "Müzik Eğitimi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra / Oda Müziği ve Orkestra Yapılanmaları" konulu tezi ile ilgili anket çalışmasını, Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarına uygulama isteği, Rektörlüğümüz tarafından uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof. Dr. İlyas DÖKMETAS
Rektör

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : B.30.2.MAR.0.72.00.00 - 18460

Konu : Rıza AKYÜREK hk.

İstanbul, .. / ..2008
29 ARALIK 2008

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

İlgi : 03/11/2008 tarih ve B.30.2.ABÜ.0.70.00.00/100-1025-7442 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı doktora programı öğrenciniz Rıza AKYÜREK'in "Müzik Eğitimi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği ve Orkestra Yapılanmaları" konulu tez çalışmasına veri hazırlamak amacıyla Üniversitemiz Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda ilgili öğretim elemanlarıyla görüşme ve anket uygulama isteği uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Muzaffer DARTAN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Muzaffer DARTAN', is written over the typed name and title.

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)

SAYI : B.30.2.GÜN.0.70.72.54/5559-19088
KONU : İzin

18 ARA 2008

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İLGİ : a) 03/11/2008 tarih ve B.30.2.ABÜ.0.70.00.00/100-1025-7442 sayılı yazınız.
b) Üniversitemiz Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığı'nın 02/12/2008 tarih ve B.30.2.GÜN.0.36.00.00/23.40-6984 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı Doktora öğrencisi Rıza AKYÜREK'in "Müzik Eğitimsi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği ve Orkestra Yapılanmaları " konulu tezinin anket uygulamasını, Üniversitemiz Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yapma isteğine dair ilgi (a) yazınız ışı geçen Fakülte Dekanlığına iletilmiş olup; alınan cevabi ilgi (b) yazı ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

 Prof. Dr. Duran ALTIPARMAK
 Rektör Yardımcısı

Ek :
-İlgi (b) yazı (1 sayfa)

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

SAYI : B.30.2.GÜN.0.36.00.00/23.40- 6 98^L
KONU : İzin

02-12-2008

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığına

İLGİ : 18.11.2008 tarih ve B.30.2.GÜN.0.70.72.54/5198-17545 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ve ekleri incelenmiş olup; Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı doktora öğrencisi Rıza AKYÜREK'in "Müzik Eğitimi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği ve Orkestra Yapılanmaları" konulu tez çalışması kapsamında anket uygulaması Dekanlığımızca uygun görülmektedir.

Bilgilerinizi saygılarımla rica ederim.

M. Mustafa Safran

Prof. Dr. Mustafa SAFRAN

DEKAN

**T.C. KARADENİZ
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ**
Rektörlük

**KARADENİZ
TECHNICAL UNIVERSITY**
Rector's Office

GENEL SEKRETERLİK
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı/Ref : B.30.2.KTÜ.0.70.72.02/ 595/2413
Konu/Subj. : Anket Çalışması

**T.C
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BOLU**

İLGİ : 03.11.2008 gün ve B.30.2.ABÜ.0.70.00.00/100-1025-7442 sayılı yazınız;

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı doktora programı öğrencilerinden Rıza AKYÜREK'in; "Müzik Eğitimi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği ve Orkestra Yapılanmaları" konulu tez'i ile ilgili anket çalışmasını Üniversitemizde yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof.Dr.Selahattin KÖSE
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

SAYI : B.30.2.ABÜ.0.36.00.00/100-1390
KONU: Araştırma İzni

07.11.2008

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İLGİ : 05.11.2008 tarih ve B.30.2.ABÜ.0.70.00.0-100-1038-7494 sayılı yazınız

İlgili yazı ile Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı doktora programı öğrencilerinden Rıza AKYÜREK'in, "Müzik Eğitimsel Yetiştiren Kurumlarda Orkestraloda Müziği ve Orkestra Yapılanmaları" konulu tez çalışmasına veri hazırlamak amacıyla, Fakültemiz Güzel sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitim Bilim Dalı Programında ilgili öğretim elemanlarıyla görüşmek ve anket uygulama talebi fakültemizce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla arz ederim.

Doç.Dr.Mehtap ÇAKAN
Dekan V.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Rıza AKYÜREK

Sürekli Adresi : Karadeniz Teknik Üniversitesi, Devlet Konservatuarı
TRABZON

Doğum Yeri ve Yılı : 01.09.1973

Medeni Durumu : Evli / 1 Çocuk Babası

Yabancı Dili : İngilizce

Lisans : Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Müzik Eğitimi Bölümü (1999)

Yüksek Lisans : Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Müzik Eğitimi Bilim Dalı (2002)

Çalışma Hayatı : Seben Lisesi Müzik Öğretmeni-1999-2000, Bolu Anadolu
Güzel Sanatlar Lisesi (Görevlendirme ile)Keman Öğretmeni-1999-2000, K.T.Ü.
Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim
Dalı, Öğretim Görevlisi-2000-2005, K.T.Ü. Devlet Konservatuarı, Çalgı Eğitimi
Bölümü, Araştırma Görevlisi-2005, A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar
Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Araştırma Görevlisi (35. madde ile
Doktora Öğrenimi için görevlendirme)-2006

E-posta : rizaakyurek@yahoo.com.tr